

Reggeli Újság

Noviszád, 1940 április 21, vasárnap

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 110. szám

Ma utazik Moszkvába a jugoszláv kereskedelmi küldöttség

A bizottság két napot Bukarestben tölt — Anglia is kereskedelmi szerződést köt a szovjettel

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Az angolok olyan híreket terjesztettek, hogy Norvégiában több ponton partraszálltak és a norvég ellenőrző hatóságokkal felvették az érintkezést. Német részről ezzel kapcsolatban a következőket állapítják meg:

A német légi haderő által végzett felderítések Északnorvégia egyes helyein, a távolos fjordokban és kikötőkben csekély jelentőségű partraszállásokat figyeltek meg. Ezeket állandóan ellenőrzik. Különt, hogy a valóságban csak Hallstad vidékén állnak harcra kész angol erők. A partraszállási pontokon levő csekély szállítási eszközök azt mutatják, hogy ezek a haderők számszerint jelentéktelenek és komoly harci tevékenységükkel egyelőre alig lehet számolni. Az ugynevezett érintkezésfelvétel a norvég hatóságokkal abban áll, hogy ezeket és a lakosságot tovább céltalan ellenállásra buzdítják. Ha az angol partraszállási tényleg a norvég területen álló német csapatok részére közvetlen veszedelemet nem is jelent, ottlétükből és tevékenységükből mégis olyan következtetéseket lehet levonni, hogy a német véderő nem tanúsít továbbra is passzív magatartást. Németország arra törekszik, hogy Norvégiában némsokára befejezze a háborús tevékenységet. Azokat az erőket, amelyek a megbékélésnek ellene szegülnek, kiküszöbölik vagy megsemmisítik.

A jugoszláv-szovjet gazdasági tárgyalások

Moszkvából jelenti a szovjet távirati iroda: A jugoszláv kormány március végén a törökországi szovjetkötvet útján javaslatot intézett a szovjetkormányhoz a két ország gazdasági kapcsolatainak rendezése tárgyában. Intésvágyta, hogy kezdjenek megbeszéléseket kereskedelmi szerződés megkötéséről, az elszámolások rendezéséről és a két ország fővárosában felállítandó kereskedelmi ügynökségekről. A szovjetkormány hozzájárult a megbeszélések megtartásához és ezzel a külkereskedelmi népbiztosságot bízta meg. A közeli napokban várják Moszkvába a Gyorgyevics Milorád volt pénzügyminiszter és Obradovics Száva helyettes kereskedelmi miniszter vezetése alatt álló jugoszláv gazdasági bizottság érkezését.

Beográdból jelenti: A jugoszláv kereskedelmi küldöttség vasárnap Románián keresztül utazik Szovjetországra. A bizottság két napot Bukarestben tölt. A bizottság tagjai között van Markovics külügyminiszteri titkár és dr. Bicsanics Rudolf, a külkereskedelmi intézet igazgatója.

Gyorgyevics Milorád, a küldöttség vezetője, szombaton felkereste Andresz Iván kereskedelmi minisztert, akivel hosszas megbeszélést tartott.

Az angol-szovjet kereskedelmi szerződés

Londonból jelenti: Mértékadó helyről megerősítik azt a hírt, hogy az angol kormány elvben hozzájárult a szovjet által kezdeményezett angol-orosz kereskedelmi megegyezés megkötéséhez. Beavatott diplomáciai körökben ezzel a hírrel kapcsolatban a következőket mondták:

Ugyilátszik, a kereskedelmi megbeszélések tengelykérdése az, hogy a jövőben megakadályozzák a Németországba szánt dugárúknak Vladivostokon keresztül való szállít-

ását. Tudvalevő, hogy az angolok két orosz gőzöst Indokinában felfartóztattak. Most úgy tudják, hogy angol részről megvan a hajlandóság az e hajókon lefoglalt áruk visszaadására, de csak abban az esetben, ha biztosítékokat kapnak arra, hogy ezek az áruk nem jutnak el Németországba.

Majszki szovjetnagykövet pénteken felkereste Halifax külügyminisztert, hogy vele ezekről a kérdésekről tárgyaljon. Beavatottak értesülése szerint Halifax hangsúlyozta, hogy Anglia ebben a kérdésben bizonyos biztosítékokat vár a szovjet részéről. Ha ezek meglesznek, akkor London hajlandó arra, hogy a birodalom nyersanyagkészletéből és az angol készárukából szállítson a szovjet számára.

NEM LESZNEK POLITIKAI TÁRGYALÁSOK MOSZKVÁBAN

Moszkvából jelenti: A külföldi lapokban az a hír terjedt el, hogy a szovjetkormány rövidesen politikai megbeszéléseket tart a Moszkvába érkező jugoszláv bizottsággal. A szovjet távirati irodát felhatalmazták annak közlésére, hogy ez a hír teljesen légből kapott.

NÉMET HADIJELENTÉS

Berlinből jelenti: A német véderő főparancsnoksága szombaton a következő hadijelentést adta ki: A német csapatok által megszállt területekről, Narvikból, Bergenből, Trondhjemből, Stavangerből és Kristiansandból nem jelentettek semmi különösebb eseményt. A német csapatok a részükre kiszabott feladatokat tervszerűen végrehajtották. Az újabb német kötelekeknek és nagymennyiségű hadianyagnak szállítását tovább folytatták.

Egy ellenséges repülőgép pénteken Narvik déli szélére 5 bombát dobott, amelyek azonban nem okoztak kárt. A Bergen övezetében állomásozó német csapatok a város előtt fekvő több szigetet is megszálltak. Kristiansand környékén, Högelandnál a németek további norvég csapatokat vertek le. Oslo környékén a német csapatok a terep nehézségei ellenére is folytatják előnyomulásukat. A foglyok száma és a zsákmány mennyisége állandóan emelkedik. Április 18-áig bezárólag a zsákmány 180 löveg és 300 gépfegyver.

A légi haderő folytatta felderítő repüléseit. Norvégia nyugati partjai mentén rossz időjárási viszonyok mellett ellenséges hadihajókat és csapatszallító hajókat támadtunk meg. Egy cirkáló és két csapatszallító hajót nagykaliberű telfalalatt ért. Egy német repülőgép hiányzik.

Nyugaton élénk felderítő tevékenység volt. Merzigtól nyugatra, Saarbrückentől délnyugatra és délre felderítő- és rohamcsapatváltkozások során a német erők tekintélyes veszteséget okoztak az ellenségnek. Ugyanott az ellenséges felderítő vállalkozásokat a németek visszautasították. A németek foglyokat, tevékeny és szerzőségeket zsákmányoltak. Egy ellenséges repülőgép a német vadászgépek elől belga terület fölé repült. Egy német repülőgép hiányzik.

FRANCIA HADIJELENTÉS

Párisból jelenti: A szombat délelőtti francia hadijelentés így hangzik:

A Moseltől keletre járőrtevékenység. Az ellenség rajtaütésszerű támadását visszavertük. Blies vidékén tüzérségi tevékenység. Norvégiában francia csapatok szálltak partra s résztvettek a hadműveletekben.

ANGOL ÉS NÉMET CSAPATOK HARCA

A Reuter-iroda külön tudósítója azt jelenti, hogy Norvégiában kezd tisztázódni a helyzet. Az Oslo-ból kiindult német hadsereg támadásának célja Elverum. Az elverumi vasúti csomópont életbevágó fontossága az Északnorvégiával való összeköttetés szempontjából. Kongswinger eleste óta a norvég hátfédek lépésről-lépésre harcolva vonulnak vissza, felrobbantják a hidakat és aláaknázzák az utakat.

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda trondhjem-i tudósítója szerint az angol és német csapatok között Nanzostól nem messze, a Trondhjem-nanzosi vasútvonal közelében harcokra került a sor. E jelentés szerint a németeket visszaverték. A német csapatok egy részét repülőgépeken szállították ide.

A Havas-iroda stockholmi jelentése szerint a gőpesített norvég csapatok ezentúl az angol rádió útján kapják a parancsokat, mert a németek a norvég rádióállomásokat megsemmisítették. (A. A.)

Stockholmból jelenti az Avala: A Havas-iroda tudósítója szerint Oslot éhínség fenyegeti. A kenyér és a tejfogyasztást adagolták. Hus egyáltalán nincs már a városban.

Észak-Európa országainak gazdasági viszonyai

DÁNIA

Dánia földjének csaknem háromnegyede jölertermő szántó. Mintaszerű mezőgazdasági ország. Hektáronként 25-30 mázsa gabona is terem. Legtöbb az árpa és a zab, melyet a tenyésztett állatok etetésére használnak fel. Van búzájuk és rozsuk is. A földművelés terményeit és az állattenyésztéssel nyert vaját, sajtót, kondenzált tejet, sonkát, szalonnát és tojást államilag megszervezett szövetkezetek útján haszonnal tudja pénzzé tenni a dán gazda. A tengerparti nép halászatból él. Ipara is van Dániának.

Legfejlettebb a hajóépítés, különösen a motoros és petróleumos hajók készítése. Koppenhága hajógyára egyike a legkorszerűbbeknek, hajómotorjait világszerte beszülik. A gépkocsiszás fejlődése és a kerék-pározás népszerűsége a gumipart lendítette fel. Hazai repéből készített cukorral látják el az ország szükségletét. Igen sok olajos magvat visznek be Dániába és itt kivitelre is gyártanak belőlük növényi olajat.

A bevétel fontosabb cikkei a szén, vasárak, a gyapjuszövet, a gabona, az olajpogácsa, a fa és a benzin. Kifelé szalonnát, vaját, tojást, halat, hajót és élőállatot szállítanak. Legélénkebb volt a kereskedelem Angliával, Németországgal és Svédországgal.

NORVÉGIA

Norvégia legnagyobb része hegyes völgyes. Földművelése éppen ezért csak a bevágódott, szűk völgyekben, a fjordok keskeny partszegélyén és a déli tenger mellék egyes részein lehetséges.

Norvégia területének mindössze 3 százaléka szántó.

A hidegebb éghajlatot jól bírja a zab, az árpa és a burgonya. Erdő borítja az ország negyed részét. Jelentős az okszerű állattenyésztés.

A norvég gazdaság legfőbb alapja a halászat. A fjordok előtt húz el a délről idelendülő Golfáramlat langyos vize és rengeteg halat szorít bele a sziklák közé keskenyedő, csendes öblökbe.

Van úgy, hogy hetvenezer halász is járja a tengert.

A Lofoten szigetei között fogják a legnagyobb haltömeget. Alig győzik aztán sózni, szárítani, füstölni, vagy más módon feldolgozni. Az apraját a háziállatokkal etetik fel. Stavanger táján, a kis »Harengula sprattus« nevű heringből gyömszőlik bádogba a »norvég szardiniát«. Elhajóznak a norvég halászok még a délsarkai vizekre is: hatalmas foka- és bálnaszállítmánnal térnek meg a hazai Tönsberg és Sandefjord kikötőibe. A halfeldolgozás központja Bergen. Itt, meg Trondheimben és Stavangerben készítik a hallisztet.

Ásványi kincsekben nem gazdag Norvégia. Szene nincs, a jegestengeri Svalbardról (»Spitzbergák«) kell szállítani. Kisebb mennyiségben Rörös mellett rezet, helyenkint ezüstöt, nikkelt és molibdént is találnak. Vasérc is akad, Arendal, Salangen és Kirkens vidékén. A hiányzó szenet a vizierőművek létesítése pótolja.

Vizierővel világítanak és hajtják a villamos-fémipar és a vegyipar gépeit.

Nagyot lendült legutóbb a gépipar, mely 32.000 munkásnak ad kenyeret. Több kisebb hajógyár is működik. Külön bálnavadász-hajókat is építenek. Az erdősegek a fa-, cellulóze- és papírosipart táplálják.

A norvég bevétel főbb cikkei a hajók és más járművek, ásványi anyagok, nyersfém, szövet, olaj és zsiradék. A kivitelé a papíros, hal és más élelmiszer és fa. Angliával, Németországgal és Svédországgal kereskednek leginkább.

SVÉDORSZÁG

Svédországban sok az erdő, épügy, mint Norvégiában és Finnországban. Szántóföld az ország területének csak egytizedrészén van. Rajta gabona (zab, rozs, buza, árpa), burgonya, Skane tartományban cukor-

répa terem. Az ország déli részének állattenyésztése éppoly fejlett és mintaszerű, mint Dániáé. Épügy vajat és sajtót is készítenek. A halászat már nem olyan jelentős, mint Norvégiában.

Ásványi kincsek tekintetében legfontosabb az értékes svéd vasérc.

Kisebb bányák működnek Gaevle vidéken (Kopparberg), a leghíresebb azonban Kiruna és Gaellivare vasércbányái, messze északon. Ezekből szállítják vasuton az ércet a norvégiai Narvikba, vagy a Botteni öböl partjára, Luleába. Szén alig van, csak Skane bányái nyújtanak valamennyit, s ezért a vizierők kihasználására rendezkedett be a svéd ipar. Nagy vizierőmű dolgozik a Trollhaetan mellett zuhogó vizeséknél.

A svéd gépipar is szénhiánnyal küzdök. Villamos gépeket, vasúti kocsikat,

mozdonyokat gyártanak. Eskilstuna késeket, Bofors ágyukat, Limhamn és Landsverk repülőgépeket készít. Göteborgban jönevű gépkocsigyár működik. Fejlett a vegyipar is. Robbanóanyagot Vintervikenben, Stockholm mellett, a Nobel-dinamitgyárban állítanak elő.

Az erdők kitermelése számtalan fűrésztelepet, butor-, cellulóze- és papírgyárat foglalkoztat. Magas fokot értek el az üvegiparban is, Koppenberg és Orrefors üvegei hírnevesek. A szövöiparnak Norrköping a központja.

Svédországba főleg szenet, kokszot, ásványolajat, gyümölcsöt, kávé és pamutot visznek be. A kivitel legfontosabb cikkei a papírospép, a deszka, a papíros, a vasérc és a vas. Legélénkebb a kereskedelem Angliával, az Amerikai Egyesült Államokkal, Németországgal, Dániával és Hollandiával.

Összehasonlító adatok

	Északi államok:			Hadviselők:		
	Dánia	Norvégia	Svédország	Németország	Anglia	Franciaország
Terület, km ²	42.931	322.681	448.973	825.646	242.606	550.936
Lakosok száma, millió	3,8	2,9	6,3	106	48	42
Buzatermés, évi millió q	5	0,3	7	65	17	67
Zab	11	0,2	13	78	22	46
Árpa	14	0,1	2	12	7	10
Ros	3	—	5	107	4	8
Burgonya	14	1	20	900	56	147
Cukorrépa	14	—	19	50	8	30
Takarmányrépa	90	5	30	90	22	30
Széna	3.000	1.000	?	30	10	20
Megművelt ter. 1000 ha	18	26	30	50.000	20.000	35.000
Szántóföld	2.200	280	3.700	40.000	5.500	21.500
Rét és legelő	900	730	1.300	15.000	14.000	11.600
Erdő	300	7.500	23.000	25.000	1.500	10.500
Szarvasmarha, millió db.	3	1,5	3	30	8,5	16
Ebből tejelő	2	0,3	3	21	6	10
Sertes	4,5	0,6	1,5	32	4	7
Ló	2,5	0,2	0,6	6	1	3
Juh	0,2	1,8	0,5	7	25	10
Tejt., évi millió hl.	52.355	13.987	28.700	340.000	67.350	143.000
Vaj, 1000 t.	190	15	73	560	47	208
Sajt, ..	29	19	36	380	45	224
Cukor, 1000 q	1.710	—	2.630	30.000	3.000	8.100
Teng. halászat, évi 1000 t.	90	1.000	90	350	1.000	200
Köszén, évi millió t.	—	0,3	—	293	240	510
Vasérc	—	1,4	5	2,4	15	390
Cinkérc	—	0,02	0,06	1,5	0,04	—
Nyersvas	—	0,03	0,5	9	6	6
Acél	—	—	0,9	14	9	6
Papíros	—	0,3	0,8	2	—	—
Kőolaj	—	—	—	0,8	—	0,07
Teng. keresk. hajók száma	580	2.000	1.240	2.350	9.000	1.250

Az északeurópai államok nagyobb városai lakosaik számával:

DÁNIA	NORVÉGIA	SVÉDORSZÁG
Koppenhága (dánul: Kjöbenhavn)	Oslo (régebben Kristiania)	Stockholm
343.000	253.000	571.000
Aarhus	Bergen	Göteborg
91.000	100.000	276.000
Odense	Trondheim	Malmö
78.400	(volt Trondhjem, Nidaros)	151.250
Aalborg	55.000	Norrköping
48.100	47.000	70.000
Esbjerg	Stavanger	Hälsingborg
30.700	26.000	62.000
Randers	Drammen	Örebro
30.300	18.800	47.600
Horsens	Kristiansand	Boras
30.000	18.200	47.000
Vejle	Aalesund	Gävle
24.500	17.200	40.000
Kolding	Haugesund	Eskilstuna
23.500	16.000	39.000
Roskilde	Skien	Uppsala
23.000	Kristiansund	37.000
Fredericia	21.500	Västeras
21.500	Fredrikstad	36.600
Svendborg	20.000	Linköping
		35.200
		Jönköping
		35.000

Rómá
Force fo
lapja fo
a néme
tevéken
a néme
datukat
nem sil
rendszer
dihajóik
Ami az
gi táma
dett na
Churchi
kijelent
angol h
alattjár
pülök t
szavak
tanak A

AZ ÉSZAKI háboru térképe

Rómából jelenti az Avala: A »La Force Armata«, az olasz hadsereg lapja foglalkozik a szövetségesek és a németek legutóbbi norvégiai légi tevékenységével. Megállapítja, hogy a német repülők teljesítették feladatukat, míg az angol repülőknél nem sikerült megzavarniuk Norvégia rendszeres megszállítását és saját hadihajóikat sem tudták megvédeni. Ami az angol flottának a német légi támadások következtében szenvedett nagy veszteségeit illeti, elég Churchill szavaira emlékeztetni, aki kijelentette, hogy örültség volna az angol hajóhadat a német tenger-alattjárók, főleg pedig a német repülők támadásainak kitenni. Ezek a szavak eléggé bizonyítják, mit tartanak Angliában a német légi had-

Az ellenfelek előkészületeket tesznek a nagy összecsapásra északon

erőről — írja a lap.

Rómából jelenti a Stefani-Iroda: Az olasz lapok hangoztatják, hogy az Északi Tengeren mutatkozó viszonylagos nyugalom mögött az ellenfelek lázasan folytatják az előkészületeket a nagyarányú összecsapásra. Ez a viszonylagos nyugalom tehát senkit sem téveszt meg. Az olasz lapok kiemelik, hogy a németek elfoglalták Hamart és Elverum felé nyomulnak előre. Hozzáteszik, hogy Norvégia német megszállása rendszeresen és feltarthatatlanul tovább folyik.

AZ ÉSZAKI HÁBORU EDDIGI MÉRLEGE

Milánóból jelenti az Avala: A Relazioni Internazionali szerint a legutóbbi harcéri események több megállapításra adnak alkalmat. Az első az, hogy a gyors német kezdeményezés megelőzte a szövetségeseket Skandináviában. A nyugati hatalmak tudják, hogy tekintélyükön súlyos csorba esett. Az angolok és franciák erős állásokat akarnak építeni Norvégiában, ez azonban sem-

miképpen sem változtat azon a helyzeten, amelyet Németország teremtett meg Skandináviában gyors kezdeményezésével, valamint szárazföldi és légi haderejének fölényével.

A FRANCIA KAMARA ÜLÉSE

Párisból jelentik: A francia kamara pénteken zárt ülést tartott. Az interpellációkra Reynaud miniszterelnök délután válaszolt. Az ülést félhatkor felfüggesztették, hogy a politikai pártok a felvetett bizalmi indítványokról tanácskozzanak. Az indítványt nyilvános ülésen terjesztették be és a kamara egyhangulag bizalmat szavazott a kormánynak.

Német légitámadás Hallstad közelében

Két angol szállítóhajót és egy cirkálót telitalálat ért Hollandia minden irányban fenntartja semlegességét

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Április 18-án az esti órákban német bombázók Hallstad közelében, Narviktól északra támadást intéztek angol tengeri haderők ellen. A bombákat főbezer méter magasságból dobták le és abban a pillanatban találták el a kikötői berendezéseket, amikor az angolok a partraszállítási műveleteket megkezdték. Három nagyobb bomba annyira megrongálta a kikötő berendezését, hogy a rakodópart fala összetört és 10—20 méter kiterjedésben a vízbe csúszott. Több bomba a vízbe esett,

néhány azonban oly közel az egyik szállítóhajó elé, hogy a hajó felemelkedett és oldalra dőlt, anélkül, hogy újra visszanyerte volna rendes helyzetét. Megfigyelték, hogy az angol katonák egy része a vízbe ugrott, vagy pedig mentőcsónakokon és halászhajókon próbálta elhagyni a süllyedő hajót. Egy igen nehéz bomba közvetlenül a közelben fekvő s a csapatok partraszállását biztosító csatahajó mellett csapódott be és oly erős mozgásba hozta, hogy azonnal be kellett szüntetni a védőtűzet.

A német távirati iroda újabb jelentése közli, hogy

ezekben a körökben, hogy az angol hatóságoknak mindenképpen el kell kerülniök azt, hogy lehetővé tegyék az ellenségnek az értesülések megszerzését.

GÖBBELS BESZÉDE

Berlinből jelentik: Göbbels propagandaminiszter péntek este, Hitler születésnapja alkalmából beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy teljesen meddő Németország ellenségeinek az a kísérlete, hogy a Führer személyét elválasszák a német néptől. A német nép a Führer személyében a népi erőt megtestesülését és nemzeti célkitűzéseinek legragyogóbb példaképét találta meg. Hitler Adolf a szó legigazibb értelmében a nép vezetője. Az ő szava és az ő kívánsága parancs a németek számára. Nagy és valóban döntő időköt élünk. A német nép minden erejét összeszedi, hogy megvédelmezze népi életét. A front és a háza egyetlen egységet alkot. Ha a Führer szá-

két nagy szállítóhajót és egy cirkálót ért telitalálat. A szállítóhajókon, amelyek éppen kirakás előtt állottak, vak réműlet támadt. A katonák nagyrésze a vízbe ugrott és uszva iparkodott elérni a több kilométernyire levő partot. Néhány mentőcsónakot is lebecsültak és két hadihajót hívtak segítségül. Az angol cirkáló oly súlyosan megrongálódott, hogy mozdulatlan maradt és erős füstképződés támadt rajta. A hadihajók heves légharító tüzelése következtében nem lehetett megállapítani, hogy melyik hajó süllyedt el.

ELSÜLYESZTETT NÉMET CSAPATSZALLÍTÓ HAJÓ

Londonból hivatalosan jelentik, hogy a Rio de Janeiro német csapatszallító hajót az Orsel lengyel tengeralfutár elsüllyesztette.

HARCOK ELVERUM KÖRÜL

Stockholmból jelenti az Avala: A Reuter-iroda tudósítója szerint péntek reggel Elverumnál harcok kezdődtek. A norvégek tartják állásaikat. A norvég parancsnok kijelentette, hogy nézete szerint egyelőre feltartóztathatják a német előnyomulást ezen a vonalon, mivel a norvég védelmet jól megszervezték. E jelentés szerint a németek aránylag kis egységekkel lépnek fel.

A svédországi vasércbányákhoz vezető vasútvonalon a norvégek minden alagutat és hidat felrobbantottak, úgyhogy a németek számára minden szárazföldi közlekedés ezen a vidéken lehetetlenné vált, repülőgépek leszállására pedig a terep nem alkalmas.

A Reuter-iroda különtudósítója jelenti a svédországi Esterundból: Svéd területre menekült norvégek elmondották, hogy a Trondhjem-fjord közelében és a trondhjem-i partok mentén rövidesen összecsapásra kerül sor a szövetséges és német csapatok között. Elmondották azt is, hogy Hegro közelében elkeseredett harc folyik. A menekültek az erődökhöz vezető uton német sebesültszállító kocsikat láttak.

A németek nem törődnek az aknákkal

Amszterdamból jelenti az Avala: A Stefani-iroda külön tudósítója jelenti, hogy a német hajókaravánok az angol-francia aknáknak ellenére minden éjjel áthaladnak a Skagerrakon és Kattegaton és Osloiban újabb csapatokat szállítanak partra. A német főparancsnokság rendelkezése a Skagerrakban aknákat helyeztek el, hogy megakadályozzák a szövetséges hajóhad műveleteit. Hir szerint a francia hajóhadnak mindössze husz egysége működik az Északi-tengeren. Ezek közül tíz tengeralfutár.

UJABB ANGOL AKNAZÁR

Rómából jelenti az Avala: A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője szerint az angol admirális elrendelte, hogy a Cryde és az Északi-csatorna közötti területen helyezzenek el aknákat abból a célból, hogy óvóhelyet biztosítsanak egyes angol hadihajók számára, amelyeket a scapa-flowi és jütlandi tengerészeti támaszpontokon veszély fenyeget. Ez újabb kedvezőtlen körülmény az angolok szempontjából — írja a Stefani-iroda szerkesztője —, mert azt bizonyítja, hogy a német repülőgépek most a rövidebb távolságra levő támaszpontokról működhetnek Anglia ellen, míg az angol hadihajók vagy

megsérültek vagy pedig a blokádnál során tulságosan kihasználták őket és így hatóerejük csökkent, mivel most sokkal szélesebb arcvonalon kell harcolniok.

LONDON TARTÓZKODÓ

Londonból jelenti a Havas-iroda: A norvégiai hadműveletek fejleményeiről illetékes angol körökben igen kevés értesülést lehet szerezni. A hadműveletek sok híresztelésre adnak okot, de ezeket a legnagyobb tartózkodással kell fogadni. Az angol katonai hatóságok a hadműveletekről szóló, főleg a Stockholmban terjesztett sajtóhíreket sem meg nem erősítik, sem nem cáfolják. Hangoztatják

a holland kormány visszautasítja harmadik állam támogatását vagy védelmét, bármelyik oldalról jönne, akár ránk kényszerítenék, akár nem, akár pedig saját elhatározásunkból vállalnánk kötelezettséget erre. Egyedül csak saját magunkra számítunk.

A holland miniszterelnök ezután azokról a védelmi berendezésekről szólt, amelyeket a természetes adottságok felhasználásával Hollandia létesített, majd hangsúlyozta az ország védelemének a legmagasabb fokra való fejlesztését. Ezután így folytatta:

— Hollandia minden irányban fenntartja semlegességét és attól nem engedi magát eltéríteni sem csábításokkal, sem pedig fenyegetéssel. Minden esetleg tervbevett előzetes segítséget fegyveres erővel utasít vissza. Hogy ezt a politikát még szilárdabban érvényesíthessük, a kormány elhatározta,

Gondoskodjék a rendszeres belkiürülésről, próbálja ki a Leopoldacsot, mely már 5—6 óra múltán könnyű és kellemes belkiürüléshez segíti. Registr. hird. 1938, 28. X., Sp. Nr. 960

Leopilen
(Leo-labdacsok)

va elhangzik, akkor mindenki készen áll.

Dietrich birodalmi sajtófőnök a Völkischer Beobachterben többek között ezeket írja Hitlerről: Védereinknek a világ legnagyobb és legkorszerűbb hadigépezetével való fejlesztése az ő műve. Már évekkel ezelőtt felismerte, hogy a jövő háborúja teljesen új feltételek között játszódik majd le. Tudta, hogy ezt a háborút csak az nyerheti meg, aki védelemének legnagyobb foku tökéletességét népének legnagyobb katonai teljesítőképességével egyesíti. Vezérünk mindkettőt: a legmagasabb katonai kultuszt és a technika legteljesebb uralmát egyedülálló módon egyesítette a német véderőben. Ennek volt alkotója békében, a mai háborúban pedig lelke és hajtőereje. Ezért a vezérre vetett hitünk — a győzelembe vetett hitünk.

Ostromállapot Hollandiában

A Havas-iroda amszterdami tudósítója szerint Hollandia egész területén kihirdették az ostromállapotot. Holland illetékes körökben hangoztatják, hogy az ostromállapot kihirdetése nem külső körülményeknek tulajdonítható, hanem kizáróan a belső rend fenntartására szolgál.

A holland miniszterelnök rádióbeszédet mondott, amelyben felszólította az anyaország és a holland gyarmatok lakóit, hogy őrizzék meg nyugalmaikat és maradjanak bizakodók. A nyugalom nem áll ellentétben az éberséggel. Az egyensúlyt veszített nép nem tudja minden erejét felhasználni a veszély órájában. Aki tekintetét folytonosan az út mentén levő mélység felé irányítja, az könnyen elszédül és elveszti lába alól a talajt. Most is hasonló esetről van szó.

Láttuk már, hogy a semlegességünk megsértése miatt érzett túlzott nyugtalanság miképp ad alkalmat olyan hajlamok születésére, hogy a hadviselőkkel való meg egyezés után adjuk fel semlegességünket. Tartsuk távol magunktól az ilyen nyugtalan gondolatokat. Népiünk feladata jelenleg az, hogy a semlegesség szolgálatába álljon. Távol álljunk a vizsalytól és minden körülmények között kétségek vagyunk szolgálatainkat a hadviselők rendelkezésére bocsátani. Békepalotánk nyitva van számukra. Békés gondolataink kísérik őket és különbség nélkül mindenkét. Nincs szükségünk szövetségesekre és kerüljük azokat, már csak azért is, mert ártanak semlegességünknek.

A semleges helyzetünkben folyó kötelességek épp olyan szentek, mint az abból eredő jogok. Ezért

hogy az ostromállapotot, amely eddig az országnak egyes részein már ugyanis fennállt, egész Hollandiára kiterjeszti.

NÉMET—TÖRÖK ARUCSERE

Isztanbulból jelentik: Az Isztanbulban időző berlini török nagykövet a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a német—török viszony normálisan alakul. Hangoztatta, hogy Ankarában tárgyalások indultak meg a két ország között 20 millió török fontnyi árucserére létrehozására.

Tízezer lélek megmentéséért

Az Adamovics-telepi árvizkárosultak segélyezésére befolyt adományok:

Tegnap gyűjtésünk: 319.500,50 dinár.

Rogacs János, Ruma	30
Csörföldy Lajos tanító, Zsabaly	200
Poigári Kaszinó, Sztara Moravica	1000
Alács János bádógos, Parabuc	50
Kürti János és neje Noviszád	500
Szabó Albert, Szubotica	100
Dr. Pertics Józsefné, Szubotica	50
ö.zv. Weber Miklósné, Szt. Becse	100
Dr. Vigh Agoston orvos, Szentá	300
Katicus István, Velika Kikinda	20
Nagy József, Szremszki Csakovec	100
Dr. Balog Pál, Szubotica	100
Ö.zv. dr. Kozma Antalné, Szubotica	100
Fábián János, Noviszád	50
Fischer Konrad bádógos és családja, Noviszád	500
Szarvas Béla, Noviszád	100
Bajin Milivojné, Padej	100
Hessler és Társai malom munkásai, Szentá	220
Akucs Gyura, Panesevo	10
Herdi József ócskavasházaló, Noviszád	10
Tuba Mihály, ócskavasházaló, Noviszád	10

A HETINI MEZOGAZDASÁGI EGYESÜLET GYŰJTÉSE:

Káli András 57, Gábrriel Péter 100, ö.zv. Bittó Gyuláné 25, Tuba István 2, id. Mike István 10, Kis János 5, ö.zv. Helfert Ferencné 50, Szőke Ferenc 10, Hetini Mária társulat 20, Fehér András 10, Szekula István 4, id. Magyar János 4, id. Fodor János 5, Lipoczi Ferenc 5, Janik András 16, Sós János 11, Somogyi István 10, Németh György 2, Turi Mihály 5, id. Kanalas István 5, Szekula Pál, 5, Molnár Menyhért 30, Szöllösi József 26, Kovács András 10, Barna Pál 4, Somorai András 5, Kopasz Antal 5, Bálint György 2, Kocsis Ferenc 10, ifj. Móra István 10, Bényei József 2, Szarka János 3, Bukros István 2, Zónai József 5, Baitz Jakab 6
A Hetini Mezőgazdasági Egyesület 100, A Hetini M. E. által rendezett táncmulatság összes jövedelme 419.
Összesen: 1000.— dinár.

NYÁRAI REZSŐ (PETROVGRAD) GYŰJTÉSE:

Horváth Géza 100, Perkovic József 300, Kellner Testvérek 200, Molnár Béla 100, Straub Miklós 210, Hartner Ignác 100, Benó Ferenc 20.
Összesen 1020.— dinár.

A DEBELYACSAI ÖNKENTES TŰZOLTÓ TESTÜLET GYŰJTÉSE:

Krausz József bankigazgató 30, Dent, Königsberg Imre 10, Guttmann József 20, Fésűs Imre és zenekara 200, Kiss József 10, Kiss János ÖTT elnöke 200, László József 20, id. Kiss István 4, Tóth Ferenc községi elnök 20, Szevlik Gyula 20, Kerekes Imre 10, Olasz Jani 5, Janovics Alekszandar 10, Máté Antal 10, Maráty László 10 Révész György 20, Szücs János 2, ifj. Balog Bálint 4, Sepsey András 5, Varga Béla 10, László Baba 4.50, Dr. Tóth Sámuel 20, Spitzer Géza 10, Kiss István 1088 hsz. 100, Az előadás tiszta jövedelme 875.
Összesen 1630.— dinár.

BLAZEK J. ÉS FIA (B. PALANKA) GYŰJTÉSE:

Dzsánich család 100, Reszely István és Lajos kendergyár 500, Reisz Lajos földbirtokos 1000, Reszely N. és B. kereskedő 200, Linderschmidt György 100, Zsigmond Vilmos utazó 100, Rapp Frigyes 50, Fischer Irén 50, Hauswirth József vaskereskedő 200, Haag Mihály 50, Vagner Vilmos fakereskedő 100.
Összesen: 2450.— dinár.

A MOL-GUNARASI RÓMAI KATOLIKUS HITKÖZSEG GYŰJTÉSE:

Dömötör Rudolf és Maczkó Pál gyűjtése:
Dömötör Rudolf 50, Kocsis Mátyás,

Bedleg Imre, Gurbics Pál, Schütz Károly, Tóth Dezső, Domány Gellér, Berényi Antal, Szamek András, Dudás Mihály, Ozovál Károly, Magó Péter 10—10, Györi Péter, Latincsik József, Oláh Sándor, Orosik Péter, Pezce Mihály, Oroszi István, Szumomár Péter 5—5, Maczkó Istvánné, Boros Ferenc, Vranka Péter 2—2 dinár.

Pataki Annuska gyűjtése:

Kovács Irén 3, Németh Péter Pál 10, Gál Mátyás 10, Nagy Gábor 7, Szabó Józsefné 5, Hovanyecz András 2, Magó Mihály 3, Jónás János 2, Sipos András 4, Vatai István 10, Saffró Pál 3, Szőke Péter 4, Fenyvesi István 4, Nagy Mátyás 2, Sinkovics Károly 10, Sinkovics Márton 10, Sinkovics Manci és Ferike 2—2, Szabó István 5, Sinkovics Verona 5, Feingold József 10, Berkecz Imre 5, Ander Imre 20, Zombori Béla 2, Brasnyó Imréné 10, Tóth Katona Jenő 2, Szokola Antal 3, Tóth József 2, Tóth István 10, Pezce András 10, Pacsarek Feri 10, Bóka Katica és Gizike 1—1, Kadvány László 1, Györi Janika 25 pára, Zombori Mihály 50, Vida József 50.

Drenkovics Imre gyűjtése:

Onodi András 150, Zahán Andrásné 15, Hermez Márton 200, Deák Mátyás kereskedő 20.

Összesen: 886.25 dinár.

ING. GEYER MIKLÓS (CRVENKA) GYŰJTÉSE:

Tóth Gábor 10, ifj. Tóth Gábor 10, Tóth József 10, Tóth Mariska 5, Biczó Sándor 10, Oravec Mihály 50, Vukov Simon 10, Heiler Kripán 3, Csikós Béla 6, Keller Sándor 10, Nagypásztor József 10, Horváth János 4.50, Kollár József 10, Csikós János 4, Csikós Pista 3, Csordás Ignác 10, Schneider Róza 50, Csikós Kati 10, Csernus Itona 10, Korcsik Ármín 10.
Összesen 245.50 dinár.

A SZTANISICSI MAGYAR KULTUR EGYESÜLET GYŰJTÉSE:

Id. Szalai Ferenc 100, Lócsy Antal, Szalai István, Lócsa János, ö.zv. Odry Jánosné és Szöllösi Béla 50—50, Drobina P. István, Trenka Lőrinc, Szalai József, Nőpora György, Drobina János, Knöbl Mihály, X. Y., Weiner János, id. Krizsák Mihály, id. Molnár János, Hetyei István, Mészáros Pál, Molnár József 20—20, Trenka Fábis 19, Martinecz Máté, Lócsa Gyuri, Drobina A. István, Mudri Márton 15—15, ö.zv. Bajai Andrásné, ö.zv. Márkó Jánosné, Márkó Lajos, id. Kurta Pál, ifj. Kurta Pál, Szalay Sándor, Illés Péter, id. Trenka István, id. Drobina Pál, Franyó-Faragó János, Franyó-Faragó József, Trenka József, Drobina István, Kurta J. Pál, Haller Pál, Schneider Fülöp, Haller Márton, Krizsák István, Nőpora István, Krizsák János, Ginder József, Pásztor Sándor, Penninger Robert, Drobina Sándor, Drobina András, Drobina Lukács, Molnár Ferenc, Martinecz Gyuri, Balog József, N. N., Zsunbera János, Molnár Mihály, Kluska György, Kanyó Lajos, Oszpelt Miklós, Krizsák Mihály, szabó ö.zv. Ékes Sándorné, Franyó Ferenc, Márkó Pál, id. Mojzes János 10—10, Illés József 7, Molnár István és Konecz János 6, Mojzes István, Schneider Antal, Molnár György, Illés György, Drobina Pál, Molnár Pál, Roncsák Pál, Szalai József, Márkó István, Trenka István, Molnár József, Zsunics Feri, Bajai Ferenc, Ralbovsky Károly, Mojzes János, ifj. Krizsák Mihály, Mojzes Pál 5—5, Kovács György, Makai Ádám, Szakál Mihály, Blaskovics Károly, Kollarik István, 4—4, ifj. Krizsák József, Drobina András, Mojzes József, Franyó István, Balázs József, Grécs István, Fábián Anti, Ercsi János, Varga György 3—3, Illés Máté, Sovány Pál, Franyó János Molnár Mihály, Jakab

József, Mandics György, Kurta István, Franyó Mihály, ifj. Molnár János Haller Ferenc, Franyó Ferenc, Mojzes István 2—2, Bárany András 1, Sztanisicsi Magyar Kultur Egyesület 211.
Összesen: 1486.— dinár.

KANYÓ LAJOS, PLEBANOS (KUPUSZINA) GYŰJTÉSE:

Kanyó Lajos plébános 100, Balogh Sándor 100, Kiss Pál 50, Popé János 100, Sóta József 10, Sóta János 20, Janovics Péter 20, Janovics István 50, Kiss János 50, Fischer Zoltán 100, Sood Márton 10, Csizmadia Pál 10, Dienes Alajos 20, ö.zv. Bocsa Jánosné 3, Kiss Mihály 5, Szalai Pál 10, Guzsivány György 100, Turi Pál 10, Herrnutter Imre 30, ifj. Sood József 10, ifj. Verli József 10, Koleszár János 30, Koleszár István 50, Buják Mihály 50, Bódis Pál 100, id. Molnár Pál 30, ifj. Molnár Pál 15, Makk Pál 10, Molnár Mihály 15, Fischer Gáspár 10, ö.zv. Fridrik Józsefné 10, Janovics András 35, Janovics Márton 10, Fontányi András 10, Molnár György 8, Balogh Lukács 50, »Pecela« szövetkezet Kupuszina 500, Csizmadia Pál 50, Fridrik Ferenc 10, Csapó Teréz 10, Fridrik Gáspár 20, ö.zv. Horváth Istvánné 100, Péter György 20, Guzsivány János 50, Guzsivány Pál 50, Marasek János 70, Molnár István 20, ö.zv. Szikora Pálné 500, Sóta József 100, ifj. Sood József 100, Gábor József 100, Guzsivány Gás-

Kerek ez a zsemlye
PENTA a zsembembe
Jobbat nem találni
Merem garantálni
Tessék megpróbálni.

Apoleka ZMIJA
SOMBOR
Mr. SAMARJAY BÉLA

Ára ötszögletes üvegben,
patikákban, üzletekben
14.— dinár

pár 50, Sóta Mihály 100, Lukácsévics János 30, Asztalos Agnes 30, id. Sood József 100, ö.zv. Sood Mártonné 10, az előkészítő osztály tanulói 32, az I. osztály tanulói 42, a II. oszt. tanulói 59, a III. oszt. tanulói 76, a IV. oszt. tanulói 74, az V. és VI. osztály tanulói 225, a templomban kitett perselyben 3268, Peter Gáspár 100.
Összesen: 7147.— dinár.

Április 20-án összesen 338.919,25 din.

TERMÉSZETBENI ADOMÁNYOK:
Schumacher Lászlóné, Sztaribecse: 3 pár cipő, férfi és gyermek ruhanemű.
*) Lapzárta után adakozók névsorát holnapi számunkban közöljük.

A telepi lakosság figyelmébe

Mindenki oltassa be magát tifusz ellen — Nem szabad inni a telepi kutak vizéből

A noviszádi városi tisztii főorvosi hivatal felhívást boesájtott ki a telepi lakossághoz egészsége biztosítása érdekében.

Az árvíz elvonulása után sok fertőző anyag maradt vissza az árterületen, éppen ezért mindenki a saját érdekében cselekszik, ha pontosan betartja a városi tisztii főorvosi hivatal előírásait. Elsősorban mindenki oltassa be magát tifusz és paratífusz ellen. Eddig már több százat beoltottak és ők elmondhatják, hogy az oltás nem fájdalmas és nem jár semmiféle kellemetlen következménnyel. Aki beoltatta magát, nem kaphat sem tifuszt, sem paratífuszt és így legalább az egészségét megmenti a nagy csapás után. A telepiket minden este 7—8 óra között teljesen ingyen oltják be a városi orvosok a telepi iskola épületében.

Nagyon fontos az előírt terület fertőtlenítése is. Mindenki, akinek telkén elhullott állat van, azonnal ássa el jó mélyen a földbe, hogy ne fertőzze tovább is a levegőt. A vízben uszó állatokat halásszák ki és földeljük el. A telepi kutak vizéből ne igyon senki, mert a víz fertőzött. Az ázott kutakból merítsék ki mind a vizet, a szivattyus kutakból is szivattyúzzák ki és utána a tisztii orvosi hivatal emberei »Caporita« fertőtlenítő anyaggal fertőtlenítik majd. A »Caporita« az emberi egészségre ártalmatlan szer, de minden betegség okozót, ami a kutban lenne, elpusztít. A Caporita-t történt fertőtlenítés után a kutak vizét ismét ki kell meríteni és utána ismét tiszta, egészséges viz lesz minden kutban.

Feltétlenül szükséges az összes udvarokat a víz elvonulása után törött égetett mésszel beszórni. Ez a mész a nedves udvarokban magától oltódik és így az udvarokat is fertőtleníti.

Ezeket az előírásokat mindenki tartsa be, mert saját magának tesz

vele szolgálatot.

Az egészség az ember legdrágább kincse, vigyázni kell rá. Tartsuk mindig szem előtt, hogy étkezés előtt mossunk kezet s addig, míg kutunk fertőtlenítve nincsen, csak forralt vizet igyunk.

A romok eltakarításánál legyünk körültekintők ezzel sok balesetnek vehetjük elejét. Segítsünk egymásnak, hogy a romok mielőbb eltűnjenek, hogy mielőbb megkezdhesük az újraépítő munkát.

AZ ADAMOVICS-TELEPI ÁRVIZKÁROSULTAK FIGYELMÉBE

1. Az Adamovics-telep fejlesztésére alakult egyesület vezetősége felhívja az árvizkárosultakat, hogy az elszennvedett mindennemű károkat az egyesület ideiglenes helyiségében, a Maros-vendéglőben legkésőbb

1. hó 23., keddig, bezárólag okvetlen jelentsék be, tekintet nélkül arra, hogy károkat már máshol bejelentették, nehogy kimaradjanak az árvizkárosultak névjegyzékéből.

2. A telepi lakosok ugyanott megkaphatják a telepen való szabad járást biztosító igazolványukat (április 27-ig szombatig, bezárólag).

3. Az egyesület azonkívül felhívja a Telep férfilakosságát, hogy jelentkezzenek önkéntes polgáröröknek az egyesület helyiségében hogy a tömeges lopásokat megakadályozzák.

4. Az egyesület kéri azokat, akiknek az árvizkatasztrófáról bármilyen fényképe van, szolgáltatassák be azt 2 példányban az egyesületnek. A fényképek hátlapjára jegezzék föl a fényképfelvétel pontos helyét és idejét, valamint a fényképező nevét.

ÜZENETEK

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük az árvízkarosultak kívánságait, üzeneteit s általában az árvízzel kapcsolatos magántermészetű híreket.)

Lénárd Béla, 17 éves volt asztalosinas és Csoma Gyula 17 éves volt lakatosinas, mindketten árvízkarosultak, bármilyen munkát vállalnak. Ideiglenes lakásuk a Rókus iskolában.

Prikkel András maradiki cipésmestert értesíti Gunesch Árpád, hogy ideiglenes lakása a Safarikova utca 29 szám alatt; a Novák-féle kocsmahelyiségben van. Megrendelt cipőjének mielőbbi Noviszádra szállítását kéri.

Sós Istvánt, aki az Adamovics-telepen lakott, kéri sógora, Matykó Ferenc szentai vendéglős, hogy adjon életjelt magáról.

Mannheim Józsefet, aki a Kotorzka u. 31 szám alatt lakott, keresi özv. Toldi Mátyásné Sztáribecse, (Crnojeviceva 46). Három levelére nem kapott választ, kéri, hogy azonnal küldjenek értesítést hogylétükről.

Erbes István és Rozália szüleinek tüzeni Babi János malagyosi vendéglős, hogy a gyerekek jól érzik magukat, egészségesek, a kislány rendszeren jár iskolába, a kisfiu pedig vigan hintázik, futballozik.

A Malagyosra kihelyezett gyerekeket Szilágyi Gergely mozitulajdonos vendégül látta a János Vitéz előadására. A gyerekeknek nagyon tetszett a darab.

Tóth Ferenc 10 éves fia, lakott Leptirova-utca 37 szám alatt, az árvíz idején eltűnt. Hozzá tartozói kéri, hogy aki valamit tud róla, jelentse a Reggeli Újságnál.

A Milos Dimitrijevic-utca 21 sz. alatt egy árvízi menekülésből származó üvegajtó van. Igazolt tulajdonosa átvetheti.

Wenzel Viktor szijgyártó és kárpitos állást keres. A felesége elmenne mosónőnek vagy bejárónőnek.

Takács István árvízkarosult, va-gonlakó feleségével együtt elmenne vidékre könnyebb munkára.

Elveszett az árvízi menekülés alkalmával a Rozmaring-utca sarkán egy kis láda egyhónapos csirkékkel. A tulajdonos Keller István kéri a becsületos megtalálót juttassa el a Rozmaring-utca 8 szám alá.

A beográdi kiállítás magyar pavilonjának dívatbemutatói

A beográdi kiállítás magyar pavilonjában rendezett dívatrevüinek igen nagy sikere van. Naponta a legelőkelőbb közönség jelenik meg a revüin, amelyen a diplomáciai testület hölgytagjai is állandó vendégek. Tegnapelőtt báró Bakáts-Bessenyei Györgyné és a svájci követ felesége, azelőtt pedig von Heeren német követ felesége és más előkelőségek tekintették meg a magyar dívatrevüt.

VIZÁLLÁSJELENTÉS

A tegnapi vízállásjelentés a következő. Duna: Passau 515, Bécs 309, Pozsony 204, Komárom 326, Budapest 283, Paks 198, Baja 336, Mohács 384, Bogojevó 527, Noviszád 558, Zemun 679, Drenkova 573, Orsova 588. A Dráva Barcsnál 91, Oszi-jeknél 192, a Száva Bródnál 482 centiméter.

A mezőgazdasági kamara a termények árának meg-rögzítése ellen

A noviszádi mezőgazdasági kamara tegnap ismét közleményt adott ki a mezőgazdasági termények árának tervezett meg-rögzítésére vonatkozóan. A kamara élesen szembeszáll minden olyan törekvéssel, amely a mezőgazdaság bármelyik ágában is meg akarja állapítani a legmagasabb árakat. A kamara a közleményben rámutat arra, hogy a gyáripari érdekeltse-

gek erős kartellekbe tömörültek, amelyek mindig meg tudják akadályozni azt, hogy árakat mérsékeljék. Ha a mezőgazdaság árait meg-rögzítik, akkor a földművelők ismét rendkívül hátrányos helyzetbe kerülnek a gyáriparal szemben, amely továbbra is emelné az árakat. Ezért semmi szín alatt nem szabad megengedni, hogy a mezőgazdasági termények árait meg-rögzítsék.

Megérkezett Doroszlovóra a noviszádi árvízkarosult gyermekek második csoportja

Doroszlovóról jelentik: Április 17-én este 8 órakor megérkezett Doroszlovóra a noviszádi árvízkarosultak gyermekeinek második csoportja is. A 25. perces késéssel befutó vonatot nagy tömeg várta és olyan óvációnal fogadta a kicsinyeket, hogy

miniszterek is büszkék lehetnének rá.

A gyermekek a kísérőkkel a Keresztes Egylethez vonultak, ahol Agatics Boldizsár esperes-plébános meleg szeretettel várta őket. A szerencsétlen sorsú kicsinyeket szülők helyett szülőkként a következők vették szerető gondjaikba:

Papp Gizikét és Ilonkát özvegy Diósi Jánosné, Templom-utca 86. Kiss Lajost Gellér Márton községi elnök, Csauth Imrét Becker Ferenc gazdálkodó, Templom-utca 27. Hajjas Andrást Stampfer Márton gépész, Csauth Irénkét özvegy Tallósi Istvánné, Gyula Danicsa-utca 17. Hajas Juliskát Samu Imre (Illés fia, gazdálkodó), Templom-utca 105. Csábrádi Máriát Zambó Lajos gépész, Csábrádi Ilonkát Pelt Mátyás kendergyáros, Csábrádi Katicát ifj. Horváth Ferenc gazdálkodó, Kr. Alekszandra-utca 34. Molnár Juliskát Diósi Gábor gazdálkodó, Szentkut-utca 114. Horváth Ilonkát Tancsik János kereskedő, Templom-utca 78. Molnár Máriát Nagy György nyugalmazott fővadász, Molnár Józsefet pedig Csernicsok Ferenc gazdálkodó.

A testvéreket egymáshoz közeli helyekre osztották, hogy így állandóan együtt lehessenek. A szülőknek üzenik, hogy

gyermekük jó helyen vannak, gondoskodnak róluk.

Dr. Vilhelm Árpád községi orvos betegség esetén ingyen kezeli a kicsinyeket, ugyszintén rendszeresen ingyenes orvosi vizsgálatnak veti alá őket. Kovács FABIÁNNÉ és Király Jánosné varrónők vállalkoztak arra, hogy a gyermekek ruháit ingyen megvarrják. A szülők a fenti címekre küldhetik levelüket, a gyermekek a Reggeli Újság útján juttatják el leveleiket a szülőknek.

UJABB TIZENHÉT GYERMEKET HELYEZTEK EL SZTARIBECSEN

Sztáribecseire csütörtök délután érkezett meg a III. gyermekszállítmány Brankovics Gyula kereskedő vezetése mellett. A kis magyarokat Balázs Béla kefégyáros

teherautója hozta Sztáribecseire teljesen díjtalanul. Mint az előbb érkezett gyermekeket, úgy ezeket is rögtön szétkapkodták. A gyermekek gondozó bizottság ismételtén felhívja mindazokat, akik gyermekeket vállaltak, hogy a gyermekekkel összefüggő minden ügyben forduljanak Martalics Gyula ügyvédjelölthöz (dr. Zelenay iróházban), aki a gyermekek nyilvántartását vezeti. Gyermekeket átvenni, illetve másoknak átadni a bizottság engedélye nélkül nem szabad. Ugyancsak újból felhívják a szülőhelyetteseket, hogy ha a betegség bármily kis jelét is észlelik a gyermekeken, vigyék el őket dr. Klemm Ádám vagy dr. Réh Dezső orvosokhoz, akik

díjtalanul eszközlik az orvosi vizsgálatot.

A csütörtök délután érkezett gyermekeket a következő családok vették magukhoz: Nagy Ilonka 10 éves III. osztályu tanulót Lux Ferenc nyomdász, Vilsonova ucca 58, Mart Ferenc 7 éves I. o. tanulót Patyi János tanító, Kralya Petra 41; Ladik Margit 4 éves, Magyar Verona Tanaszije Rajicsa ucca; Ladik Julis 3 éves, Ramják György Csarnojevicsa ucca 33; Varga András 11 éves III. o. tanulót, Kovács Péter Kralyevicsa Marka ucca 31; Kuhajda István 12 éves, Antal Jenő gépész Bitolyzka ucca; Kuhajda Sándor 10 éves III. o. tanulót Faragó József Nikola Teszla ucca 8; Kukucska Rózi 3 évest Nagy József vendéglős Kralya Petra 28; Tokody Sándor 10 éves III. o. tanulót és Tokody Mária 9 éves II. o. tanulót Föglein János Nikola Teszla ucca 17; Bencez Mária 12 éves. IV. o. tanulót Németh Ferenc Majora Lázicsa ucca 30; Bencez Rózi 10 éves II. o. tanulót Tözsér János Majora Lázicsa ucca 35; Vágner László 9 éves II. o. tanulót és Vágner Gizella 6 évest Gálik Pál vendéglős (Hotel Mayland); Ecsmirovity István 9 éves II. o. tanulót és Ecsmirovity Mária 10 éves II. o. tanulót Kovács Sándor hentes és mészáros Kralya Petra 34; Csepregi László 11 éves III. o. tanulót ideiglenesen Brankovics Gyula kereskedőnél helyezték el.

Három havi elzárásra ítéltek Weisz Mirkót a zsaroló álhirlapiról

A topolai szövetségi ügyből akart használni

Az elmúlt év decemberében Topolán letartóztatták Weisz Mirkó szombori születésű 38 éves magánhivatalnokot, aki a központi sajtóiroda munkatársának adta ki magát és így akart zsarolni. Tavaly decemberben egyedül a Reggeli Újság írt arról, hogy a topolai szövetséget megalapításával kapcsolatosan vizsgálat indult meg, amelynek során Bogdánovics Luka közigyűző ellen is kiterjesztették az eljárást. Más lap erről nem írt és ezt akarta értékesíteni a maga hasznára Weisz Mirkó, aki hasonló ügyekből kifolyóan már többször összeütközésbe került a büntető igazságszolgáltatással.

Weisz Mirkó az ügy nyilvánosságra kerülése után Topolára utazott, első útja a község házára vezetett és itt Dobrivojevics Vojisláv, Tyoszlcs Nebojsa és Jakovlyevics Áron főtisztviselőket kereste fel, akiktől adatokat kért Bogdánovics Luka ellen, majd ezek birtokában

felkereste a közigyűzőt és meg akarta zsarolni.

Az álhirlapirót akkor letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban is ül. Ügyében tegnap tartották meg a főtárgyalást a szubotocai törvényszéken. Weisz a főtárgyaláson tagadta, hogy hamis néven és a központi sajtóiroda tudósítójaként mutatkozott volna be a község házában. Sőt ellenkezőleg Dobrivojevics szólította fel, hogy írja meg a szövetségi ügyből kifolyó ügyet, mert az itteni újságok nem mernek semmit sem írni. Ő átvette a Dobrivojevics-től kapott iratokat, azokat átfantalmányozta, majd visszaadta Dobrivojevicsnek.

A tanak közül elsőnek kihallgatott Dobrivojevics kihallgatása során kijelentette, nem egészen biztos abban, hogy Weisz, mint a központi sajtóiroda munkatársa mutatkozott be neki. Azt tudja, hogy iratokat kért tőle, amiket átadott a vádlottnak, de amikor kiment szobájából és visszajött.

az iratok egy része eltűnt.

Jakovlyevics Áron határozottan emlékszik arra, hogy Weisz a központi sajtóiroda munkatársaként mutatkozott be neki. Bogdánovics Luka, aki ellen különben eljárás folyik a szövetséget ügyéből kifolyóan, kijelentette, hogy Weisz Mirkó a központi sajtóiroda munkatársaként mutatkozott be neki és utána azzal kezdte a beszélgetést, hogy terhelő iratok vannak birtokában ellene.

Erre Bogdánovics azt válaszolta neki: »Nem állok szóba zsarolóval« és kiutasította lakásából, utána pedig megtette ellene a feljelentést, mire a csendőrség letartóztatta.

A szubotocai törvényszék a bizonyító eljárás befejezése után zsarolási kísérlet címén

háromhavi elzárásra ítélte Weisz Mirkót

és mivel a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltötte, elrendelte szabadlábra helyezését.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint az elítélt felebbezett.

Internálták dr. Sztojadinovics Milán volt miniszterelnököt

Lakásán nagymennyiségű röp-iratot találtak

Beográdból jelentik: Beograd város igazgatósága a következő hivatalos közleményt adta ki:

»A politikai rendőrség április 16-án és 17-én dr. Sztojadinovics Milán volt miniszterelnök lakásán és irodájában házkutatást tartott. Az ez alkalommal talált anyag adatokat tartalmazott arról, hogy dr. Sztojadinovics Milán meg nem engedett tevékenységet fejtett ki. Ezért az illetékes hatóságok a volt miniszterelnököt a közbiztonságról szóló törvény 12. szakasza alapján kényszerítették a helyre utalták.«

7 tyúk 2 hónap

„Ráerőltették” az ajándékot az aljegyzőre

Makszimovics Szvetisláv törvényszéki elnök hármastanácsa tegnap délelőtt több ügyet tárgyalta a noviszádi törvényszéken.

Kasa Emil rumai géplakatos tyúktolvajlás vádjával terheltet bírálta el. A vádlott hasonló bűncselekményekért már háromszor volt büntetve s legutóbb, mint visszaeső bűnöst fegyházbüntetésre ítélték. Kasának ugylátszik már a vérebe szívódott a bűn. Legutóbb kitiltották Noviszád területéről, ez azonban nem gátolta abban, hogy január 20-án virradó éjjel el ne látogasson ismét Noviszádra. Betört Gyorgyevics Dusán felszerébe,

hét tyúkot, egy kakast és némi ruhaneműt vitt el.

A tárgyaláson a vádlott szegénységével védekezett. Azt mondta, hogy családja éhezett s amikor el akart menni a munkásbörzére, hogy némi segílyt kérjen, azt az ünnepre való tekintettel zárva találta, neki viszont nem volt ideje, hogy várakozzon s ezért kénytelen volt betörni. A bíróság a perbeszéd elhangzása után Kasa Emil, mint javíthatatlan bűnözőt

héthavi szigorított fogházra ítélte.

Kurbatfinszki Lyudevít államügyész szigorításért felebbezett.

Deszpotovics Sztéván sztárapalánkai aljegyző, mint az anyakönyvi hivatal vezetője, 1931 január elsejétől 1935 december végéig a hivatalos pénzből 3250 dinárt elsikkasztott, ezenkívül ajándékot kért a házasulandóktól. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a pénzt szükségéből vette magához, de azzal az elhatározással, hogy a legelső alkalommal visszatéríti. Ami az ajándékokat illeti, hangoztatja, hogy senkitől nem kért semmit,

néhányan azonban valósággal ráerőltették ajándékukat.

A bíróság több tanút hallgat ki, akik közül sokan terhelő vallomást tesznek. A perbeszéd után a bíróság bűnösnek nyilvánította Deszpotovicsot és hivatali minőségben elkövetett sikkasztások és megvesztegetés bűncselekménye miatt

háromhavi szigorított fogházra

és polgári jogainak egyévi elvesztésére ítélte. Kurbatfinszki államügyész három napon belül nyilatkozik.

Ruszkikrszturon temették el dr. Nyárady Dénes görög-katolikus püspököt

A temetésen megjelent dr. Ujcsics érsek és Budánovics püspök is

Dr. Nyárady Dénest, a hirtelen elhunyt görögkatolikus püspököt pénteken délután temették el szülőhelyén, Ruszkikrszturon. A főpap hült tetemét csütörtökön szállították Ruszkikrszturra. Az állomásról feldiszipített ökrösszekéren vitték be a község központjában álló templomba. Ott felravatalozták és a környék népe nagy számban kereste fel a ravatalt, hogy az elhunyt püspöktől búcsút vegyen.

A temetési szertartás pénteken délután folyt le 27 görögkatolikus lelkész jelenlétében. Megjelent a szertartáson dr. Ujcsics József beogradói érsek és Budánovics Lajos szuboticaei püspök is.

Dr. Nyárady Dénest a templom sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

A főpap halála alkalmával részvétlávirat érkezett a jugoszlávai görögkatolikus egyházhoz többek között

Öfensége Pavle régenshercegtől és Cvetkovics Dragisa miniszterelnöktől is.

Dr. Nyárady Dénes utódját hamarosan megválasztják. A görögkatolikus püspöki szék legkomolyabb jelöltjei: Nagy Dömötör prelátnak, dr. Simrák Jankó zágrebi egyetemi tanár, Szeverovics Jankó és dr. Szegedi, valamennyien görögkatolikus lelkészek.

Felmentették a vád alól Berberszki Gyurica volt petrovgrádi városelnököt

Berberszki intézkedéseit a képviselőtestület jóváhagyta, egy nappal azelőtt, hogy elhagyta hivatalát

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszéken most tárgyalta újból Berberszki Gyurica ügyét Draskovics Milán büntetőbíró hármastanácsa. Berberszki volt petrovgrádi városelnököt, mint ismeretes, azzal vádolták, hogy közmunkákat végeztetett, tisztviselőket nevezett ki, ezenkívül költségvetési fedezet és képviselőtestületi óváhagyás nélkül autót vásárolt. A volt városelnök ügyében tartott első tárgyaláson a törvényszék bűnösnek nyilvánította Berberszkit és

héthavi szigorított fogházra ítélte.

Az ügy felebbezés folytán a noviszádi semmitőszék elé került, mely az elsőfoku bíróság ítéletét megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el.

Petrovgrádon a napokban kezdtek újratárgyalni Berberszki Gyurica nagy érdeklődéssel kísért ügyét. A tárgyaláson kihallgatták Vladiv Milorád főszámvevőt, Rájics Tima nyugalmazott városi főjegyzőt, Dragicevics Mára városi szülésznőt és másokat. A bizonyítási eljárás során főként arra

törekedtek, hogy tisztázzák: a képviselőtestület jóváhagyta-e a ki nevezéseket. Erre vonatkozóan érdekes vallomások hangzottak el. Berberszki városelnököt június hó 15-én mentették fel állásától, a hivatalt azonban csak 22-én adta át. Június 21-én összeült a képviselőtestület és

jóváhagyta Berberszki Gyurica intézkedéseit, tehát még mielőtt Berberszki elhagyta volna hivatalát.

A bíróság a tanuvallomások és perbeszéd elhangzása után felmentette Berberszki Gyuricát a vád és következményei alól, mert a 21-i képviselőtestületi ülést a törvény keretein belül hívták össze, azonkívül a városelnök hivatali teendői nem akkor szűnnek meg, amikor felmentik állásától, hanem amikor átadja hivatalát. Berberszki városelnök ténykedését tehát jóváhagyták s ezért

nem lehet felelősségre vonni.

Az indokolásban hangoztatta a törvényszék, hogy a fentiekben kívül Berberszki csak formai hibákat követett el s ezekért büntetőjogilag nem lehet felelősségre vonni.

Tűz a noviszádi szőnyeggyárban

Elégett három vagon juta, a kár 420.000 dinár

Tegnapra virradó éjszaka Noviszádon nagy tűz pusztított. Kigyuladt a Sztrazilovo-uccában levő Breiner és társa szőnyeggyár. A tűz elhamvasztott három vagon jutát, a kár közel félmillió dinár.

A tüzet Gál József vette észre, a szőnyeggyár éjjeli őre. Gál József az udvarban levő lakásból látta, hogy

a gyár tetőzetén füst és láng csap ki.

Azonnal értesítette a rendőrséget

és a tűzoltóságot. A városi tűzoltók nagy felkészültséggel vonultak ki. Tekintettel arra, hogy a gyár szarítóhelyiségében könnyen gyuló anyag égett, amelyet nem olthattak el, munkájuk csak arra szorított, hogy a tűz terjedését megakadályozzák.

Ez teljes mértékben sikerült is, úgyhogy a tűz nem terjedt tovább az épület más részébe, ahol nagymennyiségű kész szőnyeg volt felraktározva.

Budapesten

szerelettel várja régi otthona

HOTEL METROPOLE

Rákóczi ut 58 sz.

Teljes komfort
Elsőrendű konyha

A Reggeli Újság előfizetőinek 10%-os kedvezmény!

Tessék előjegyezni

A tüzet aránylag gyorsan eloltották és megejtették a vizsgálókat.

A vizsgálóbizottság megállapította, hogy a tűz a szarítóhelyiségben keletkezett, ahol nagy kályhák állnak a juta szarítása céljára. Valószínűnek tartják, hogy

a tüzet az egyik kályhából kipattant szikra okozta.

Mire a tüzet felfedezték, akkor már a szarítóhelyiségben felhalmozott három vagon jutát nem menthették meg. A tűzoltók gyors közbelépésének köszönhető, hogy a tűz a szarítóhelyiségből nem terjedt át a gyár más részeibe is.

A kár a gyár tulajdonosainak becslése szerint így is 420.000 dinár.

Mivel a gyár a zagrebi Kommerzial Union társaságnál biztosítva volt, a kár teljes egészében megtérül.

Mariborban 500 dinárokat hamisítottak

A maribori rendőrség nagyarányú nyomozást indított, amelynek eredményeként veszélyes pénzhamisító bandát tett ártalmatlanná. A pénzhamisítók ötszáz dinárokat hamisítottak. A nyomozás ideje alatt a rendőrség semmiféle felvilágosítást nem adott.

A nyomozás befejeztével adott csak ki közlést a maribori rendőrség. A hetekig tartó nyomozás során Mariborban és környékén összesen

29 személyt tartóztattak le.

Ezek közül 21 a Zidani Most közelében levő Ratecsén lakott, kilencen pedig a Zagreb melletti Bezjak lakói voltak. Érdekes, hogy a maribori társaság tagjai nem is tudtak semmit a zagrebiekről. A ratecsi társaságot Mariborban tartják fogva, míg a többi kilencet Zagrebba szállították.

Reggeli Újság

a magyarság napilapja

Pénteken nyílik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Alig néhány nap múlva, pénteken, április 26-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár, hogy 11 napon át 8 ország értékeit tárja ország-világ szeme elé. Mert a magyar iparon kívül hét külföldi ország vesz részt a maga külön kiállításával az idei vásáron.

Azok a jelentős utazási és vízumkedvezmények, amelyek a vásár látogatóinak rendelkezésére állnak, már április 16-a óta érvényben vannak. Ez meg is látszik Budapestnek egyre jobban élénkülő idegenforgalmán. Egyre többen érkeznek, főként a szomszédos országokból, természetesen elsősorban kereskedők és iparosok, de nagy az érdeklődés a mezőgazdák részéről is, hiszen köztudomású, hogy a mezőgazdasági gépipar legújabb alkotásai is éppen ezen a vásáron kerülnek először bemutatásra.

A vásáron több, mint 1.500 kiállító és hét ország mutatja be a maga alkotásait, de — mint az előző években — egészen rendkívüli attrakciók is gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról és egész rendkívüli problémák megoldására is utmutatást ad a vásár.

Az egyik ilyen nagy attrakció lesz az, hogy bármely látogató résztve-

het egy sítarepülésen Budapest felett és a repülőgépről a maga szavával küldhet rádió-üdvözlést a vásár területén tartózkodó hozzátartozóinak, vagy ismerőseinek. Az egyik probléma, amelyre megoldást találtak az, hogy hogyan lehet minél kevesebb fa és minél kevesebb vas felhasználásával építkezni. Ennek bemutatására hatalmas négyemeletes palota épült a vásár területén, főként betonból és üvegből. De a fa és vas mellőzésével készült a modern palota minden berendezési tárgya is. Az egész épület hang- és hőszigetelése mégis tökéletes, berendezése mégis izlées, modern és célszerű.

A rádióipar is hallatlan teljesítménnyel vonul fel, mint ahogy lehető teljes kiállításra törekszik minden más csoport is. Érthető, hogy a közönség érdeklődése is teljes, ami abból is megállapítható, hogy az utazási és menetjegyirodák egyre több vásárigazolványt igényelnek. Ilyen vásárigazolványt, amely a féláru utazás, az ólós vízum és a rengeteg egyéb kedvezmény igénybevételére jogosít, mindenki válthat magának.

A látogatóknak legkésőbb május 6-ának déli 12 órájáig kell Budapestre érkezniük, mert a vásár május 6-án este zárul.

Asszonyom, mit vinne ön magával, ha hirtelen menekülnie kellene otthonából?

Svéd feminista újság közhérdése a svéd asszonyokhoz

(Stockholm, április.) A szigorított angol blokádi rendkívüli izgalmakat keltett a Skandináv-félszigeten. Háborús félelem riasztja az embereket, minél fogva természetes, hogy Svédországban minden eshetőségre készen állnak nem csak a férfiak, hanem a nők is. Nem lehet tudni, mit hoz a holnap, minden lehetséges, mindenre fel kell készülni. Érthető tehát, ha az egyik vezető svéd feminista lap — Svédországban igen erős a feministamozgalom és nagy példányszámban jelennek meg a nőmozgalom lapjai — a következő kérdést tette fel olvasóinak:

— Asszonyom, mit vinne ön magával, ha hirtelen menekülni kellene otthonából?

Nagy érdeklődést keltett a kérdés a svéd társadalom legkülönbözőbb soraiban. A lap, amely azt felvetette, rengeteg választ közölt. A legkülönbözőbb feleleteket kapta és ezekből a válaszokból lezárhatjuk a magunk részére azt a tanulságot, hogyan gondolkoznak észak asszonyai. A közelmúlt finn háború megmutatta, milyen esodátos hősiességgel küzdöttek a finn asszonyok, milyen példátadó önfeláldozással és hazaszeretettel vettek részt a haza védelmének munkájában, de a finnek ugylátászik egészen mások, mint szomszédai, a svédek, a beérkezett válaszok legalábbis arra vallanak, hogy gondolkozásuk lényegében különbözők amazokétól.

Puhábbak, kifinomultabbak, kevésbé harciasabbak: egyszerűen — nőiesebbek.

— Ha azonnal el kellene utaznom — válaszolta az egyik hölgy —, szívem felett ott vinném férjemnek és gyermekeimnek arcképet Elsősorban azt vinném magammal...

— Ékszeremet és ezüstneműimet nem felejténem itt, magammal vinném — felelte a másik.

— Felkapnám és szívemhez ölelném az én aranyos kis társamat, Kitty kutyámat — írja a harmadik.

— A könyvtáramat vinném magammal — írja több svéd hölgy.

Érdekes, hogy igen sokan akadtak a levélírók között olyanok, akik azt állítják, magukkal vinnék Madame Curie könyvét (amely egyébként magyarul is megjelent.) Ebben a könyvben ugyanis Curiené elmondja, miként kellett megválnia gyermekeitől a világháború idején. Ez a könyv — írják a svéd nők —

megnyugtató és bátorítást adna, ha gyermekeiktől el kellene szakadniuk,

Curienének, ennek a hőselkü anyának a példája messzire világít, példát mutatna nekik.

A mi számunkra különösen érdekes az, amit — nem írnak. A svéd hölgyek közül

senki sem ír arról, hogy ruháit vagy okiratait vinné elsősorban magával.

Vagy talán ezt felesleges is írniok? Annyira magától értetődő lenne, hogy a toa'etteket, bundákat, piperecikkeit és okirataikat magukkal vinnék menekülés esetén?...

HIREK

SZEP IDŐ

Időjárás: Szlovéniában és a tenger-melléken részben felhős, az ország többi részén derült idő volt. A hőmérséklet általában emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 2 fok, a legmagasabb Jasu Tomicsen 29 fok volt.

Időjárás: Derült idő várható, lényeges hőváltozás nélkül.

— **A pénzügyminiszter a beográdi magyar követnél.** Beográdból jelentik: Dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter tegnap délelőtti meglátogatta báró Bakách Besseney György beográdi magyar követet és hosszú ideig beszélgetett vele.

— **Beslic közlekedési miniszter a noviszádi Adamovics-telepen és a repülőtéren.** Beslic Nikola közlekedési miniszter tegnap Noviszádra érkezett. Noviszádra érkezése előtt Beslic miniszter Csoratanovcin megtekintette a földművelést, amely mintegy 600 méter hosszúságú. Beslic miniszter ezután dr. Petrovics Milos városelnök kíséretében megtekintette az elöntött Adamovics-telepet és a repülőteret, amelyet még mindig 1—2 méteres víz borít. A szivattyuk éjjel-nappal működnek és minden remény megvan rá, hogy 10—15 napon belül lecsapólják a repülőteret vizet.

— **A budapesti jugoszláv követ ebédet adott dr. Markovics tiszteletére.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban időző dr. Markovics Lázár jugoszláv igazságügyminiszter tiszteletére pénteken Rasics budapesti jugoszláv követ ebédet adott, amelyen megjelent Radocsay magyar igazságügyminiszter és sok más magyar előkelőség is. A banketten résztvett Olaszország és Argentina budapesti követe is.

— **Dr. Andrez Iván Budapestre utazik.** Beográdból jelentik: Dr. Andrez Iván kereskedelmi miniszter értesítette báró Bakách-Besseney György beográdi magyar követet, hogy a magyar kormány meghívását elfogadva, résztvesz április 26-án a budapesti nemzetközi vásár megnyitásán.

— **A báni hatóság ismét megengedi a nyilvános helyen való rádióhasználatot.** Az ősszel a rémhírtjesztők ellen kiadott rendelettel kapcsolatban egyes városokban az elsőfokú hatóságok megtiltották, hogy cukrászdákban, vendéglőkben és egyéb nyilvános helyeken rádió szóljon. A kereskedelmi és iparkamara most beadványt intézett a báni hivatalhoz és kérte, hogy a cukrászdákban, vendéglőkben engedjék meg a rádiózene és a rádióhírek vételét. A báni hivatal értesítette a kamarát, hogy a beadványt kedvezően intézi el.

— **Noviszádi rendőrségi hírek.** Özv. Matkovics Etelka jelentette a rendőrségen, hogy Bratya Ribnikara ucca 13 számú lakásáról ismeretlen tettes ellopt 600 dinárt. A pénz a szekrényből tűnt el. Helleis Ferenc noviszádi gyáros jelentette, hogy a Kraja Petra II. uccából való költözködése alkalmával elvesztette 6.35 milliméteres revolverét. — Prepek Katica petrovradini háztartásbelinek a Preradovics ucca 102 számú házban lévő lakásáról eltűnt egy pénzárca, amelyben 400 dinár volt. — Detreger Teréznek a Petrovics uccában lévő házában kéménytűz volt, amelyet a tűzoltóság gyorsan eloltott. A kár jelentéktelen.

— **Meghívó.** A noviszádi »Cecilia« egyházi női énekkar tagjait kérem, hogy a szerdán 6—7-ig és pénteken 1/27—1/28-ig tartandó, a férfiak tagjait pedig arra kérem, hogy a hétfőn és csütörtökön este háromnegyed 8-kor kezdődő énekórára eljönni szíveskedjenek. A műsor gazdag és változatos. — Karnagy.

— **BÁCSPETROVOSZELOI HIREK.** A római katolikus hitközségi képviselők összeállították s beküldték az 1940-es hitközségi költségvetés előirányzását. A napokban érkezett vissza a minden részletében jóváhagyott költségvetés. — A Mikula-féle vendéglőben 2 napos díjversenyt rendeznek az árvízkarosultak javára. A díjakat egyesek adták össze, hogy a versenyben résztvevők által befizetett összegeket teljesen a vízkárosultaknak adhassák. A verseny vasárnap éjjel 12 órakor végződik. — A községi főkeresztény jelentése szerint a barackfákban nincs olyan nagy kár, mint kezdetben hitték s így közepes termésre, a fakadás szerint, lehet számítani.

— **SZENTAI HIREK.** A tartalékos altisztek vasárnap délelőtti közgyűlést tartanak s azon kimondják az önálló egyesület megalakulását. — A városi képviselőtestület csütörtök délelőtti közgyűlést tartott Branovacsai Szevány városelnök vezetésével. A közgyűlésen elhatározták, hogy a város a városkereszt utján háromezer dinárt ad az árvízkarosultak felségélyezésére. Kaurics Alekszandar nyugalmazott városi adóügyi tanácsnoknak nem fizetik ki az államtanács által megítélt negyvedmilliónyi utólagos nyugdíjkülönbözetet, hanem jogorvoslattal élnek. Drakulics Mihajlo nyugalmazott polgármester valamint Branovacsai Borivoj nyugalmazott közigyám nyugdíját rendezik, a szegényházi ápoltak napi ellátására a drágaság miatt ezutánra napi 6.50 dinárt szavaztak meg az eddigi 5 dinár helyett. A városi főkereszténynek 25 százalék jutalmat szavaztak meg az eladott virágok és facsemeték tiszta jövedelméből, tudomásul vette a közgyűlés, hogy a pénzügyminiszter jóváhagyta az ezévi városi költségvetést, melynek alapján a városi pótdadó Szentán 98 százalék lesz, az adóelőiró bizottságba Löw Sándort, Grujin Nityát és Spiró Dezsőt választották.

— **ELESEN LÁT.** mint a sas, diplomás optikus Kriszthaber szemüvegén. Szubotica, Alekszandrova 7.

— **Temerinben kigyulladt egy cirkusos kocsi.** Pénteken Temerinben tartózkodott Reiter Matija cirkusos és egyetlen bódés kocsija, amelyben egyuttal lakik is. Éjszákára behajtott a Csillag-vendéglő udvarába. Reggel mikor főzni kezdtek a kocsiban, a tűzhelyről kipattanó szikra lángbaborította a kocsit elejét és tetejét, úgyhogy a benne levők a lángokon keresztül menekültek ki a kocsiból. A szomszédok és a tűzoltók hamarosan kivonultak a tűzhöz s sikerült is a kocsit egy részét megmenteni. Azonban az eleje elégett és az ott lévő butorokon kívül 25.000 dinár papírpénz is volt a kocsiban. Reiter szerint az is elégett. A kocsit nem volt biztosítva s így a szegény cirkusosnak minden vagyonkaja töltrement.

— **Zágrebből kiutasítják a be nem jelentett idegeneket.** A zágrebi rendőrség szigorú ellenőrzés alá veszi a horvát bánóság fővárosában tartózkodó összes idegeneket. Azokat az idegeneket, akik Zágrebben laknak és nincsen foglalkozásuk, kiutasítják az országból, illetve valamely vidéki helyen jelölnék ki számukra állandó tartózkodási helyet. Tekintve, hogy Zágrebben több ezer idegen van, ellenőrzésük hosszabb időt vesz igénybe és tartózkodási engedélyük felülvizsgálása is nagy feladatot jelent a zágrebi rendőrségnek. Azok az idegenek, akik nincsenek bejelentve, hanem magánházaikban rejtőzködnek, különösen rosszul járnak, de megbüntetik azokat is, akik llyeneknek szállítás adnak és nem jelentik be őket.

A ROHICSI (ROGASKA) ÁSVÁNYVIZ GYÓGYHATÁSA CSONTFAJDALMAKNÁL ÉS CUKORBETEGSÉGNÉL

A DONAT ásványvízzel nagyon jó eredmények érhetők el.

Sztáribecsei hírek. Sztáribecsen hosszabb betegeskedés után elhunyt özvegy Tihanyi Gyuláné, született Fazekas Roza nyugalmazott tanítónő 71 éves korában. Péntek délután helyezték öröknyugalomra igen nagy részvét mellett a belvárosi katolikus temetőben. — A sztáribecsei közös protestáns templomban vasárnap délelőtt félkilenc órai kezdettel német nyelvű evangélikus istentisztelet lesz. — Sztáribecsen a jövő héten a Szmik gyógyszertár tartja éjjeli ügyeletet szolgálatot.

Ha kellemesen és jól akar üdülni, úgy menjen **CRIKVENICARA** a „**DOM DR. SEIDL**” fürdőszálloba! Mérsékelt árak! — Kérjen prospektust!

A beográdi gyermekszínház Noviszádon. A beográdi gyermekszínház „Rodino pozoriste” ma délután három órai kezdettel tartja meg tombolával egybekötött noviszádi előadását az emlékothón nagytermében. Az előadást az ingyen kenyér rendezői az árvízkarosultak felségélyezésére. Jegyek 5—20 dináros árban kaphatók délelőtt kilenc óráig kezdve az emlékothón pénztáránál.

Valódi házikoszt házban és házon kívül kapható. Noviszád, Lyublyanszka 12. az udvarban.

Pancevó magyar katolikus lelkesítő góndozást kap. Pancevó magyar katolikus lakosainak régi panasza, hogy a városban az aradi minorita szerzetesek eltávoztása óta nincs magyar vagy a magyar nyelvet beszélő katolikus pap. A pancevói plébániát most a ferencrendiek vezetik, akik horvát származásúak és nem tudnak magyarul. Eddig, ha pancevói magyar katolikus anyanyelvű akart gyónni, akkor a környékbeli katolikus magyar lakosság falvakba kellett mennie. Eppen ezért a pancevói katolikus magyarok között most nagy örömet okozott az a hír, hogy dr. Orbán Gergely jakubai plébános elvállalta Pancevó magyar katolikusok lelkesítő góndozását. Dr. Orbán Gergely ecéiből beadvánnyal fordult az érseki hatósághoz és a pancevói katolikus hitközséghez. A ferencrendiek beleegyeztek ebbe a megoldásba és most remélhető, hogy hamarosan Pancevón is lesz magyarnyelvű hitközség és gyónatás. Dr. Orbán Gergely a bányai apostoli adminisztratura legképzettebb papjai közé tartozik, hívei körében általános tiszteltettségnek és szeretetnek örvend.

Átköltözés miatt FÜZÖK. Gyógyfürdők és mellterületek mérték után, lezárt állapotban kaphatók **Wolner Ilonka** fűzőszalon. Noviszád, Petra Zrinjszko ul 10

Az emelődaru megzavarta Noviszád vasútforgalmát. Petrovaradin vasútállomásán nemrégiben kiskilótt egy vasúti mozdony. A mozdonyt a sínekre való helyezésére emelődaru szereltek fel, amellyel tegnap délelőtt átkarták a rossz utra szaladt mozdonyt visszahelyezni. Eközben az emelődaru is elvesztette egyensúlyát és eldőlt. Rácsétt a sínekre és emiatt Noviszád és Beograd között néhány órára megszakadt a vasúti összeköttetés. Az emelődaru később felemelték és a síneket helyreállították.

Arany a növények levelében

Tudományos körökben, de az aranykutatók körében is nagy feltűnést keltett az a hír, hogy két svéd tudós, dr. Nils Brundin és dr. Sven Palmquist tanároknak sikerült trópusi vidékeken felfedezniük a növények levelében aranyat találni. A két svéd tudós véleménye szerint ez biztos jele annak, hogy ahol a növényekben arany található, ott a földben is van arany.

A svéd tudósok megállapítását alátámasztja a német kutatók vizsgálata is, akik már régebben a legkülönbözőbb fémeket találták meg a növényekben igen finoman elosztott állapotban. A németországi növényekben így horganyt, vasat, mangánt, kobaltot, rezet és más ásványokat találtak. Világos tehát, hogy ahol a föld aranytartalmu, ebből a nemesfémből is felszivnak az ott termő növények bizonyos csekély mennyiségűt, amelynek kimutatása után a föld aranytartalmára lehet következtetni.

A tudományos felfedezésnek nagy gyakorlati jelentősége is van, mert az aranykeresők munkáját lényegesen megkönnyíti.

KANIZSAI HIREK. A Gazdakör vezetősége ezúton is értesíti a gazdálkodókat, hogy a cselédfogadást a Gazdakörben tartják meg április 23-án reggel. Felhívják úgy a munkaadókat, mint a munkásokat, hogy a cselédszerződéseket a Gazdakörben esküdjözzék. — A város vezetősége ismételt figyelemzést azokat az ifjakat, akik 1921—1928 között születtek és nem járnak iskolába, hogy a kötelező festgyakorlatokat pontosan látogassák. A gyermekek magasztásáért a szülőket, gyámokat vagy a munkaadókat teszik felelőssé. — A legutóbbi kanizsai piaci árak: Buza: 268, rozs 198, zab 199, tengeri 245, korpá 175, hizott liba 14, hizott kacsa 13, borjú 7, sertés 8—10 dinár.

FÜZŐ különlegességek
STROMER midersalon
Noviszád, Ustavska u. 18

A szuboticei vasúti és egyéb nyugdíjasok egyesülete évi rendes közgyűlést május 5-én vasárnap délelőtt fél kilenc órakor tartja meg saját székházában.

Idült bélrekedésben, aranyérben és májduzzanatban szenvedőkre nézve valóságos jótétemény a természetes **Ferenc József** keserűviz használata, már kis adagokban is. A **Ferenc József** víz enyhén oldó és biztosan levezető hatása hosszabb használat esetén sem igen marad el soha. Reg. S. br. 30474/35.

Állatorvos, arany helyett rézzel javította a fogakat. Szmederevórol jelentik: A szmederevói csendőrség letartóztatta Tomics Boriszláv állítólagos fogorvost, akiről megállapították, hogy betegrei terhére szélhámuskodott. Tomics nem rendelkezett fogorvosi képesítéssel, mégis rendelést nyitott, amelyet sok beteg felkeresett. Tomics pácienseinek arany helyett ötvözött rézből készített fogakat. Munkáját olyan rosszul végezte, hogy a röntgen néhány nap múlva kiesett. Páciensei szegyletek, hogy csaló áldozatai lettek és nem tettek jelentést a hatóságoknak. Tomics az összeharácsoolt pénzéből nagy mulatozásokat rendezett és a csendőrség figyelemre igyekezett rá. Tomics kiha lgatása során elmondta, hogy már ült börtönben is és a fogászatot ott tanulta ki.

„Magylejeő” kézimunkaüzlet
„SNEŽANA”
Új vezetés, régi jó hírnév, szakszéri előzetes kiszolgálás. — Azzur, endli, plissze, harisnya személtészed. **Bulvár, Matice** épület

Fekete női bőrkésztyűt találtak Noviszádon. Tegnap Noviszádon a Králya Petra II. (Futaki ut) 24. számú ház előtt egy pár fekete női bőrkésztyűt találtak. Igazolt tulajdonosa a késztyűt átveheti kádóhívatalunkban.

Női kabátok, fűzők, melltartók, késztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad Trg Oslobodjenja 2.

Reggeli asztalára vegyen **patent mézcsepegtetőt!**
Aich Nándornál, Noviszád

BACSTOPOLAI HIREK. A topolai pekek ismét fél dinárral felemelték a kenyér árát, úgy, hogy keddtől a fehér kenyér 4 dinár, a barna pedig 3 és fél dinár, a lukszus rozs kenyér 4 és fél dinár különként. Tíz napon belül ez már a kenyér árának második emelése és a munkásság körében nagy elégedetlenséget váltott ki, mert a munkabérek egyáltalában nem emelkedtek. Még a múlt évben dr. Vojnits József bajsai földbirtokos lányjáról ismeretlen tettes elloptott egy szép, értékes fejőstehent. A megindított nyomozás akkor nem vezetett eredményre, míg a multvasárnap városban a károsult felismerte a tehent, amelyet egy vidéki ember árult. A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek során kiderült, hogy a tehent Szikora István (süket) bacstopolai munkás lopta el. Szikora jelenleg a szuboticei törvényszéken vizsgálati fogságban van, mert — mint annakidején megirtuk — ezidőtűj reggelén Turcsányi András bacstopolai vendéglőstől életveszélyes fenyegetéssel 1000 dinárt zsarolt ki. Szikorát a vizsgálat lefolytatása végett Topolára hozták majd visszazárlították a szuboticei ügyészhez fogházába és most már két büntígyben vonják felelősségre. — A bacstopolai községi elöljáróság április 22-én délelőtt 10 órakor a községi tanácssteremben árlejtésen fogja beszerezni a rendőrség és a kisbírók cipő szükségletét. — Vasárnap délután 3 órakor a Katolikus Kör kulturdélutánt tart, amelynek keretében a Kerekpáros Egyesület műkedvelő együttese elő adja az „Iglói diákok” című négyfelvonásos zenés diák történetet. Az előadás megtekintése díjtalan és a Katolikus Kör vezetősége ezúton is felhívja tagjait, hogy az előadáson minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az előadást Krakovszky Alajos rendezzi. — Árak a pénteki hétfőpiacra: buza 260—265, kukorica 210 árpa 205 dinár métermázsánként, hizott kacsa 11, hizott sertés 10—12, tyúk 12, vaj 24—26, túró 5 dinár különként, tyuktojás 70 para, kacsatojás 150—2 dinár darabonként.

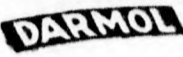
Ha tökéletes Blondelkeretbe kívánja fevertetni Répét
jőjjön hozzá:
ANDRIJA MATINKO
Noviszád, Kr. Petra II. u. 36. Tel. 34-64

BAJSAI HIREK. A bajsai Ipariskör vezetősége Hronyec Pál elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy pünkösdkor negyszabásu kabaré-estet rendeznek a Kubisz-féle vendéglőben, az est jövedelmét a noviszádi árvízkarosultak felségélyezésére fordítják. — Árak a csütörtöki piacon: búzát és kukoricát nem hoztak le, hizott sertés 10—11, hizott kacsa 11, tyúk 12 dinár különként, tojás 65—70 para, kacsa tojás 150—2 dinár, kis csirke 2—3 dinár darabonként.

Gzékrekedés

károsan betolyásolja a szervezet munkáját. **Jó szer, mely megbízhatóan hat és jó ízű, a DARMOL hashejtő.**

— **Trattner Kálmán** állatorvos foglalkozik állatok gyógykezelésével és oltásával. Lakása: Dubrovacki-put 9. Telefon ideiglenesen 23—96.

— **Dr. Holländer** (volt Brezovszki) szanatórium, Noviszád, Kr. Petra II. 175. Telefon 24—26. A Vajdaság egyik legjobban felszerelt magánkórháza. Sebészet, belgyógyászat, szülészet, orthopédia. Szabad orvos választás.

— **Feltételesen szabadon bocsátottak** öt mitrovicai fegyencet. A szremszka-mitrovicai fegyintézetből jó magaviseletük folytán feltételesen szabadon bocsátották: Rumencsik Szevén noviszádi szobafestőt, akit a noviszádi törvényszék 1935 október 22-én 12 évi feyházra ítelt, mert Bábies Milán trafikost Joldásevics Páncsával leütötte és pénzt elrabolta; Rusz Lázárt, akit 1936 február 29-én 12 évi feyházra ítelt a noviszádi törvényszék, mert Obrovácon meggyilkolta Vukojev Lázárt; Szurovi Mihajlo kisczácsi községi végrehajtót, akit hivatali minőségben elkövetett sikkasztások miatt 3 évi feyházra ítelt a noviszádi törvényszék; Gyurica Mihajlo glóznai földművest, akit Zimán Misa gazdálkodó meggyilkolása miatt 5 évi és egyhavi feyházra ítelt a törvényszék 1938 június 10-én és Szávin Pája noviszádi munkást, aki a múlt év január 3-án megölte a feleségét és 3 évi feyházra kapott a noviszádi törvényszéken. A jó magaviseletük következtében feltételesen szabadlábra helyezett fegyencek április 20-án elhagyták celláikat.

Képrámának **Blondel** kerel? Jovan **Lerch** üzlete **vezet!**
Noviszád, Kr. Petra II. 21. Tel. 30-74

— **Az új finn jelszó:** „Mentsétek meg a gyermekeket!” A helsinki rádió jelenti, hogy 100.000 finn gyermek szorul segítségre. Részben a háború által másképpen sújtott családok gyermekei ezek. Országos szervezet alakult segélyezésükre. „Mentsétek meg a gyerekeket, mert ők jelentik a jövőt!” jelszóval. Hollandia gyermekmenhely és kórház létesítését vállalta. Svédországban az iskolásgyermekek 325.000 svéd koronát gyűjtöttek kis finn testvéreik javára. A finn gyermekek pedig elhatározták, hogy gyermekjúságot fognak szerkeszteni finn és svéd nyelven, hogy Svédországban elolvashassák a gyerekek, hogyan élnek kis finn pártfogoltjak.

— **Felhívjuk olvasóink** szíves figyelmét a mai számunkban megjelent, Farmakomedika zagrebi cég „APERISAN TEA” hirdetésére.

— **A dunai bán visszatért** Noviszádra. Dr. Radivojevics Jovan dunai bán tegnap délelőtt visszatért Noviszádra és ismét fogadott. A bán deldunabánsági körútján megtekintette az árvízleborított területeket és a károsultak között segélyt osztott ki.

Idol legyen mindennapi cipőkrém!

— **Ismét betiltják** Noviszádon az uccai fényképezést. A noviszádi báni hivatalban rendeletet dolgoztak ki az uccai fényképezések betiltása érdekében. A rendeletet véleményezés végett megküldték a noviszádi kamarának s utána dönt a továbbiakról.

SZINHÁZ-FILM

Hét év után ismét a rivalda fényében...

Kosáry Emmi ragyogóbban, mint valaha, újból meghódította a közönséget

— Saját munkatársunktól —

(Budapest, április.) A pesti színházi közmondást, hogy »Hosszu visszavonulásnak népszerűségevesztés az ára« Kosáry Emmi visszatérte százszázalékosan megbukatta. A nagy művésznő, aki éveken át a legnagyobb visszavonultságban töltötte életét, ragyogóbban tért vissza és jobban meghódította a közönséget, mint valaha. Ugy kezdődött, hogy Tihanyi Béla, a budapesti Városi Színház igazgatója és egyben főrendezője, amikor elolvasta Maurice Dekobra Marion című vígjátékát, nagy zavarba jutott, mert a darab olyan főszereplőt kívánt, akinek tüntető hangja mellett rendkívüli játéktudása is van. Megkezdődött a futkosás, amely nem kecsgetett eredménnyel, hiszen a többi színház a régi romantika ébredésével együtt már Fedákékkal vonzotta magához a közönséget. A fénykévek a pesti éjszakába Fedák, Honthy, Somogyi Nusi és Rátkay Márton nevét sugározzák a legjobban, úgyhogy ha valaki 25 év után most térne vissza Pestre, azt hihetné, nem változott azóta semmi. Végül is megkísérelték a lehetlent:

visszavinni a színpadra Kosáry Emmi méltóságos asszonyt, aki hét évvel ezelőtt »örökre« visszavonult a színpadtól és hátralevő éveit elhunyt férje, Buttykay Akos zeneakadémiai tanár kormányfőtanácsos emlékének akarta szentelni.

Tihanyi igazgató felkereste Kosáry Emmi és minden tiltakozása ellenére elkezdte zongorázni a darab legszebb énekeit. A dal szárnyán Kosáry Emmi előtt megelenedett a mult, a rózsaezős gála promiérék és halkán dudolni kezdte a dalt. Másnap a színlapon Budapest színházlátogató közönsége Kosáry Emmi nevében gyönyörködött...

A bemutató eseményszámba ment. Jelen volt Budapest elitje és Kosáry Emmi nagyobb sikert aratott, mint valaha.

Az öltözében »telt ház« fogad bennünket, kollégáinkkal együtt ostromoljuk a művésznőt, aki nagyon kedvesen fogad. A mindenfelől röpködő kérdésekre adott válaszokból az alábbiakat sikerült kihámozni:

— Magam sem tudom, hogyan hullottam bele ebbe a szerepbe. Tudja Isten, mi az az emberben, ami mindennél erősebb, ami egyszer csak úgy elfogja, mint a boldog sirás... Néha elég egy dal, hogy elvigye a nyugalmunkat. Gyorsabban dobog a szív, könnybe lábad a szem és nincs olyan lelkielő, fogadalom, amely erősebb lenne, visszatárhathatna.

Menni kell a hívó szó után, amely olyan, mint a legkedvesebbtől kapott üzenet és visz ben-

nünket, amerre akar, — néha a végzetünkbe. Ugy érzem, megint szerelmes vagyok, hiszen régi, ha-

lálisan szeretett ideálomhoz, a színpadhoz tértem vissza, amelyhez hét éven át hűtlen voltam.

— Miért hangsúlyozza a »régén« szót, méltóságos művésznő? Olyan régen volt az a »régén«?

„Mickey Mouse“ bevonult a Wall Streetre

Walt Disney élete 1,5 millió dollárra van biztosítva

Zürichből jelentik: Az egész világ szívébe zártá Walt Disney halhatatlan alkotását, a mulatságos és ötletes Mickey Mouse-t, amelynek sok csodálatos kalandja megkacagtatott felnőtlet és gyermeket egyaránt. A kedves kis Mickey Mouse legcsodálatosabb kalandjáról azonban most érkezik egy komoly hír Amerikából. Mickey Mouse kirándult a Wall Streetre.

a világ legnagyobb és legveszedelmesebb pénzpiacára. Mickey Mouse sikerei annyira megröptek, hogy Walt Disney vállalkozása ma már a millió dollárok birodalmába tartozik. A »Hófehérke és a hét törpe« című remekmű hatalmas összegekbe került, de eddig nem kevesebb, mint 8 millió dollárt jövedelmezett, amit alig tud egy másik film az utóbbi évekből felmutatni. Így nem lehet csodálkozni azon, ha a Walt Disney Productions Inc. legutóbbi mérlegét

1,3 millió dollár tiszta nyereséggel zárta le.

Ehhez a nagy anyagi sikerhez a tisztán családi alapon álló társaságnak nagy banktőkét kellett igénybe vennie, amit most részvények bocsátással

— Években nem árulom el, csak annyit mondok, hogy a Király Színház fénykorával tündököltem én is. Az pedig, ugye, régen volt? ... — mosolyog olyan kedvesen, hogy minden rosszmájuságunk mellett se fedezhetünk fel rajta többet harminc esztendőnél s ezt meg is mondjuk azon nyomban.

— Ne bántsuk az éveket — int komikus fenyegetéssel — elégedjenek meg vele, hogy itt vagyok, tavasz van és Pesten ebben az időben minden nő annyi idős, amennyinek látszik.

Greguss Zoltán préseli be magát az ajtón, heves üdvözlés és máris diktál:

— Ird meg, öregem, hogy a méltóságos asszony a színház üdvöskéje és

az igazgatótól kezdve a tüzoltóig szerelmes belé mindenki,

de különösen én, ami nem is csoda, hiszen partnerének rendelt melléje a jó sors.

— Magát interjuzták meg vagy engem? — mondja kedves szíjjal Gregussnak, majd felénk fordul: — Boldog vagyok, hogy visszatérésem ilyen kedves kollégák között tehettem meg. Nagyon előékeny irányomban mindenki, én ezzel magyarázom sikeremet.

Magánéletéről mond néhány szót kérésünkre, Semmelweis ucai lakásáról, amely a színházon kívül egyedüli szórakozóhelye s ahol a tündéri mult emlékei mesélnék csodálatos sikerekről.

A harmadik felvonás után nagyon sokban igazat adunk Greguss Zolinak. Igaza van a tüzoltónak és igazgatónak is, Gregussnak is és hódolattal hajlunk meg mi is a távozó méltóságos művésznő előtt.

Bihari Sándor

Mai sport-tükör

ÁPRILIS
21
VASÁRNAP

NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG

Első osztály: Rádnicski—Szloga, NAK—Gragyanszki, Cement—Isztra, Mácsva—ZsSK.

Második osztály: Tekstül—ZsSK, Livnicsár—Rapid, NFK—Szlávia, Szlávia—Tátra, Zanatlja—Latyarakai SK, Konkordia—Trgovacski, Temerini SK—Makkabi, Szlávia—Obilics, Jugosz avia—Jugovics, Bácska—Trgovacski, Stefanik—Zrinjszki, Rádnicski—Szlávia, Szremac—Sztrozsilovo, Podrinje—Zvezda, Trgovacski—Rudar.

Híjúsági bajnokság: Szlávia—Rapid, Rádnicski—Trgovacski, Isztra—Makkabi, NAK—Vojvodina.

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Vidéki elsőosztály: Novivrbaszon, Dulcisz—sztáribecsei Szlávia, Szentán Jugoszlovén—topolai JAK.

Vidéki B) osztályok: Szloga (Sztárananizsa)—Szloga (Moi), Bácskogardistei AK—Jedinsztvo, Adán Rádnicski—Adai SK, Szrpszkimileticsi SK—ZsAK, Bajmoki AK—Szombori AK, Szloga (Sztanics)—Sztvozarmiticsi SK, Gragyanszki—Crvenkai SK, Hajduk—VSC, Csantaviri AK—Szrbobrani AK.

PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉG

Petrovgrádon a ZsSK-pályán Borac—ZsAK (Kikinda) és ZsSK—Jugosz avia (Jbuka), Kikindán Szloga—Vojvodina (Petrovgrad).

SZERB LIGA

Beogradban Jugosz avia—noviszádi Vojvodina és Jedinsztvo—szkopljei Gragyanszki, Szarajevóban Szlávia—BSK, Zemunban Zemun SK—BASZK, Szuboticán ZsAK—Bata SK.

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Budapesten Ferencváros—Kispest és Törekvés—Elektromos, Kassán Kassa—Bocskai, Szegeden Szeged FC—Gamma, Szombathelyen Haladás—Ujpest és Szolnokon Szolnoki MÁV—Taxi.

Bern: Svájc—Horvátország, válogatott mérkőzés.

Sérvben szenvedők!

Speciális sérvkötőink előnye a megelőző sérv természetes úton való javítás! Szívesen adunk díjat a tanácsot!

Tehnička Ortopedija

modern bandázs, kötszerek és készülékek intézete
Noviszád, Petra Zrinyszkoga 1, postával szemben

Dr. Holländer (volt Boczovszky) szanatórium
Noviszád, A Vajdaság legjobban felszerelt TELEFON
Kr. Petra II. 175 magánkórháza 24-26
Sebészet, belgyógyászat, szülészet, orthopédia, szabad orvos választás

Tánciskola! NEMES
 Hotel Szoboda
 Vasárnap, apr. 21-én és minden
 következő vasárnap 8-12 óráig
VENDEGEST
 Kétféle zene Belépődíj 5 dinár

A SVÁJCI BAJNOKSÁG ÁLLASA

Servette	12	10	2	0	33:8	22
Lugano	13	8	0	4	23:16	16
Grenchen	11	5	1	1	17:8	15
Nordstern	12	6	2	4	26:19	14
Chaux-de-Fds.	11	6	1	4	22:13	13
Grasshoppers	9	5	2	2	17:11	12
Luzern	11	5	1	5	20:15	11
Lausanne	12	3	4	5	12:15	10
Young Boys	13	4	2	7	17:25	10
Young Fellows	12	3	2	7	17:22	6
St. Gallen	11	1	2	8	11:33	4
Biel	12	0	3	9	3:37	3

Rövid sport hírek

A Klein Jenő és Jakovljević — Keszler cégek csapatai ma reggel 7 órakor a NAK-pályán érdekesnek ígérkező barátságos futballmérkőzést rendeznek. Klein Jenő csapata: Katyanszki, Abramovics, Sztojacsics, Megler, Sztojcsics, Vajnai, Papp, Domonkos, Szernetz, Bodor és Bender. Tartalékok: Tronkolivics, Wambach és Lederer. A Jakovljević és Keszler cég csapata: Ábrahám I, Gáspár, Trebaticki, Czöczek, Horváth, Ábrahám II, Kojics, Zsigrai, Somogyi, Fiszter és Szeiler, tartalék Brazilek. A mérkőzést Deutsch Sándor (Makkabi) vezeti.

A noviszádi Pincér SK alább felsorolt játékosait kérjük, hogy hétfőn délután félhárom órára jelenjenek meg a ZsSK-pályán a Pékek elleni mérkőzésre: Polyák, Jelkics, Szávics, Sijakov, Vondracsek, Deszpot, Gayer, Simonka, Gajsevics, Eregics, Szénási, Sárközi, Stefanovics, Krnyetics, Hajdu és Karleusa. — A vezetőség.

A noviszádi Napred SK mai mérkőzéseire a következő játékosok megjelenését kérjük a pályánkon: félkettőre a Dunav-B ellen: Bischof, Somogyi, Varga, Mazánecsek, Szölösi, Vigi, Zovics, Borovics, Zitti, Csabai, Borovac és Luft, 3 órára a Textil vegyes ellen Zsorzs, Herdi, Somogyi II, Fodor, Zovics, Szölösi I, Greifenstein, Papp, Kozarev, Hanburger, L'Idlof és Dobanovacska. — A vezetőség.

Hivatalos NAK-közlemények. A mai bajnoki mérkőzésekre a következő játékosokat jelöltük: a Vojvodina ifjúsági ellen: Sántha (Fáth), Pázmány, Rumann, Szakács, Kazinczy, Curuk, Valusek, Rankovics, Lakatos, Schmidt, Fülöp és Gombár, jelentkezés félegy órákor a pályán. — Az első csapat tagjai félég órára jelenjenek meg a pályán: Lukács, Lerch I, Bartha, Karaba, Willner, Matheisz, Maták, Horváth, Fehér, Vinai, Lerch II, Bódy és Kovács. — Pénztárosok és rendezők: Hauswirth, Werner, Budák, Wagner, Klampfer, Göttel, Himmelsbach, jelentkezésüket kérjük háromnegyedegy órára Koch ellenőrnél. — Az intéző.

Füvesíteni kell a Magyar Nemzeti Bajnokság valamennyi egyesületének sporttelepét, így határozott az MLSz miniszteri biztosa. Az 1940-41. bajnoki évben elsőosztályú mérkőzést csak füves pályán szabad játszani, az NBB egyesület sporttelepét pedig az 1941-42. bajnoki évre kell füvesíteni.

A magyar-horvát válogatott futballmérkőzés játékvázlatjaként a román szövetség a következőket ajánlotta: Kroner Iliescu, Ceauoreanu és Radulescu.

A cseh-morva bajnokság élcsoportjában a csapatok sorrendje a következő: 1. Szlavia 28 ponttal, 2. Spárta 24, 3. Pardubice 18 és 4. Zsidenice 18 ponttal.

A noviszádi Vojvodina Beogradban

Három bajnoki mérkőzés a NAK-pályán

A Szerb Liga utolsóelőtti fordulójában a noviszádi ligacsapat Beogradba rándul, hogy a bajnoki pontokért a Jugoszláviával vegye fel a küzdelmet. A Jugoszlávia az ország egyik legjobb csapata, a Vojvodina viszont vasárnap a saját pályáján kikapott a Jedinstvótól s ezen az alapon a noviszádi pirosfehéreknek nem sok esélyt lehet ma adni a beogradói pirosfehérek ellen. Szép teljesítmény volna már az is, ha a Vojvodina nem engedné át olcsón a győzelmet a Jugoszláviának, mert súlyos vereség esetén a noviszádi csapat minden reményét elveszíti az előkelő harmadik helyezésre.

A Vojvodina a következő legjobb felállításban utazik ma Beogradba: Platz — Majtány, Popescu — Musztagrudics, Pozsega, Bozsics — Nikolics, Schossberger, Rogics, Markovics, Welker.

A noviszádi szövetségben ma

teljes bajnoki forduló lesz, amelynek sulypontja a NAK-pályára esik. A NAK-pálya műsorát a NAK — Vojvodina ifjúsági derbimérkőzés vezeti be, utána a Rádnicski-palánkai Szloga elsőosztályú, majd végül a NAK — mitrovicai Gragyanszki elsőosztályú mérkőzés következik. Mind a három mérkőzés rendkívül érdekesnek ígérkezik és fontos a helyezések szempontjából; ez a körülmény ebben a szép időben bizonyára nagyszámú közönséget csal ki a kékféhr pályára.

A két elsőosztályú és négy ifjúsági bajnoki mérkőzésen kívül ma Noviszádon még a következő másodosztályú mérkőzések kerülnek lejátszásra: a ZsSK-pályán 8.30 órakor Teksztül — ZsSK, a Trgovacska-pályán 8.30 órakor Lvnticsár — Rapid, 10.15 órakor NFK — Szlavia (Petrovác), a Karagyorgye-pályán 10.15 órakor Szlavia (Noviszád) — Tátra (Kiszács).

Vadászat

A Dunabánsági Vadászegyletek Szövetségének hivatalos közleményei — Rovatvezető: Csornai Richárd

AZ ORVVADÁSZATRÓL

Az orvvadászatot két osztályba lehet sorolni. Az egyik osztályba azok tartoznak, akiket a szenvedély hajt. Ezek puskával lövik a vadat, de a vad nemére. — korára, — kiméleti idejére nincsenek tekintettel.

Védekezni ellenük éppen ezért, mert fegyverrel vadásznak, úgy, ahogy mégis csak lehet valahogyan.

A másik osztályba sorozhatók azok, akik tüzzel, — hurokkal, — cseklyével szerzik zsákmányukat. Ezek ellen védekezni teljes lehetetlenség. Az ilyen vadorzót szigorubb büntetéssel kellene sújtani, mint a tolvajt, mert tolvajlását erőszakos kegyetlenséggel hajtja végre, — tehát kimeríti a rablás fogalmát.

Ez a fajta az orvvadásznak minden elküszarítottulással nélkül elviszi a szopos borju mellől az ünöt, vagy a kottós jércét fészkeről. Ez mindenütt a vad nyomában van és elfog mindent, ami lőrébe, cseklyéjébe beleakad.

Tudott dolog, hogy ha nem volna orgazda, kevesebb volna a tolvaj is. Így van ez az orvvadászatról is. — Legelsősorban tehát az orgazdákat kellene nagyobb felügyelet alá helyezni. Orgazdák elsősorban a vidéki zugvadkereskedők és vendéglősök, — tudtán kívül igen sok esetben pedig maga a fogyasztóközönség is. Szigoruan kötelezni kellene a vadkereskedőket, — vendéglősöket, — de magát a közönséget is, — hogy olyan vadat senkitől ne vegyen, melynek származását nem ismeri. Nap-nap mellett látna a piacokon, hogy boldog-boldogtalan vadat árúsit, de még soha sem láttam, hogy valamelyik vevő, az eladótól valami igazolványt kért volna, mely a vad jogos származásáért kezkeskedik.

A Dunabánsági Vadászegyletek szövetségének kellene odahatni, hogy az illetékes rendőrhatalóságok mindenkitől szigoruan megköveteljék a vad törvényes származására vonatkozó igazolványokat.

Igaz ugyan, hogy az ilyen igazol-

ványokat is ki lehet játszani. Nevezetesen, egy tágabb lelkiismeretű vadászatra jogosult cégére alatt több orvvadász portékája is forgalomba kerülhet. Hiba van tehát a vadásztársadalom egyesiben is, mert némi haszonért. — a komaság, — atya fítség és szomszédosság kedvéért cégéruk alatt elősegítik a nem jogos származású vad forgalomba hozatalát. Ha a rendőrhatalóságok mindentől megkövetelnék az említett igazolványokat, az orozott vad forgalomba hozatala még sem menne olyan simán, mint most minden ellenőrzés nélkül.

Tabakovics Gusztáv

nyug. közs. jegyző Pancsevó.

RÖVID KÖZLEMÉNYEK:

Gyűrűs vándorsólyom a Bánátban. Banat, Deszpotovácban február végén Bolovics Konrad vadász vándorsólymot lőtt, melynek lábán gyűrű volt a következő felirattal: »Mus. Zool. Helsingfors, H. Finland, 7613«. A sólyom elejtéséről értesítették a helységi museumot s azt a választ kapták, hogy a madár 1939 június 25-én Korchspiell Muolaa-n, a Karéliai-szigeteken kapta a gyűrűt. A vándorsólyom nálunk nem fészkel s csak téli vendégként látogat el hozzánk.

A pézma pocok terjedéséről mind több és több adatot kapunk. Némrég mégcsak északnyugat Magyarországon észlelték őket, most már Apa tinig a Duna mentén, ujabban a Kralya Petra csatorna mentén Bacsokogradisténél, sőt Veliki Toráknál, a Bega csatornánál is több került elejtésre. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy e rendkívül káros patkányokat minden rendelkezésre álló eszközzel irtsák ki, elterjedésükről pedig értesítsék lapunk szerkesztőségét.

Uj vadlibafaj Jugoszláviában? S. D. Matvejev a »Lovac« című vadászlapban azt írja, hogy Kragujevác környékén január 21 és február 18 között 6 drb. Anser serrirostris rossicus Buterlint ejtettek, mely libából még egyetlen példány sincs se-

melyik jugoszláviai gyűjteményben. Matvejev még azt is kiemeli cikkében, hogy a libák Közép- és Nyugat Európában szintén ismeretlenek, sőt Esztországban is csak itt-ott mutatkozik néhány példány, így tehát a Kragujeváccon elejtett libának egészen különös jelentőségük van s a ténis előfordulásuk az idei rendkívül kemény s hosszantartó téllal magyarázható. — Matvejev tévedt mindekelőtt abban, hogy ujfajta vadludak kerültek kezeibe. Buterlin nemrég elhunyt orosz ornithologus minden olyan vadlibát, amelynek csőrjének kisse is eltérő volt a másiktól, újfajként írt le s ilymódon a libák rendszertanában óriási kaoszt idézett elő, mely a szakértők körében szenvedélyes s véget nem érő vitákat váltott ki s ma már majdnem azt mondhatjuk, hogy

ahány ornithologus van, annyiféle vélemény alakult ki egyes vadliba fajtákról.

Véleményem szerint ez az Anser serrirostris rossicus Buterlin azért hiányzik teljesen Nyugat-Európában, mivel a hozzánk teletésre jövő libák észak-északkelet — dél-délnyugat irányban vonulnak enyhébb vidékekre s a Duna vonalától nyugatra nem igen mennek vadlibáink egyébként sem. Az Anser serrirostris rossicus But. nem más mint a vetési lud egyéni változata.

Matvejev abban is tévedt, hogy ilyen libák elsőizben fordultak volna elő Jugoszláviában illetve Középeurópában. Buterlin Anser carneirostris továbbá Anser fabalis serrirostris, Anser serrirostris rossicus mind előfordulnak a magyar medencében főleg a Hortobágyon. Eddig senki sem törődött velük, mert ahány Anser fabalis (vetési lud) mind másféle! A Matvejev által említett »első« Anser serr. ross. But. még 1920-ban s 1921-ben Novi Vrbászton fordult elő, ahol Dr. Nagy Jenő, ornithologus gyűjtött és lőtt néhányat s csőrrajzuk még ma is meg van. Természetes tehát, hogy Kragujeváccon is találtak ilyeneket, sőt 30 év előtt volt igazán sok Anser fabalis különösen Hortobágyon. De mentefél orosz ornithologus 1936-ban az Alanda című francia folyóiratban elfogadta Dr. Nagy Jenő besorolását és egyszerűsíti a vetési ludak rendszerét. Eszerint az Anser serrirostris rossicus But. az anser fab. serrirostris, az Anser fab. middendorfi (Szipéria), az Anser fab. neglectus is Anser fab. fabalishoz tartozó synonym. Ez a helyes! A nálunk levő összes vetési ludakat tehát mind csak Anser fab. fabalishoz vesszük!

Goli A-nak, Szubotica: A horgosi farkasról okvetlen bővebb adatokat kérünk. Meg kell szerezni az eredeti képet és ha lehet a koponyát, azután mi lett vele? hol a bőre, mennyi volt a súlya? Nem sakáról varso? Részletes híreket várunk erről.

A HORVÁT VÁLOGATOTT BERNBEN

A mai nap egyetlen válogatott mérkőzésének színhelye Bern, ahol a svájci és horvát futballszövetség legjobb tizenegye méri össze erejét. A mérkőzésnek visszavágó jellege van, két héttel ezelőtt a svájciak Zagrebben 0:4 arányu súlyos vereséget szenvedtek s ma bizonyára mindent elkövetnek, hogy ezt a csorbát kiköszörüljék.

A horvát válogatott összeállítását így fest: Glazer — Belosevics, Suprina — Jazbec, Jazbinsék, Kotovics — Cimermancsics, Antolkovics, Lesnik, Wöfl és Matekalo.

KÖZGAZDASÁG

Jugoszlávia külkereskedelme az idei év első két hónapjában

A Narodna Banka jelentése a kivitelről és behozatalról

Beogradból jelentik: A Narodna Banka most adta ki szokásos jelentését Jugoszlávia külkereskedelméről, a jelentés részletesen leírja a januári és februári kivitel és behozatalt. Jugoszlávia januári kivitele

244.251 tonna volt 624 millió dinár értékben

míg az 1939. év januárjában a kivitel 184.976 tonna volt 319 millió dinár értékben, az idei januárban tehát 59.275 tonnával, illetve 315 millió dinárral többet szállított Jugoszlávia külföldre, mint tavaly.

Százalékban kifejezve ez mennyiségben 32%-os, az értékben pedig 95,4%-os emelkedésnek felel meg.

A februári kivitel 283.286 tonna volt 627,2 millió dinár értékben.

a tavalyi február 218.020 tonnájával és 339,5 millió dinárjával szemben, vagyis az idei február a tavalyihoz viszonyítva mennyiségben 65.266 tonna (30%), értékben pedig 287,7 millió dinár (84,7%-os) emelkedést mutat. Így tehát az idei év első két hónapjában a kivitel 124.541 tonnával (30,8%-kal), illetve 592,7 millió dinárral (90%-kal) volt, több a tavalyi első két hónap kiviteljénél.

Cikkek szerint az emelkedés az idei és tavalyi két hónapot összehasonlítva, a következő volt: buza 17,6, búzaliszt 3,2, friss gyümölcs 0,3, aszalt szilva 24,5, bor 8,2, gyógynövény 8,8, kender 33,4, kender törmelék 5,3, lovak 11,2, szarvasmarha 26,8, sertés 20,0, friss hús 156,4, sertésszár 40,4, bőrök 5,7, tüzelőfa 9,4, épületfa 70,7,

vasuti talpfa 4,9, calcium carbid és cyanid 24,0, olom 9,6, nyers réz 26,7, alumínium 4,4, bányatermékek 31,9 millió dinárral nagyobb értékben kerültek külföldre az idén, mint tavaly január-február hónapokban.

A behozatal január hónapban 82.368 tonna volt 478,3 millió dinár értékben, a tavalyi januári 84.018 tonna, illetve 378,3 millió dinár értékkel szemben. Az idei januári behozatal tehát mennyiségben 1,650 tonnával kevesebb, értékben azonban 100 millió dinárral (26,4%-kal) több volt a tavalyinál. Februári behozatalunk 62.232 tonna volt 430 millió dinár értékben, a tavalyi februári 112,60 tonnával, 402,1 millió dinárral szemben. Jugoszlávia behozatala az idei év első hónapjában tehát mennyiségileg 50.025 tonnával (25,44%-os) kevesebb a tavalyinál, értékben azonban 128 millió dinárral (16,4%-kal) több.

Az idei év első két hónapjának egyenlege 342,9 millió kiviteli többletet mutat fel, míg tavaly az év első két hónapjában a kiviteli mérleg 121,9 millió dinár passzívumot eredményezett.

Az a körülmény, hogy a behozatal mennyiségben csökkent, de értékben emelkedett, a legjobb bizonyítéka annak, hogy a külföldi cikkek mennyivel megrágultak. A behozalt cikkek közül különösen a félgyártmányok, vas, nyers nafta, szén, olajok, gépek, eszközök és szerszámok, közlekedési eszközök, mesterséges szerves festékek és kaucsuk behozatala csökkent erősen.

Jugoszlávia külkereskedelme az egyes külállamokkal

Jugoszlávia kereskedelme az január és február hónapjában az egyes külállamokkal az idei év következőképpen alakult:

	Kivitel		Behozatal		Saldo	
	1940	1941	1940	1939	1940	1939
Németország	521,4	197,6	385,7	306,9	+135,7	-109,5
Olaszország	162,2	54,3	153,0	99,0	+9,2	-44,6
Belgium	9,2	72,3	11,3	10,2	-2,0	+62,0
Cseh-Morva protekt.	145,6	67,6	39,4	58,4	+106,1	+9,2
Anglia	61,2	50,0	30,2	54,6	+30,9	-4,6
Franciaország	120,2	17,1	4,2	25,7	+116,0	-8,6
Egyesült Államok	10,1	44,0	120,6	59,9	-110,4	-15,9
Magyarország	38,8	34,6	22,3	25,1	+16,4	+9,5
Görögország	49,2	17,9	12,1	5,4	+7,1	+12,5
Dánia	1,0	0,4	1,5	0,9	-0,5	-0,5
Hollandia	27,6	10,1	6,7	10,0	+20,9	+0,1
Svájc	21,0	16,3	7,9	13,6	+13,1	+2,9
Svédország	10,4	9,9	0,9	4,7	+9,5	+5,4
Egyiptom	9,4	5,6	5,1	2,7	+4,2	+3,9
Argentína	16,1	9,5	33,0	13,0	-16,8	-3,5
Románia	14,3	12,9	32,0	12,8	-17,7	-0,1
Bulgária	2,5	1,2	4,5	0,2	-1,9	+0,9
Brit-India	3,4	2,0	8,4	19,3	-5,0	-17,3
Marokkó	1,2	2,1	0,5	3,7	+0,7	-1,6
Szlovákia	12,0	-	2,4	-	+9,6	-
Többi államok	43,9	32,3	26,1	54,1	+17,8	-21,7

A magyar nép nyugalommal fogadta az élelmiszerjegyeket

Súlyos károkat okoztak a múlt hetei eszései a magyar mezőgazdaságban — Erdélyes a magyar izzólámpa és gépkivitel

— Magyarországi gazdasági levél. —

(Budapest, április 19.) Az élelmiszerjegyek bevezetését a két legfontosabb közéleti cikkre; a zsirra és a cukorra — ha meglepetésszerűen érte is a magyar fogyasztóközönseget — a mai válság európai helyzetet átérzve, derekasan vállalta. Mindenki tudatában volt annak, hogy az intézkedés indokolt és helyénvaló, bár éppen ezzel a két cikkel Magyarország évtizedes szerepe volt a világcikkekön, amelyekkel főleg Középeurópa a mentálisan jelentős részt vállalt. A belső fogyasztás korlátozása természetesen azt is jelenti, hogy

Magyarország belátható időn belül zsirt és cukrot nem exportálhat.

A korlátozásra is csak azért került sor, mert Magyarország a legbecsületesebben kíván nemzetközi szállítási kötelezettségeinek megfelelni, így a normális belföldi fogyasztásra szánt készletet — amelyek főleg zsirban, a kukoricahiány miatt összezsugorodó sertéshalás következtében — csak adagolással tudja beosztani. Az adagolás általában elegendő a cukorra a városi közönség többszükségletére tekintettel vannak. A zsiradagok betartása természetesen a vidéki községek összeírásán múlik. Remélik, hogy ebben a tekintetben is fegyelmezett és köteleességtudó lesz a magyar közönség. Ha az összeírást a hűségnek megfelelő adatokkal lehet befejezni, akkor

a zsiradagokat a lehető legrövidebb idő alatt felemelik

Magyarországi mezőgazdasági körök szerint az elmúlt hetek időjárása és a szokatlannagy mennyiségű esőpadék a mezőgazdaságban érzékeny károkat okozott. Ma még nem lehet áttekinteni, hogy az árvizek és vadvizek milyen kárt okoztak, bizonyos azonban, hogy meglehetősen komoly kártétellel számolhatunk.

A buza- és rozsvetésekben a fagy aránylag kevés kárt okozott, a befulladás sem volt túlnagy, annak ellenére, hogy a hótakarót helyenként hosszabb időn át jégpáncél borította. Jelentékenyebb kárt szenvedtek az ősziárpa és a repcevetések, míg az őszi zab, az őszi len és a borbore a legtöbb helyen kifagyott.

A fagy és a nyulak kártétele a gyümölcsösökben helyenként igen jelentékeny.

Az áfázott és vízzel borított földeken a mezőgazdasági munkák nem indulhattak meg.

Ugyancsak szünetel a munka a szőlőkben, viszont a szárazabb fekvésű helyeken serényen folytak a tavaszi munkák. A magyarországi mezőgazdasági munkákban a késelem már évek óta nem volt ilyen nagyarányú, az árvizekkel kapcsolatos közlekedési zavarok az értékesítést sok helyütt akadályozták.

Magyarország kivitelében a magyar izzólámpaexport, mint már évek óta, most is igen jelentős szerepet játszik. Az elmúlt évben

tíz és fél millió pengő értékű izzólámpát vitt ki Magyarországra,

ami már mennyiségileg is jelentős volt, mert hiszen 7150 mázsát tett ki. A magyar izzólámpakivitel a világban csaknem minden részébe jutott. Igen érdekes és jellemző tünet: a legnagyobb mennyiségű izzólámpát, pontosan az egész kivitel egyharmadát, a Német Birodalom vette fel. A mennyiségbeli elosztás a következő volt:

Német Birodalom	2430 mázsá
Belgium	425 »
Délamerikai államok	418 »
India	342 »
Svédország	327 »
Afrikai angol gyarmatok	301 »
Franciaország	280 »
Törökország	279 »
Hollandia	250 »
Svájc	244 »

stb. A felsorolás után mennyiségileg még következnek: Egyiptom, Dánia és Jugoszlávia, egyenként mintegy 200 mázsás átlagkivittel. Jugoszláviába azelőtt évente mintegy 350—400 mázsás elsősorban »Tungsram« villanykörte ment, amit ma is erősen propagálnak, de a jugoszláv izzólámpaipar megerősödésével, ami a vámmentesítést véve tekintetbe, egyre jelentősebb, a magyar izzólámpa veszített jelentőségéből.

A magyar nehézipar kiviteli helyzete az év eleje óta lényeges fordulathoz érkezett. Anglia és a brit gyarmatok, amelyek elsősorban érdeklődtek a magyar nehézipari gyártmányok iránt, a közel-múltban csökkentették keresletüket. Ezzel szemben Délamerika a néhány éven át mutatkozó érdeklődésen túlmenően is vásárol Magyarországon minden nehézipari gyártmányt. Erősen fellendülőben van a balkáni piacok kereslete is, elsősorban

Jugoszlávia érdeklődésével.

Jugoszláv vonatkozásban tág tér nyílik a szállításra, mert az új jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés, ebben a tekintetben semmiféle korlátozó vagy kontingentáló rendelkezést nem tartalmaz.

☐ A noviszádi Zdravlye kölesönös és ősnegelyző egyesület tagjainak figyelmébe. A noviszádi Zdravlye kölesönös segélyegyesület vezetősége értesíti a tagjait, hogy a szükséges felvilágosításokat minden vasárnap délután 3 órától 5-ig kaphatják meg az egyesületnek a Maros-féle vendégőben lévő ideiglenes helyiségében. Az árvízkarosult tagok a Maros-féle vendégőben fizethetik be a tagdíjat és a halál esetére szóló illeketet, vagy pedig a pénzbeszedőnek Mókusz Lajosnak adják át a Poenkareova (volt Mátyás Király) uca 30. szám alatt.

PESTI POSTA

1.

AZ AGGLEGÉNY-ADÓ most már másorra került. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter benyújtotta az új adótervezetet, amely magában foglalja az új adónemet: az agglegény-adót is. Azt mondják: nem is olyan veszélyes. Arról van ugyanis szó, hogy akinek csak egy gyermeke van, már az is fizet ötszázalékos felárat. A gyermektelen házasságok tíz százalékkal fizetnek több adót, míg a nőtlenek 25 százalékos. Megrögzött agglegény körökben az a vélemény alakult ki Budapesten, hogy ezek szerint a tulajdonképpeni agglegény-adó csak 15 százalékos. Ennyit viszont — megér...

2.

EUWE, a világhírű hollandi sakk-mester, mint emlékeztetés néhány nappal ezelőtt résztvett a budapesti nemzetközi sakkversenyen, amelyet Maróczy Géza magyar nagymester 70. születésnapja alkalmából rendeztek. A verseny befejezése után Euwe dr. harminc játékkal szimultán tornát játszott. Huszonkilencet megvert a világ bajnok, egy azonban őt győzte le. A győztes Szógi József, aki a polgári életben pincér egy Vilmos császári kávéházban. A népszerű »Józsi« úgynevezett gyalog csellel matolta meg a mestert. Azóta nem lehet vele — gyalog beszélni.

3.

A HAJÓKÁZÁS HIVEI, akik rajongtak a Dunán való hosszú, de kényelmes utazgatásokért, bizonyára szomorú szívvel veszik tudomásul, hogy a háború szele ide is elért. Ennek kell tulajdonítani ugyanis azt a megállapodást, amely a napokban jött létre a dunamenti államok hajózársaságai között. Eszerint a társaságok nem engedik hajóikat az ország határain túl. Ehhez csatlakozott a MFTR és a DGT is. Így tehát nem lehet majd hajóval menni sem Pozsonyba, sem Bécsbe, de a szép aldunai kirándulások is elmaradnak.

4.

A FIATAL GRÓF pestkörnyéki villájában július óta »futó« vendég tartózkodik. Az ifjú arisztokrata egy pezsgős éjszakán meghívta a villába az egyik pesti lokál zongoristáját. A meghívás után három napra a zongorista beállított a grófhoz és azóta ki sem mozdult a villából. Ott telet — és saját kijelentése szerint — ott is nyaral. Eddig tíz kilót hizott és már valóságos háznagynak számít a grófi villában. A legkedvesebb a dologban az, hogy a gróf hullani sem akar arról, hogy házi muzsikusa valaha is eltávozzon.

5.

HÉT FIATAL BANKTISZTVISELŐ, hét testi-lelki jóbarát, néhány évvel ezelőtt hétvégi háziköt építettett magának a Duna partján. Közben a tisztviselők jobb fizetést

is kaptak, megnősültek és időközben gyerekek is születtek. A kis telep lassan egészen benépesült. Elégedetten lubickolt mindenki a hétvégi boldogságban, az idén tavaszkor azonban jött az árvíz és a megáradt Duna jégtáblái a szó-szoros értelmében leborotválták a partról a hét házat. A pusztító ár eltakarodott és a hét barát és a hozzátartozók a minap kimentek testületileg a pusztulás színhelyére. Miután egyelőre szó sem lehet új építkezésről, a károsultak a pusztá telken cölöpöt vertek a földbe az eltűnt hétvégi házikók helyére és arra táblát szegtek, amelyen a következő versikét olvashatja az arra járó:

Szomorú szombaton
Hol van hát kis házunk?
Itt a hétnék vége...
Mind a hétnék vége.
Ugy-e egészen megható?...
—thy.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 258—260. bácskai, Noviszád környéki 258—260. szerémi 256—258. szlavóniai 257—262. felsőbácskai 258—260. bánáti 253—255. felsőbánáti 258—260. Tisza, bácskai uszályból 259—261. Tisza, bánáti uszályból 259—261. Rozs, bácskai vasut 205—207. Zab, bácskai vasut 192—194. szerémi és szlavóniai 193—195. Arpa, bácskai 63—64 kgos 204—206 szerémi 63—64 kgos 204—206. — Tengeri, bácskai vasut prompt. 202—204. Bab, szokvány 445—450. Buzaliszti: Nullás gg és g 370—390. kettes 350—370. ötös 330—350. hatos 310—330. hetes 280—300. nyolcas 180—185. Korpá, bácskai és szerémi 170—175. Sertészir, új nagyhordókban: 18.50—19.50. új középhordókban 18.75—19.75. új kishordókban 18.50—19.50. kánában bruttó nettoért: 18—19. Füstölt szalonna: 17—18. szott szalonna pofa és hasalja nélkül: 16.50—17.50. Irányzat: Lanyha.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, noviszádi, szombori közép-bácskai, felsőbácskai és baranyai 263—265. tiszai uszály 264—266. felsőbánáti 263—265. délbánáti 258—260. szerémi 262—264. szlavóniai 263—265. Rozs, bácskai 208—210. — Arpa, bácskai és szerémi 204—206. Tengeri, bácskai, vrsaci paritásban és indiai paritásban gar. minőség 203—205. — Buzaliszti, bácskai és bánáti nullás gg és g 375—385. kettes 355—365. ötös 335—345. hatos 315—325. hetes 285—295. nyolcas 180—185. Szerémi állomásra nullás gg és g 370—380. kettes 350—360. ötös 330—340. hatos 310—320. hetes 280—290. nyolcas 180—185. Buzakörpa jufuzsákokban bácskai és szerémi: 167.50—170. bánáti 165—167.50. — Fehérbab bácskai és szerémi 2°-os csak nélkül 445—450. Sertészir 25 k^o-os kánában bruttó nettoért 1825—1850. hordókban netto, franko hordó 1875—1900. Irányzat: nyugodtabb. Forgalom közepes.

KÜLFÖLDI TOZSDEZARLATOR

Zürich: Beograd 10. Páris 8.90. London 15.71. Newyork 446. Brüsszel 74.70. Milánó 22.45. Amszterdam 236.75. Berlin 178. Szófia 5.50. Bukarest 2.30.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

134 közlemény

Tizedik rész Kalkuláció (Árvetés)

(KALKULACIJA)

Eszerint, ha mindegyik munkás 8 órai munka időre 40 dinárt, vagyis óránként 5 dinárt kap, az iparosnak az órabér nem 5 dinárba, hanem 5+2.50=7.50 dinárba kerül, mert a kezelési költségeket a munkabérhez kell hozzáadnia.

b) A kezelési költségek arányos kiszámítása tekintettel a munkabérré.

Egy iparos kifizet az év folyamán 80.000 dinárt a segédek és inasok fizetése gyanánt, akik kizárólagosan az illető iparág készítményeinek előállításán dolgoznak; 20.000 dinárt tesznek ki az évi kezelési költségek. Eszerint minden kifizetett dinár vagyis munkabér után számítandó 20.000-nek 80.000-red része kezelési költség gyanánt, ami 25 parát tesz ki, vagyis 100 dinár után 25 din.; tehát 25°-ot tesz ki a kezelési költség minden 100 dinár munkabér után.

c) A kezelési költségek arányos kiszámítása tekintettel az elhasznált anyagra.

Egy bognármester felhasznál egy év alatt különféle nyersanyagot 125.000 din. értékben, évi kezelési költségei 45.000.— dinárt tesznek ki. Hány százalékos kell hozzáadnia az elkészített tárgyak anyagának árához?

Ha az anyag árát A-val, a kezelési költségeket K-val jelöljük, a következő képletet kapjuk:

$$\frac{K}{A} = \frac{K \cdot 100}{A} \text{ vagyis } \frac{45.000 \cdot 100}{125.000} = 36\%$$

Tehát az elkészített tárgyak anyagának árához még 36°-ot kell hozzáadnia.

d) A kezelési költségek arányos kiszámítása tekintettel az elhasznált anyagra és munkabérré.

Valamely iparosnak évi kezelési (rezi) költségei 15.000 dinárt tesznek ki; anyagra évente 120.000 dinárt költ, és munkabér gyanánt 30.000 dinárt fizet ki. Hány %-ot tesznek ki a kezelési költségek?

Ha az anyag árát A-val, a kezelési költségeket K-val és a munkabért M-mel jelöljük, a kezelési költség %-át a következő képletből nyerjük:

$$\frac{K}{A+M} = \frac{K \cdot 100}{A+M} \text{ vagyis } \frac{15.000 \cdot 100}{120.000+30.000} = 10\%$$

Tehát az iparosnak minden összeghez, amelyben az anyag ára és a munkabér is foglaltatik, még 10°-ot kezelési költség gyanánt kell felszámítania.

M I N T A

a kezelési (rezi) költségek kiszámítására

	Dinar	p.
1 Házbér az üzem részére	2400	—
2 A személyzet fizetése		
1 szolgá 600 — din. havonta	Din. 7.200 —	
1 kifutó 200 — " " "	" 2.400.—	
	Din. 9.600.—	
3 A befektetett tőke kamatja:		
A gépek és szerszámok értéke	Din. 40.000.—	
A nyersanyag és elkészített áru	" 25.000.—	
Forgótőke	" 15.000.—	
	A befektetett tőke 80.000.—	
Ennek 6 ^o -os kamatja	4800	—
4 Leiras a gépek rongálásaért 10%	4000	—
5 Adók és pótdadók	2000	—
6 Biztosítási díj (tűz ellen)	200	—
7 Illetékek		
betegsegélyző kötelező egyesület	Din. 720.—	
	" 240.—	
8 Fűtés és világítás	2140	—
9 Különléle kiadások	1400	—
10 Előre nem látott kiadások	2500	—
	Kezelési (rezi) költség egy évre Din	36000

Előállítási árvetés (Kalkuláció)

(Proizvodna kalkulacija)

Az előállítási árvetés a különböző iparágaknál különböző, ami az alábbi példákban is kiténik.

Az előállítási árvetés megállapításához szükséges, az anyagért a munkabérékért és a kezelési költségekért eszközölt kiadások pontos kiszámítása. Pl. Egy asztalosnál rendel valaki 2 konyhaszékot támla nélkül és egy asztalt, puhafából. A székülős nagysága 40 cm², a szék magassága 45 cm, az asztal hossza 1.20 m, szélessége 60 cm, magassága 80 cm. A fa ára: 1 m³ 500 dinár.

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DELUTAN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DELI 12 ÓRAIG VESZUNK FEL A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASARNAP EGY SZÓ 1.- DINÁR VASTAG BETŰS 2.- DINÁR A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINÁR.

URANIA MOZI, NOVIZSÁD

Ma minden idők legnagyobb cirkuszfilmje:

Emberek, állatok, szeizációk
(CIRKUSZ)

HARRY PIEL - RUTH EWELER

EPE KÖVEK

Az ismert **SALVAT TEA** epekövek és epehólyag megbetegedések ellen kapható a főkepviseletnél: **Apotheka Sv. Ivanu, Zagreb, Kapitul 17.** Ismertetőt a gyógyítás módjáról ingyen küldünk. O. r. S. Br. 27870/1936 Rn. 3457

Jelige:

»Ezer virág gyogyerejét - NŐVÉNYHARMAT nyújtja feléd! Ára patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

NEDVES LAKÁS 3 nap alatt száraz. »Troklina«. Bejelentéseket elfogad: Freid, Noviszád, Kralya Petra II 34 és Maurer, Mornarszka 19-a. 2399

ALLAST KERES

KERESKEDŐSEGÉD, önálló munkatér, aki mint üzletvezető volt alkalmazva, segédi vagy raktárnoki állást keres. Cim a kiadóban. 2294

KOMOLY kereskedősegéd a cipőszakmában jártas, szolid díjazásért e helyezkedést keres. Cim: Balla József, Noviszád, Pavla Orlovičeva 17. Detelinara. 2347

FIATAL vas- és fűszerkereskedő segéd állást keres. Jártas a kerékpár szerelésben. Szíves megkereséseket: »Kerékpár« jeligére a kiadóba kér. 2339

FÜSZERKERESKEDŐ segéd, fiatal, szerb, magyar és némileg német nyelvismerettel állást keres. Góbor Károly, Temerin 594. 2351

HÁZMESTERI állást keres a kőműves és ács munkában jártas középkorú ember, május 1-re. Cim: Kohut János, Noviszád, Zselezniczka 73. 2368

GYERMEKTELEN HÁZASPÁR, megbízható és munkaszerető, egy helyen állást keres május 1-re. Ajánlatokat: »Tisztaság fél egészség« jeligével a kiadóhivatal továbbít. 2396

FIATAL rőfőskereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket: »Szorgalmas« jeligével a kiadóhivatal továbbít. 2399

GYERMEKTELEN házaspárhoz jól főző leány ajánlkozik szakácsnőnek vagy házvezetőnőnek. Cim: Noviszád, Primorszka 19. 2400

ELADÓ

LEICA fényképezőgépet szakemberrel vegyen. Megtanítjuk fényképezni. Vajda fotókereskedés, Zselezniczka 32. 2137

ÚJ 4 hangos, 3 regiszteres, 3 1/2 oktávós zongora-harmonika. »Rauner« gyártmányu, 120 basszussal eladó. Noviszád, Kamberova 9. 2408

SZIVOGÁZMOTOR, 10 HP, hozzávaló kövel vagy kő nélkül eladó. Bővebbet Baráth Mihály vendéglősnél, Temerin. 2322

ELADNÁM 16 kalapácsos Darálóm, Diesel motor, 12 lóerős nyersolaj motorral, teljes felszereléssel. Üzemben megtekinthető Kulán Keiper Györgynél, Njegoseva u. 10. 2372

JÓ HELYEN lévő kocsmá és fűszerüzlet bérbe kiadó vagy olcsó áron eladó. Özv. Szalai Józsefné, Zsabaly. 2306

JÓKARBAN lévő modern gyermek-kocsi eladó. Megtekinthető: Noviszád Poenkareova 16. sz. alatt csak délelőtt. 2336

JÓKARBAN lévő butorok és háztartási cikkek eladók. Noviszád, Arsze Teodorovičsa 3. 2359

JÓGSZEKRENY, kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Ungár, Noviszád, Usztavszka u. 40. 2374

ELADÓ tisztafajú fiatal orosz spicakutyák, olcsó áron. Noviszád, Gajeva u. 21. 2376

HÁZ NOVIZSÁD KÖZPONTJÁBAN 3 háromszobás lakással és egy kisebb lakással. Ára: 200.000 dinár. Jövedelme: 20.000 dinár. — **ÚJ FMELETES HÁZ** 4 lakással és 2 üzletteliséggel. Ára: 500.000 dinár. — **HÁZ A KÖZPONTBAN** 21 méter uccai fronttal, 50 méter mély fronttal, 200.000 dinárért eladó. Jövedelme: 20.000 dinár. — **MASSZIV HÁZ** a város legszebb helyén, sarkon, két részre is osztható 600.000 dinárért eladó. Jövedelme 50.000 dinár. — **HÁZHELY A KÖZPONTBAN,** öreg épülettel, 11 méteres uccai fronttal, 50 m mély, 110.000 dinárért eladó. Bővebbet: Mijatovic Sztevan, közvetítő irodájában, Noviszád Miletičeva 12. Telefon: 23-23. 2367

4 CILINDERES Deutz Diesel márkás teherautó üzemszerű állapotban eladó. Kmetovic, Temerin. 2369

SZAXOFONISTÁK! Eladó egy jókARBAN lévő ezüstözött ESZ szaxofon. Bővebbet Szollár Györgynél, Ada. 2370

ELADÓ a szentai UNIO nyomda fele része. Balog Albert, Senta. 2371

ELADÓ ÚJ HÁZ, nem teljesen befejezett. Milosa Dimitrijevičsa (volt Batorijeva) ucca 53. Érdeklődni: Cara Dusana 58, Noviszád. 2388

SZABÓK és VARRÓNÓK figyelmébe! Szabó-varrógép és egy női kabinet-gép eladó. Költözködés miatt ára olcsó. Megtekinthető: Noviszád, Kneza Milosa 11, Szalajka. 2386

DEKLI-VÁGÓ GÉP és egy üvegpuhl eladó. Noviszád, Aleksza Santicsa 9. 2380

HÁZHELY eladó 12x40 méter. Érdeklődni: Noviszád, Rumenacska 57 a trafikban. 2381

HÁZHELY eladó. Noviszád, Dalmatinszka 34. 2383

BÉRHAZ komfortos lakásokkal, havi 5000 dinár hozzáadékkal 700.000 dinár. — **BÉRHAZ** komfortos, 350.000 dinár. — **VILLA** a Tranzsamenton, gyönyörű kilátással, 3 hold szőlő, 1000 gyümölcsfával, komfortos családi ház a Zselezniczka uccában, valamint több nagyobb és kisebb ház eladó. Egyedüli megbízott a hatóságilag engedélyezett »Imobilija« közvetítő iroda, Noviszád, Katolikus porta. Telefon: 30-94. 2393

»RIKX« motorkerékpár, 120 ccm. kifutó állapotban eladó. Noviszád, Ljubljanszka ucca 28. 2328

KAKTUSZOK költözködés miatt eladók. Kardos, Szlovacska 14. 2403

KÉZIMUNKAUZLET a város központjában jól bevezetve, nagy vevőkörrel családi okok miatt eladó. Szükséges tőke kb. 60.000 dinár. Cim a kiadóban. 2404

KÉTSZÁRNYAS üzletajtó vasredőnyvel 120x250 cm, nagysága, teljesen jó állapotban azonnal eladó. Megtekinthető: Noviszád, Kralya Petra II. 110 szám. 2407

KISEBB fűszerüzletberendezés, mákdaráló stb. azonnali eladó. Biller, Noviszád, Karadzsičeva u. 11. 2290

JÓ MINŐSÉGŰ bor és pálinka 1938 és 1939 évekből olcsón eladó. P.ébánia. Odzaci. 2321

JÓKARBAN lévő festő-spricgép, nyitott, jutányos áron eladó. Malcsics Sztevan, Čoka, Cara Uroša 15. 2352

Jól bevezetett FÜSZERÜZLET betegsége miatt eladó. Cim: Schmolka hirdető irodában. 2353

ELADÓ Mogul 25 szivógáz traktor Magyar Gazdasági cséplővel. Esetleg külön is eladó. Csabai János, Horgos 364. 2356

KIADÓ

BÉRBE KIADÓ kedvező feltételek mellett Pansio étteremmel. Ajánlatokat kér: Pension Supetar — Supetar Brač. 2159

A CZOCZEK-FÉLE vendéglő kiadó. Noviszád, Bitolyszka 21. 2365

KIADÓ a Petra Zrinyszkog uccában öt szoba, lakható előszoba és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás három bejárattal, széles folyósóval. Kiválóan alkalmas ügyvédek vagy kereskedők részére, akik a lakás külön bejárati részét irodának használhatják. Felvilágosítást ad a Kereskedelmi és iparbank titkársága. 2358

HÁZ VENDEGLŐVEL, nagy táncteremmel, kuglizóval és egy üzlethelyiséggel azonnal kiadó. Noviszád, Rumenacska put 1, a szérumgyár mellett. Bővebbet: Rumenacska put 10. sz. alatt. 2349

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtöktől—vasárnapig

A komikusok koronázatlan királyai:

STAN és PAN

szenzációs új komédiája:

Tökejük

A mai szomorú idők legvidámabb filmje Ezenkívül a modern filmteltnika szenzációja:

AZ ÚJ AUDIOSKOPIK!
A LEGJABB PLASZTIKUS HANGOSFILM!

A film alakjai lépnek a vászon síkjából!

ÚJ HÁZBAN kétszobás, előszobás, teljesen komfortos lakás május 1-től kiadó. Érdeklődni: Noviszád, Luja Bartua 20. 2384

ÜZLETHELYISÉG új házban, vízvezetékekkel kiadó. Noviszád, Grobljarszka 10. Ugyanott eladó nagy kapu, ablakok. 2397

3 SZOBA irodának kiadó. Zselezniczka 40. földszint, Noviszád. 2401

KERESLET

FŐZNI TUDÓ becsületes, tiszta, ügyes, pedáns, egészséges, jó külsejű intelligens nő gyermektelen házaspárnál NYUGODT állást nyerhet. Belépés május 15-én vagy június 1-én. Jó bázis mód és jó fizetés. Jelentkezni délután 3-4 óráig: »SOA« drogerija, Noviszád, vagy ugyanoda irányítani fényképes ajánlatokat. 2200

TÁRSAT KERESK a Bácska Palánkai Uránia mozi átvételéhez, a mozi 460 ülőhellyel bir, ujonnan épült, bővebbet: Grams Ede, Bácska Palánka. 2220

KERESK megvételre 800-1000 literig viztartályt, Kovács garázs, Bácska Topo'a. 2229

AZONNALI belépéssel felvétetik szorgalmas és rendes életű, mestervizsgával rendelkező főmőlnár, aki teljesen jártas a vasművészetben. Kirchner L. Milin, Tovarisevo. 2292

PERFEKT szakácsnőt éves bizonyítvánnyal felveszek. Weiszné, Noviszád, Zselezniczka 39. 2326

FODRÁSNŐT, csak jó munkatérrel azonnali meggyezés szerinti fizetéssel felvesz Tkalic szalon, Noviszád, Bulevard Kraljice Marije 14. 2334

SZAKÁCSNÓ KERESTETIK, csakis tisztességes, 40 évnél nem idősebb jó bizonyítványokkal rendelkező küldje be fényképes ajánlatát fizetési igények megjelöléssel: Ilona Hahn, Osijek, Desatičina ul. 39. 2344

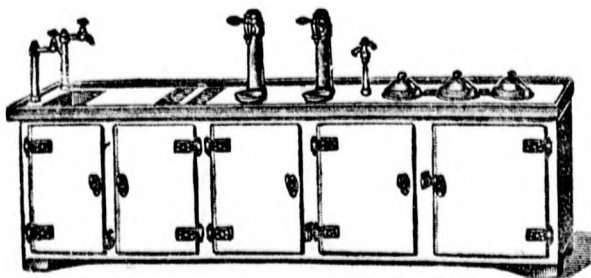
VESZEK minden mennyiségben öreg, használt zsákok, akármilyen állapotban. Cim: Schmolka hirdetőben. 2320

PERFEKT szakácsnőt jó fizetéssel Beogradba keresek, előkelő családhoz. Nyáron bácskai birtokunkon vagyunk. Wollni Matilde, Beograd, Karagyorgyeva 50. II. 2291

JÓKARBAN lévő zománczott tüzhelyet vennék. Cimket a kiadóhivatalba kérek. 2313

ZONGORÁT keresek megvételre. Kaufmann Eta, trg. mesovite robe Szrbobran. 2333

Goldner vendéglős pultok

Kérjen árajánlatot!

Brača Goldner, Subotica

ALAPITVA 1906

Kirándulók!

Szalámit, sajtot, konzerveket és egyéb jó falatokat vásároljanak:

KONSTANTINOVIC

fűszer- és csemege üzletében, Noviszád, Kralja Alekszandra 19.

A jónitű MISKEI FÜRDŐ megnyitotta SENTA Karjadi utján

Félárú utazás Budapestre

és vissza úgy a jugoszláv, mint a magyar vasúton!

INGYENES MAGYAR VIZUM UTAZÁS ELŐTT SZERZENDŐ BE!

Ajánlatos, hogy a Budapestre utazni kívánók utleveleiket az ingyenes vizummal való ellátás céljából...

Tartózkodási engedélyt Budapesten ingyenesen adnak ki.

Kedvezményes beutazás Budapestre: 1940. április 16-tól május 6-ig.

AZ UTAZÁSHOZ JUGOSZLÁV UTLEVELE SZÜKSÉGES

A jugoszláv vasúton a magyar határig a vasútjegy teljes árát kell megfizetni.

A Budapesti Nemzetközi Vásár 1940. április 26-tól május 6-ig tartatik meg.

A vásárlás céljaira dinárt kivinni nem lehet. A vásárlásra szánt összegek bármely jugoszláv felhatalmazott pénzügyésznél...

A vásárral kapcsolatban mindenemű vasútjegy a Putnik, Fruska Gora és Waggon Lits Utazási Irodánál...

A Vásárral kapcsolatban mindenemű vasútjegy a Putnik, Fruska Gora és Waggon Lits Utazási Irodánál...

HOTEL MIRAMARE CRIKVENICA Adria egyik legkedveltebb szállodája

meghívja Önt!

Folyó meleg víz, meleg tengeri fürdők, lift, garázs - ezek a szálló egyes kényelmes berendezései...

Ugyanaz igazgatás alatt: Therapia - Miramare szállók, Crikvenica PALACE Hotel Zagreb

BEJARONOT azonnalra keresek. Jelenkezni: Noviszád, Kralja Petra I. 25

VARRONOT, ruhakészítésben önálló munkasert azonnalra felvesz Szrdics divatszalonon.

BEJARONO, aki a háztartásban és főzésben önálló, azonnal felvételt k.

HAROM mezőgazdasági munkást felvesz Mátyásné, Noviszád, Kralja Petra II. 39.

40 SZABÓ-GÉPMUNKÁS rövid szezon-munkára jó fizetés mellett felvételt k.

KERESÜNK cukrászdába fiatal kisorzó gáló kisasszonyokat.

Keresek EGYSZOBAS LAKAST konyhával és speizzal, lehetőleg nem túl messze a központtól.

TÁRSNAK keresek jó munkás fodrásznót, aki a víz- vas és villanyundolásban járatos.

JÓHÁZBÓL való fiut asztalos inasnak felvesz Bubori asztalos, Noviszád.

JÓKARBAN lévő használt gyalupad kerestetik.

HAROM NYELVET beszélő, jól számoló kisorzó gáló kisasszonyt május elsejére felvesz Nasa szirana í mlekara.

TANULÓLÁNY szalonba felvételt k.

JÓKARBAN lévő »Thonet« gyermek játszó-székét vennék.

GYERMEKTELEN házaspár kaphat lakást, vil anyt, fűtést és 300 dinár fizetést takarítás ellenében.

FIAT, DKW, WANDERER, AUDI-HORCH, PIRELLI-AUTOGUMI, AUGUST KUTALEK-NOVISAD

MABIRA KERÉKPÁR ÜZLETET Noviszád, Kr. Petra II. 59, Laze Kostića sarok

SZÉP FIATAL leándereket keres megvételre »Elite« kávéház, Noviszád.

ALLAMNYELVET beszélő süteményes lányt május 1-re keres »Elite« kávéház, Noviszád.

FENZTAROS-GÉPIRÓ KISASSZONYT - kezdőt - keresek. Szerb, magyar és némi német nyelvtudással.

JÓGSZEKRENYT, használtat keresek megvételre. Cím: Noviszád, Nye-goseva 6.

KENDERMAGOT veszek legmagasabb áron. Ajánlatot kér: Blum kendergyár, Titel.

KÜLÖNFÉLE

UTAZÓ URAK Novivrbászon látogassák meg a »Jadran« büffét, az új fürdőnél.

KERTÉSZ vállal parkírozást, gyümölcsfák rendbentartását egész éven át, parkok gondozását szerény díjazás mellett.

VÁLLALKOZÓK és KÖMÜVESEK! Elsőrendű homok kicsinyben és nagyban kapható 15 dinárért m³ a helyszínen átvehető.

ORAK és ÉKSZEREK a legolcsóbban kaphatók ADAM órás és ékszerésznél Szubotica.

+ Betegló kocsí +

Betegeknek toléskékek. Művértagok, gyógyfűzők, támgépek, Schönbrunnál készülnek.

KÖLCSÖNT, személyi hitelt közvetít gyorsan és jutányosan.

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsirtalan nappali krém.

SZFLOT, pattanást hámlást, ortvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet.

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsirtalan nappali krém.

Vidékiek találkozóhelye

Szubotícán az Engelbrecht féle étterem. Kifünő házikoszt, szolid árak

Figyelem! Figyelem!

Antikvárium Noviszád, Pasiceva 21

HA kerékpárt, varrógépet, rádiót és alkatrészeket olcsón és jól akar venni, keresse fel a most megnyitott

SONNENBERG BUTORASZTALOS elsörendü munkát ad Szolid árak! - Megbízható kidolgozás!

Dugulásnál és a belek renyhe működésénél Igya a gyógyhatású

aperisan leát Tarmakomediaka

SZTIPICS hölgytozásnál végeztesse Szubotica, Fra Jesse trg 15

Sévár László okleveles szőlész telepén Petrovaradin, (vasutállomás mellett)

„MAYO” gépen való kötésel. Eleonora Jaramazovic, Noviszád

Hölgyek, ha szép és fiatalos arcot akarnak, látogassák meg a legmodernebbül berendezett „LOTOS”

SZEREZZEN BE EMASOR BIZTOSITÉKOT LAMPÁIRA. motorjára és rádiójára. Nincs többé rövidzárlat, nincs rövidzárlat okozta tűz, teljes biztonság a használatban.

Mit vásárolhatunk még olcsón?

Herékpár, varrógép régi árban
„EXPRESS”, I. HORVÁT
 Noviszád, Pasiceva 19

Mit mond az étkezési kávé?
 Jónál is jobb a „KONZUM” kávé.
 Kralja Petra II. 2. - Telefon 40-68.

Ékszer, órák, ajándéktárgyak legolcsóbb beszerzési forrása **PARCETICS** ékszerész Szombor, Pariska 4. - Szemüveg orvosi recept után.

STEYR autók
PFAFF
 varrógépek és a legjobb márkájú kerékpárok állandóan raktáron!
„JUNG” SZUSZEDSZKY
 Noviszád, Safarikova 9. - Telefon 32-69.

Friss tarhó liter 4 dinár
Negyed kg teavaj 6 dinár
negyed kg garantáltan teljesen zsíros **Trappista sajt 5 dinár**

IVKOVICS VIKTOR
„Fortuna” tejtermékgyár
 SZUBOTICA, Strossmayerova ul. 20

Papíráruk, könyvek, írószerek, csomagoló papírok legolcsóbb beszerzési forrása **Schlotzer** Szombor, Pariska 5 (ideiglenes üzlet)

KÉRJEN INGYENES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET
VILÁGHÍRŰ HANGSZEREIRŐL
LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERCÉGŐTŐL
SCHNEIDER
 KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

Legjobb **órákat**, ékszerket, kristálymárkájú órákat és dísz tárgyakat **STEBLER ANTAL** ékszerésznel Szombor szeresheti be. A környék legrégebbi ékszerüzlete

Tennisz racketek!
 Nagy választékot tartunk raktáron a legjobb márkákból, valamint FRIS labdákból. - Rackettek hűrozását szakszereuen végezzük.
TRUPPEL BÉLA
 Noviszád, Duna-u' 7. - Telefon 26-69

Nagyszereuen bevált falszigetelő anyagok
Malterin Xerotin Bifumen
 ASFALT MASTIX
PARAFÁS SZIGETELŐLEMEZ az összes szurokfajták desztillált kőszénkátrány
 KARBOLINEUM
 NAFTALIN
 Amerikai **AUTÓ-, TRAKTOR- és GÉPJÁRAK**
TAJOTTA és CSAPAGEZSIROK
 SPECIAL DIESEL NAFTA
 KOLOFONIUM
 BALZAM TERPENTIN
 TERPIDOL (terpentinpotló)

gyári lerakata és legolcsóbb beszerzési forrása
Lederer i Hiršfeld
 Noviszád, Petra Kočiča 1.
 Telefon 33-51 Postafiók 212

Sajátkészítményű **ERNYÖM** nagy választékban. **Ernyők javítása és újra borítása** a legprecízebben. Ugyanott **hordócsapok** kaphatók és azok javítását végzik. **Üzv. Gerber Jakabné**
 Szubotica, B. Szudareviceva 32. 377

III. SIFLIS PÁL
vaskereskedése MEGNYILT
 Szubotican, Strossmayerova ul. 22., a városi halcsarnokkal szemben. Mindenféle háztartási cikkek és vasárak állandó raktáron. - Szives partfogást kérve nb. vevoimnek és ismerőseimnek. Tel. 2-88

Karika - gyűrűk, nászajándékok legolcsóbb árban **SCHEURER ékszerésznel** Szombor, kaphatók

KUKORICAÜLTETŐK, vetőgépek és műszaki cikkek a legolcsóbb áron kaphatók **SZENES VASÜZLETBEN.** 459

PFAFF
 és más gyártmányú márkás
varrógépet, radiót, motort, kerékpárt, alkatrészt és gumit ajánl
Kollár, BAJMOK

Ió és olcsó munkát adunk!

Ha Önnek képrámára van szüksége, forduljon **Szótér** faszobrászhoz, Noviszád, Ustvaszka ul. 1. ott szeméncios kivitelben kapja

Szöllőpermelező gépek
 legmodernebbek 5 évi jótállás mellett beszereshetők. Öreg gépeket szolid árak mellett átálakít. Palinka-kazán és rez-üst készítését és javítását szakszereuen végzi.
Szabadi Béla, rézműves
 Noviszád, Temerinzska 19.

Kifünően berendezett mechanikai műhelyünkben javítunk: orvosi műszereket, radiókat, írógépeket, varrógépeket, kerékpárokat stb.
„SVETLO” - GRIMM Sztára Hanizsa.

MINDENRENDSZERŰ GYUJTÓ-MOTOROK, DINAMOK, ELEKTRO MOTOROK, SZIVATTYUK szakszereu javítását a legmesszebbmenő jótállással vállal. Állandó raktár 30 év óta fennálló

Schmerek Engelbert
 elektró és gépjavitó műhelye,
 PETROVGRÁD

Gyógyfűzöt, melltartót, princess-fűzöt legjobb kivitelben készíti: **Pollák Jelena, Sen a** Kr. Aleksandra 7

Krómozott csőbutort
 női és férfi todrászok, irodák és várótermek részére legolcsóbban készíti:
„Meleor” fémáru és csillár üzem
 Szubotica, 13 Novembra 10. - Telef. 3-02

Óvja ruháját saját érdekében. Tisztítsa meg tisztítóban jól és megbízhatóan.
KINCSES ISTVÁN, vegytisztító intezet Szenta, a városban

IVAN BAJIĆ
 ŪRI SZABO
 NOVI SAD
 Elsőrendű munka! Trg Oszlobodjenja 2/I. Szolid árak! Matica-ház

SULYOK test, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrreklükök, bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Jégszekerény
 bármilyen használatra jótállással készíti Ujvári Ferenc, Temerin. Figyeljen e címre. Arjegyzéket ingyen küld. 2097

PARTIE CIPŐT, rőföst, rövidárut konfenciót vásárolj Pardo, Noviszád, Pasiceva 31. 1775

Nikkelezést vállal **HOLICSER LEO** csillárüzem. Noviszád, Ustvaszka 29. 2276

Festést, mázolás megbízhatóan gyorsan és olcsón végzi **BEER JÓZSEF** Noviszád, Temerinzska 18.

Mértékutáni **DIVATCIPŐK** nagy női és férfi mestere
Ferenczy István NOVISZÁD Njegoseva 14

A VILÁG LEGJOBB HARMONIKÁJA
HOHNER
 VEZÉRKÉPVISELET
SCHNEIDER
 ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10
 KÉRJEN INGYENES ARJEGYZÉKET

KENEDICH KAROLY
 angol úriszabó
 SUBOTICA
 Strossmayerova 11.

Utazó kofferek, mintakak
PR. VEDEDEN bőrdönszél
 Noviszád, Kralja Petra II. 20 (Burman házi)

„Orthopäd” cipőket
 minden fájóslátra, a legújabb módszerek szerint garanciával készíti
Gál Istrár, Szubotica Žrnjnski tér 2

JAHN
 tüítés fürdőberendezés pezsgő- és habfürdő
felülmulhatatlan HYDROTHERMA
 Jahn Péter műszaki vállalata
 Noviszád, Zseljeznicska 64
 Telefon 31-08

A TUNDÉRORSZÁG NYEREMÉNYEI:
 Egy szép ajándékesomagot ad **KONSTANTINOVIC**, Noviszád legdusaban felszerelt fűszer- és csemege-üzlete **KR. ALEKSZANDRA U. 19**

Reggeli Ujsag
Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
 Telefon: 21-37, éjjel 20-58
 Felelős kiadó: **Andree Dezső**
 A kiadóhivatal elnöke: **Elaszok Ferenc**
 Preplata - Előfizetés:
 Egy óra 28- dinár (kihordó útján 30 din.)
 Három óra 80- dinár (kihordó útján 86 din.)
 Félévre 160- dinár (kihordó útján 172 din.)
 (szlazi svakodneвно - Megjelenik naponta)
 Post.čekovni račun - Postacsekkszámla: Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692

Újbo, visszajöttünk a régi helyünkre: Postanszka 14 (Báder ház) pinchelyiség **VALLALUNK:**
 bádigos, vízvezeték, fürdőszoba és minden egyéb szakmóba vágó Villanyszerelést, motor javítást, tekereslést stb.
BREZOVAC MIRKO
VELICKOVICS MILAN

Háromkerékű transzport-kocsik
 minden nagyságban kaphatók Teherbírásk 300 kg-ig
HOFFMANN STEVAN
 mehanikus, Noviszád, Aleksza Santicsa 106. Telefon: 41-98

Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank József, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.

MATT...

Írta: SZALAY LÁSZLÓ

A francia kirugta maga alól a széket és felpattant a fehérabroszos asztalra... A zongoránál az öcsém ült és dühöngött a két kezével, mintha csak átkot szórna. A francián kivágott lakkcipő, rózsaszínű harisnya és fehérsejtem csipkés bugyi volt, — a nagyapám meg öblös tajtékpipáját agyarrá csapva, a két tenyerével taktust tapsolt neki... Öreg Szuhay egyik kezével a csipőjén, másikkal meg a tarkójára csapva, forogva táncolt, patkós csizmájával a padlót döngötte... Én, a nagyobbik öcsémmel meg lesuntyt fejjel pislogtuk a franciát, mint az alattomos, éhes, villogó szemű kandur, a drótkalitikában hetvenkedő kanárit...

Nyárutó volt... Pont augusztus... S az apámék feljöttek Pestre s a Császárfürdőbe birkóztak a köszvényvel... És felfogadtak és leküldtek egy szolid francia nyelvmesternőt, a mi oktatásunkra, a tanyára...

Ennek a szolid francia nyelvmesternőnek a beiktatása volt folyamathatban...

Másnap a reggelinél, a nagyapám harmonyikás lakkcsizmában, vadgalambszín magyar ruhában, aranyrojtos nyakkendővel, rózsabimbóval a gomblyukban és fekete tere festett merész Vilmos császár bajusszal jelent meg... Rőfös lapátszakállát is lenyíratta és olyan egyenes volt, mint egy disznóölő kés...

A francia prezidiált... Csiripelt, cincogott és rugdalózkodott az asztal alatt, mint az örült... Jobbján a nagyapám, balján meg én feszengtem...

Egyszer csak a francia, — nyilván megsajnált, hogy az asztal alatt össze-vissza rugdosott, — elkezd a kezem után kotorászni... Csuszattam hát én is a kezem, mint az alattomos ravasz kigyót, — de a nagyapám hoppon fog...

Tedd föl a két kezéd az asztalra, — förmed rám ingerülten, — mert ez a regula!...

A francia nevet, sivalkodik, hasba rug az asztal alatt, — aztán megcsókolja a nagyapámat, megcsókol engem, s a huszonhetedik pohár konty alá való elfogyasztása után, — az ölébe ül az öreg Szuhaynak...

En kergetem a franciát, a nagyapám meg kerget engem...

Ne adj Isten, hogy a franciával csak egy szót válthassak!... Mert ő mindig a nyakamon van, mint az árnyék...

Este ránkzárja az ajtót zsebre teszi a kulcsot, úgy megy aludni.

Nappa! megparancsolja a franciának, hogy tanítson bennünket az ő jelenlétében...

Közben elárasztja a franciát virágokkal, bókokkal, suttog a fühébe, s még nácmuzsikot is hoz neki... A francia azonban folyton felém kacsingat, hogy szinte ferde lesz már a szeme tőle...

A nagyapám nyolcvannolc éves, én meg hetvennél kevesebb,

— csak nem hagyom magam félrelökni?...

Megyek Szuhayhoz:

— Hát Mihály bácsi: Látja mi megy?... Azt a rézangyalát ennek a világnak!...

— Látom...

— Oszt mire véli?...

— Mire vélem?... Hát semmi-re se vélem, — csak nevetek...

— De hát mit köll itt csinálni, azt mondja meg nekem?...

— Mit köll itt csinálni!... Ugyan eridj már: Hát mit köllene

itt csinálni?... Az öreg ur udvarlása már csak olyan ártatlan hetvenkedés... Maga se veszi komolyan...

— Ugy ám, de engem meg elszorit a franciától!...

— Hehehe! Mulatságos ezt nézni!... Szörnyen!... Látod, egyszer az történt, hogy a kutya ráfeküdt a jászolban a szénára...

Oszt ahogy jön az ökör, rávicoritja a fogát... Nagyt néz erre az ökör, oszt azt mondja: Eszel te abból a szénából?... Nem eszek!... Na, hát ha nem eszel,

legalább hagyjál enni engem...

— Jó, jó, de hát segítsen rajtam, az Isten áldja meg Mihály bácsi!

— Hm... Segitsek... Hát irjon a kisasszony az öreg urnak levelet!...

— Micsoda levelet?...

— Micsoda levelet!... Hát olyan levelet, amelyikben törököt fogattok az öreg urral... Amelyikben azt irjátok neki, hogy jól van: Legyen hát meg minden kívánsága!... Ide hallgass: Ilyenformán írja: Drága Uram! Legyen hát meg minden kívánságod... Ma éjfél után három óraker várak... Két rövidet meg egy hosszszat koppints az ajtón...

— No és?...

— Mit »no és«? Egyebet semmit. A többi magától fog jönni...

Este, amint asztalhoz ülünk, — a levél már egy órája elment, — jön Szuhay és gonosz nagyképszerűségű jelenti, hogy a nagyapám gyengélkedik, — belebujt az ágyba...

Nahát lett erre olyan vigadalom, hogy olyat még a világ nem látott... A francia előbb az ölembe, később már a vállamra ült... Öcsém az öklével zongorázott, öreg Szuhay meg a plafonba lövöldözte a puskákat...

Éjjel után aztán, teljesen megbolondult a francia: — Gyertek — azt mondja — tréfáljunk meg a nemzetes urat!... Azzal megy a nagyapám szobájához, mi meg messziről utána...

Egy óráig öklözte, rugdosta az ajtót, ablakot, folyton kiáltozva: — Itt vagyok drágám, megtörted a büszkeségem, könyörgök neked, aki eddig kikacagtalak!...

Nagyapámat kirázta a hideg: fejére huzta a dunnát és dideregve hallgatott, mint siket fürj a buzában: — Az Isten verne meg minden féleszü francia hajadont, akivel még tréfálni se lehet!...

Ettől kezdve a nagyapám nem jött ki többé a szobából... Attól félt, hogy a féleszü francia elkezd erőszakoskodni véle...

Augusztus legvégén aztán, feláll egy este az asztalnál a francia és elkezd szomoruan szavalni: — Kedveseim!... Holnapután megnyílik a »Kolosszeum«, ahol én táncolok... Én tudniillik nem annyira nyelvmesternő, mint inkább táncosnő vagyok... Bármennyire fáj is nekem, holnap el kell távoznom innét, — gyertek hát ide, — hogy bucsuzásul egyenként összecsókoljalak... Elsősorban Mihály bácsit, a mi kedves impresszáriónkat...

Ahogy a hintó kigördült az udvarról, azonnal megzörrent a zár és kilépett nagyapám a szobából...

Mint az ütlegek elől futással megmenekült dühös gyerek, gyűlölködve meredt utána a hintónak és öklét megrázva sziszegte:

A mindenét a karcsu bokájának, el akart csábítani!...

Ejnye be jó...

FRIGYES (1826—1907)

badeni nagyhercegről sok józsi adomát jegyeztek fel. Ilyen a következő:

Amikor a Baseltől Konstanza vivő vasutat átadták a forgalomnak 1863 június 15-én, a miniszter jelentette a nagyhercegnek:

— Most nyolc üdvözlő beszédet kell meghallgatnunk.

— Majd csak megbirjuk valahogyan.

— De nyolcszor poharat is kell üríteni s ez még rosszabb

— Engem ez sem aggaszt, hiszen itt vannak felelős minisztereim — mondta a nagyherceg.

DURUY VICTOR (1811—1894)

francia történész, közoktatásügyi miniszter tanár korában egy napon felhívta a kis Sardou Victorient — a későbbi színművészt — ki tanítványa volt, hogy mondja el Egyiptom történetét a Sesostrisok alatt.

— Fogalmam sincs róla — felelte a tanítvány.

— De hiszen ez volt mára a lecke

— Azt tudom, de azt hittem, elengedhetem magamnak ezt a kicsinyiséget.

En meg azt hiszem, hogy ezt egyedül én vagyok illetékes elbírálni.

— Viszont én meg azt hiszem — replikázott a kis Sardou —, hogy én inkább vagyok illetékes, mert hiszen nekem kell megtanulnom.

Duruy, úgy látszik, nem volt a szellemes felelettel megelégedve, mert szekundót adott Sardounak.

Ez a párbeszéd Sardou egyik iskolatársának, Bibesco hercegnek annyira megtetszett, hogy nyalánkságokat adott Sardounak, aki a cukrokat nagy nyugalommal rágicsálta. Észrevette ezt Duruy s újra felhívta Sardout, ki — szára tele lévén — szólni sem tudott, miértis az ajtóba állította.

Harminc esztendővel később felkereste Sardout a francia Akadémia titkára: Doucet Camille s kérte, szavazzon Duruy mellett, hogy az akadémiai tagságot elnyerje.

— Most rajtam a sor, hogy az ajtó elé állítsam. — hangzott a meglepő válasz, mire Sardou elbeszélte ifjúkori esetét, azonban nevetve hozzátette, hogy eszéágában sincs híres tanára ellen szavazni, annál kevésbé, mert ő tette meg őt a becsületrend tisztjévé.

PITT WILLIAM (1759—1806)

kiváló államférfiut egy napon tolvajok »látoqatták« meg edinbourgi házában. Egy helybeli újság, mivel nem volt egyéb cikke, amivel a lapot kitölthette volna, egy terjedelmes és kiszínezett tudósítást írt a betörésről. Megírta többek között, hogy a tolvajok a miniszternek csak a pénztárcáját vitték el, ellenben otthagyták Pitt értékes arányóráját, mely íróasztalán a tolltartó alatt volt elhelyezve.

A következő napon Pitt mint egy meteor rohant be az illető lap szerkesztőségébe és a szerkesztőhöz ezeket a szavakat intézte:

— Tegnap ön megírta lapjában a nálam történt betörést, hozzátéve azt a csodát, hogy órámat, mely a tolltartó alatt volt elrejtve, a betörők otthagyták. Ezt írta vagy nem?

— Természetesen ezt írtam, de nyugodjék meg, uram — felelte a meglepődött szerkesztő.

— Nyugodjam meg?! — kiáltotta Pitt —, a tolvaj tegnap este újra betört nálam és az ön utmutatása alapján elvitte az órámat láncostul, sőt még egy értékes miniatürképet is.

"A fonóba" szól a nóta...

Hogyan mulattak a mult század fonóházaiban..?

Írja: BODROGHY SZABOLCS

(Első közlemény)

A mult század utolsó évtizedeit egyes tollforgatók népünk »aranykor«-ának szeretik nevezni. Ez állítás tévessége mellett több tény is szolgálja bizonyítékul. Az azonban mégis fényes valóság, hogy az említett évtizedek oly nagy és szép szellemi értékektől ragyogtak, amelyek azóta nemcsak hogy elhalványultak, hanem jóformán teljesen ki is veszték népünk életéből.

Ilyen igen érdekes és érdemes értékek voltak falvainkban és pusztáinkon: a fonóházakban való szórakozás szokása.

... Amikor ugyanis ott kint a földiken az őszi munkák elvégződtek és beállottak a hosszabb és hüvösebb téli esték, a falusi és tanyai ifjuság esténként, estebéd után apró fények indultak innen is, onnan is a csillagtalan éjszakában... Csizmas legények és lányok, ez utóbbiak bátyjuk vagy anyjuk társaságában... És bezörgetek egy tanya messziről fényes ablakán...

— Csak befelé! — hangzott a szíves válasz.

Ott bent, a befűtött nagyobb szobában a lányok a hosszú lócán foglaltak helyet. A legények meg velük szemben a ház gazdasszonyának társaságában alacsony, négylábú, téglalapalakú kis székekre telepedtek.

De nem azért gyűltek össze, hogy iganak vagy kártyázzanak: a lányok keze még ott sem pihenhetett: mindegyik kezében ott forgott az orsó; gyapjút, lent font ott minden eladó lány, hogy e fonóból készülhessen aztán kelengyéje... Mert abban az időben az volt még az egyik legnagyobb dicsősége a hajadonoknak, ha a kenderültetéstől egészen a kihimezésig maguk gyárthatták minden ruhájukat...

... De azért a vigság is megkapta a maga helyét: amíg a serény ujjak peregettek, vigan kelhetett a nóta is, az ifju ajkáról... A lányok magasan szálló dallamait aztán a legények mély basszusa festette alá...

... Aztán, amikor jól kinótázták magukat, jöttek a társasjátékok.

HOGYAN MULATTAK A LEGÉNYEK A FONÓBAN?

Se szeri, se száma azoknak a mókás és sokszor nem kevés ügyességet igénylő játékoknak, amelyekkel a mult század végén szórakozott ifjuságunk a pusztai fonókban.

Ahány vidék, sőt ahány falu, annyiféleké a társasjátékok. Némelyikök bejárt minden népünk lakta vidéket, hogy minden valamely új szín magáraszedésével tovább hódítsa a következő fonóház ifjuságának a móka iránt fogékony szívét.

E cikk szűk kereteim belül minden fonóházi társasjátékot nem írhatunk le, hanem csak a legérdekesebbeket közöljük Volly István gyűjtéséből. Amikor már valamennyien összegyülekeztek, először is találós kérdések és mesék feladásával mulattatták egymást. Majd a háziaszony valami régi népmesét beszélt el nekik. Ha a társaság közül valaki más is hallott valami szép, ősi regét, azt is előadta.

Azután jöttek a játékok. Ilyen volt a többek között a

»Gyere pecsényének, megforgatlak«

— nevű játék. Az egyik legény leguggol, térdhajlásába egy erős botot tesz, azután a nyél alatt átnyújtja két karját is és a belső sipesontokra szorítja kezét. Két másik erős legény megfogja a bot két végét, felemeli és felteszi vállára. A negyedik legény pedig szép lassan forgatja a boton az összegömbölyödött legényt, a »pecsényét«, — a társaság nem csekély derűtségére.

»Játsszunk hasnyujtót« — nevű játékuk se volt könnyű dolog. Két legény négykézláb áll, háttal egymásnak. A harmadik hanyatt fekszik rajtuk és lábát az egyiknek, a két kézzel, madárfogással fogott botot pedig a másiknak a kezébe adja. A két, négykézláb álló legény erre megindul és mindegyik maga felé; így kétfelé húzzák, nyújtják a hátukon fekvőt. Ez persze hamarosan megújja a mindjobban »feszültebb« helyzetet és elengedi a botot. Így természetesen mind a hárman szertegurulnak. Ekkor a negyedik legény: a »bíró« veszi kezébe a botot és büntetésből párszor végigdörgeti a megnyujtottat — a társaság nagy kacagása mellett.

A »Megy a csomó« játék már könnyebb kivitelű, de nem sokkal kellemesebb az előbbinél, már ami a »szenvedő« felt illeti. A legények szorosan egymás mellett körben állnak. Egy a kör közepébe áll és igyekszik kilesni, hogy kinél van a csomóra kötött zsebkendő, amelyet a körben állók hátuk megett adnak kézről-kézre tovább. Ha a »csomó« éppen a kereső mögött van, akkor jót koppantanak vele a fejére és sietve tovább dugják. Akinél aztán megtalálja, az megy a közepre. Játék közben pedig egyre azt donogják: »Megy a csomó, drum, drum...«

... És így tovább... Így ügyeskedett, mókázott, vigadozott, mulatott a mult század falusi, tanyai, gond-

talán legény ifjusága a fonóházi hosszú estéken...

... De amikor mulatott, mulattatott is; mókás játékaik nézésében harsányan csengett fel az orsót pörgető leánykoszoru szívből fakadó kacagása...

A FONÓ VOLT A LEG-ÖSIBB TÁNCOK ŐRIZŐJE...

... Végre aztán is belefáradtak már a guzsaly szorongatásába, fonálnyalazásba és a fonás egyéb »gyönyörűségeibe«...

Észreveszik ezt azonnal a játékban szintén kifáradt legények és odaszólnak nekik:

— No, mi az, hát nem lősz tánc máma este?

— Mit táncoljunk lányok? — kérdezik egymástól.

— Talán először a »fonó-csárdás«-t!

Szinte parancsszóra, egyszerre teszik le szerszámaikat és vigan felugranak. A legények is feltápázkodnak az apró székekről és mindegyik a maga »választottjával« szembe áll. A legény a lány derekára teszi két kezét, a leány pedig a legény két vállára. (E táncok leírása szintén Volly I. adatai alapján).

Ekkor felcsendül a »fonó-csárdás« ősi dallama:

Az a híres domaházi menyecske Ringyet-rongyot hasogatott az este Nem kell néki az orsó, Csak a pálinkás korsó.

Közben táncolnak a csárdás ismert lépéseivel: kettő jobbra, kettő balra, de azzal a hozzáadással, hogy a derekukat is meghimbálgják és minden nótasor végén lábukkal egyet dobbantanak, s közben fejüket is büszkén felvágják. A végén balvállukkal kifordulnak és frissen forognak.

— Karajtánc! — adja ki a parancsot a legidősebb legény. A párok erre egymás mellé állnak és teljes körbe sorakoznak. A lányok a legények válla fölött megfogják egymás kezét, a legények pedig a lányok dereka fölött fognak kezét egymással. Mikor így mindenki elhelyezkedett, elkezdik az ősi »karajtánc« nótáját:

Elmentem a piacra,
Elmentem a piacra-racra,
Piacra-racra, piacra.

Megvettem én a búzát
Megvettem én a búzát, búzát
A búzát, a búzát, a búzát.

Elvittem a malomba
Elvittem a malomba-lomba
Malomba-lomba, malomba.

Felöntöttem a garatra,
Felöntöttem a garatra-ratra,
Garatra-ratra, garatra.

Hazavittem a lisztet,
Hazavittem a lisztet, lisztet,
A lisztet, lisztet, a lisztet.

Sütök belőle peracet,
Sütök belőle peracet-recet,
Peracet-recet, peracet.

Hütlén babám meglátta,
Hütlén babám meglátta, látta,
Meglátta, látta, meglátta

Folyt is érte a nyála,
Folyt is érte a nyála, nyála,
A nyála, nyála, a nyála.

(A jövő vasárnapi számban folytatom)

HARDING WAREN (1865-1925)

amerikai államfő, az Egyesült Államok elnöke, szenvedélyes műgyűjtő volt. 1912-ben egy európai utjáról New Yorkba érkezve, értékes dolgokat hozott magával: egy pompás könyvet, valódi ritkaságot, Dickens egyik művének első kiadását és a nagy író hajfűrtjeit. Ezeket a dolgokat féltékeny gondnal csomagolta a bőröndjébe.

A vámhivatalban az egyik hivatalnok felkérte, hogy bőröndjét nyissa fel és mutassa meg annak tartalmát. Meglátva a hajfűrtöt, kimondta a megasíthatatlan szentenciát:

— Másodrendű toalett-tárgy, hasonlít egy parókához, ennél fogva luxuseikk. A tarifa 40 dollár.

Harding természetesen tiltakozott:

— De ez egy költőnek a nagy Dickensnek hajfűrtje.

A vámhivatalnokok ezen nem indultak meg. A vámhivatal nem ismer poézist.

— De Dickens éppen száz esztendővel ezelőtt született — kiáltotta Harding dühösen — és az amerikai törvények felmentik a vám alól az ötven évnél idősebb tárgyakat.

— Tökéletesen így van — felelte rögtön a tisztviselő —, de a haj egészen fehér. Tehát ezt a haját akkor vághatták le, amikor Dickens már nagyon öreg volt, ennél fogva ez a tárgy nem lehet még ötven éves.

Mire Harding hősies elszántsággal, csodálkozást szimulva, így szólt: — Hogyan? ... Hát önök talán nem tudják, hogy Dickensnek gyermekkorra óta fehér haja volt?

Ezt a süllentést oly határozottsággal mondta, hogy a vámhivatalnokok ez alkalommal eltekintettek a vám megfizetésétől.

BUDAPEST

a csodafürdők városa

(Budapesti munkatársunktól.) A hullámok vad táncot járnak a Dunán. Habjaik felett a koratavas napsugarai játszanak. Magasan feleltük, az Erzsébet-híd karsu ívei között Budára tartok. A hidon zajos az élet: villamos csilingel, autó túlköl, autóbusz dübörög, a mindennapi élet ezer lármás kis jele között, az ember szeme fáradtan pihen meg egy mozdulatlan, fenséges alakon, amint papi tárában, a város felé védőleg magasodva, kezében a keresztel, hirdeti Isten örökkévalóságát Szent Gellért hatalmas szobra. Tekintem végigvándorol a Gellérthegy sétatányain, a tavasz ide még nem érkezett meg, minden alszik még, csendes és kihalt. Szinte éles ellentétet alkot ezzel a nyugalommal a nagy mozgás, a nagy jövés-menés, forgalom, ami a Rudas-fürdő előtti kis parkban van. A park közepén szépfarmájú medencéből hatalmas gőzfelhő száll felfelé. Világfürdők reklámjai jutnak eszembe, pohárral a kezükben emberek sétálnak fel és alá, mások csoportba verődve állanak és kortyolgatják a

Hungária, Attila és Juventus

források kiváló gyógyvizét. Az első két forrás vize áldásos segéd-eszköz vesebántalmaknál, emésztési zavaroknál, gyomor- és bélbántalmaknál. A Juventus forrás az egyedüli a budapesti gyógyvizek közül, amely erős rádiumtartalmu és mint ilyen kiváló gyógyhatású.

A Rudasfürdő

Ódonsárga épülete hirdetője Budapest ősi fürdőkultúrájának. Már a török időkben is pompás kupolás fürdőmedence állt itt, amely eredeti formájában ma is egyik része a fürdőnek. 1703-ban a fürdőt megvette a Székesfőváros, 1830-ban kezdték meg az akkori kor kívánalmainak megfelelő fürdőépület építését, mely a kilencvenes években fedett uszósarnokkal bővült. Végül 1937-ben teljesen modernizálták és kibővítették. Most már valóban minden igényt kielégítő, kiváló gyógyfürdője a magyar fővárosnak.

A Rudasnak

tizenöt forrása van.

Valamennyi meglehetősen sok szulfátot tartalmazó, meszes héviz. Hőmérsékletük 40—45 fok Celsius. A források közepesen rádióaktívak. A Juventus gyógyforrás közepes mennyiségű rádiumemanáció mellett

szokatlan nagymennyiségű színrádiumot tartalmaz.

A forrásnak 1932-ben történt feltárása újabb lendületet adott a Rudas-fürdő fejlődésének. Felépült, majd kibővült a

rádiumos fürdőosztály,

a vele kapcsolatos minden kezelő helyiség s megnyílt

a mai kor igényeinek megfelelően átalakított és megnagyobbított gyógyszálló. A Juventus forrás vize erőtelje-

sen regenerál, leszállítja a vérnyomást, csökkenti a reumás fájdalmakat, kiválóan használja érelmeszesedés, testj és szellemi kimerülés, korai elöregedés, betegség utáni gyengeségi állapotok esetében.

Van még a Rudasban iszapkezelés, rádiumos szénsavas fürdő és társas termálfürdő.

Ez az utóbbi a híres, ugynevezett törökfürdő,

amely kiválóan alkalmas mindenféle

izületi megbetegedéseket kísérő izomgörcsök és fájdalmak oldására, merev ízületek és bennült végtagok megmozgatására.

A Ferenc József-híd budai hídfőjénél, a Gellérthegy déli parkirozott lejtője alatt épült nemcsak Budapestnek, hanem egész Európának egyik legszebb fürdőpalotája, a

Szent Gellért Gyógyfürdő

Forrásai tizenhárom ponton fakadnak. Vizbőségük napi 2,600.000 liter. Hőfokuk 47 fok Celsius. Kémiai elemzés szerint a Szent Gellért gyógyfürdő vize

a közepesen rádióaktív mészhidrokarbonátos hévizek kö-

zé tartozik. Izületi bántalmak, izomreuma, köszvény, sérülések maradványai, anyagcsere-zavarok, szivbajok, idegesség és kimerülés eseteiben használják,

évszázadok tapasztalatai szerint, nagyszerű eredménnyel.

A Gellértfürdő is, mint valamennyi budai fürdő,

sok évszázados multra tekintet vissza.

Gyógyereje már a törökök idejében legendás híre volt. Későbbi munkák

Sárosfürdő

néven emlegetik. 1902-ben a főváros megvette a források csoportot és 1911-ben megvette a mai fürdőpalota alapjait. A mai világhírű, pazar kiállítású Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló 1918 szeptemberében nyitotta meg kapuit. A szállodai részt már 1927-ben bővíteni kellett. Ekkor épült a hullámfürdő; 1934-ben

pezsgőfürdőt

építettek. 1938 bővítéseivel együtt a szálloda 260 szobával és 80 fürdőszobával rendelkezik.

A Gellért Gyógyfürdő nemcsak gyógyhely, hanem

pompás üdülőhely is.

Szobáiból, akár a Dunára, akár a hegyekre néznek, tündérszép kilátás nyílik. Kávéházi és éttermi teraszán a tartózkodás végtelenül

kellemes, üdítő és megnyugtató. A Gellért Gyógyfürdő, mint valamennyi pesti fürdő, a gyógyhatások révén világhíre jutott fürdők minden előnyét hasznát és kellemességét egyesíti a világváros minden előnyével. A hullámfürdő, amelyet tavaly nagy meleg medencével bővítettek, Európaszerte ismert látványosság.

A Gellért Gyógyfürdő valamennyi helyiségének éttermi és kávéházi forgalmát Gundel Károly bonnyolítja le. Stílusosabb, finomabb, izlésebben, mint itt, nem lehet valakit vendégül látni. Vonatkozik ez mindenre: kiszolgálásra, terítésre, ételre, italra, körültekintésre és modorra.

Mint fürdőintézmény, a

Széchenyifürdő

a legmonumentálisabb. A sok kupolájú, hatalmas épületet a Városligetben, Vajdahunyad-vára és az Állatkert között építették. Az épület törzse 1913-ban készült el. Először kutját 1868 és 1878 között Zsigmondi Vilmos mérnök furatta, aki abból a feltételezésből indult ki, hogy nemcsak Budán, hanem Pesten is van hévvíz. A feltevés beigazolódt. A 970 méter mély kut vizének hőmérséklete 71 C° és napi vízhozama 720.000 liter. A kontinenzen

Akouin, Abanon és Hajduszoszlón kívül ilyen magas hőfoku hévvizet nem ismernek.

1938 tavaszán befejeződött az új kut,

a Szent István kut furása. Ennek mélysége 1257 méter, 77 fokos és a napi vízszolgáltatás 6 millió liter.

A víz itt olyan nagy bőségben tör fel, hogy

ennek az egy kútnak a vizével látják el nemcsak a fürdést, hanem az épület fűtését is.

A Széchenyi-fürdő árai, mint általában az összes budapesti fürdőkéi, mérsékelték. A Széchenyi-fürdőnek van azonkívül egy nők, mint férfiak részére négygyógyfürdője.

Az egyes osztályok mellett — gőz-, kád-, szénsavas- és villanyfürdő — a legmodernebb gyógyberendezés és fedett ivócsarnok teszi a fürdő berendezését kifogástalanul teljessé. A víz kitűnő gyógytényező

izomreuma, izületi bántalmak, ideg, zsába, köszvény és bennulások esetében.

Az ivócsarnok reggel 6—7-ig déli 11—12-ig és este 6—7-ig teljesen díjtalanul áll a közönség rendelkezésére. A 2-es számú ivókútból pedig 8 és 4 fillérért egész nap lehet vizet kapni.

Budapestet úgy kiváló természeti adottságai, mint pedig az a céltudatos, tervszerű építőmunka, amely mintegy két évtizede mindent elkövet a gyógyfürdők fejlesztése érdekében, — valóban a világ első fürdővárosává tette. A gyógyulni vágyó megtalálja itt a leghatásosabb gyógyvizeket a legmodernebb fürdőintézményekben, csodálatosan szép környezetben és mérsékelt áron. Kurájával egy időben pedig élvezheti a világváros minden előnyét.

Gy. B.

Vidám sorok

— *Én nem nagyon szeretek korcsolyázni. Csak azért jövök ki, hogy a kisöcsémnek örömet szerezzek.*

— *Igazán? Itt van öcsikéd is a jégen?*

— *Nem. Otthon fekszik influenzában, de annak örül, ha nem lát engem...*

— *Miért nem megy haza?*

— *Nagyon dühös a feleségem.*

— *Miért dühös?*

— *Mert nem megyek haza.*

A FÉRJ: Csak azt nem tudom, hová tettem a fejemet, amikor megkértelek!

FELESÉG: A vállamra.

— *Nem találod furcsának, hogy Shakespeare ugyanazon a napon, április 23-án halt meg, amelyiken született?*

— *Az teljesen lehetetlen, akkor hogyan irhatott volna annyi szindarabot...*

— *Az én papám egy fejjel magasabb, mint a tiéd.*

— *Az én papám pedig egy hassal kövérebb, mint a tiéd.*

— *Na, Tomi, mit szólsz öcsikéhez? Ne adjuk vissza a gólyának?*

— *Megpróbálhatjuk, de nem hiszem, hogy kétheti használat után visszavenné.*

— *Apuka, az iskolában azt tanultuk, hogy az állatok minden évben új bundát kapnak.*

— *Psz! Csöndesebben, kisfiam. A mama minden szót meghallhat a szomszéd szobában.*

— *Doktor ur, adjon valami altatót, nem tudok aludni.*

— *Igyon félóránként egy pohár pálinkát.*

— *Attól elalszom?*

— *Azt nem, de mégis jobban eltelik az idő...*

JUTKA

Sógoroméék új lakásba költöztek s megkértek bennünket, hogy amíg a ki- és becsomagolási és hurcolkadási izgalmak lebonyolódnak, három éves kislányukat hozzánk adhassák. Természetesen örömmel vállalkoztunk a kis Jutka gondozására és feleségem már előre mindenféle mókát készített a gyerekeknek. Aznap reggel együtt mentünk el hazuról a feleségemmel. Én a hivatalba mentem, ő pedig elment a gyerekéért.

Délben hazafelé jövet egy játék-kereskedésben vettem egy gumika-csát, egy söprü- és egy személtáplát-készletet, egy labdát, néhány apró homokjátékot és több hasonló apróságot. Diadallal és csomagokkal megrakva indultam hazafelé. Ugy képzeltem, hogy a gyerek majd még késő aggkorára is engem fog emlegetni, mint azt a bizonyos millió-mos nagybácsit, aki minden széppel és jóval elhalmozta.

Már a lépcsőházban gyanus hangok ütötték meg a fülemet. Eleinte azt hittem, macska nyávog később úgy gondoltam, hogy valami szerencsétlenség történt, de minél jobban közeledtem otthonomhoz, annál jobban erősödött bennem a gyanu, hogy a mi gyerekünk bög, ő ordított. Csodálatos hangszálai voltak, mint egy koloratur énekes. A lakást küssé zilált állapotban találtam s ajtónyitáskor erős kozmaillat csapott meg. Feleségem mindenféle pedagógiai bűvészmutatvánnyal szórakoztatta a szoba közepén hanyatfekvő kisdedit, ki minden újabb kreáció-ra csak hangnemtávozással reagált, de a böggést nem hagyta abba. Engemet természetesen azonnal mint must mutattak be, aki, jaj, mit fog csinálni, ha meghallja, hogy Jutka sir!

...Hm, hm, — köszörültem a tor-kom és rövid elmefuttatást végeztem magamban, hogy hasonló esetben mi a teendő? Elfogta szegényt a honvágy, ez világos. Nem tehet róla. Jó szóval, becézéssel kell kezdeni. Szép csendesen kitéregettem a csomagjaimat és a drágaságokat kirkaktam egymásmellé a földre. Amikor meglátta, egy-két pillanat szünet következett, azután egy gyors rugással szanaszét repült minden s újra kezdődött a hangverseny. Ez tehát nem volt jó. Most bementem a fürdőszobába, a kádat megtöltöttem vízzel és beleraktam a kiskacsát, a kis hajót, meg a gumibabát. Fogtam a gyereket és odavittem a kád elé. Nem érte el a szélét s ezért számolyt raktam a lába alá. Néhány percig csendben nézte, azután leugrott, fogta a számolyt és belevágta a kádba úgy, hogy valóságos tengeri hullámok csapkodtak a fürdőszobában. Csuromvizesen menekültem és száraz ruhát kellett váltanom. Ezalatt feleségem újságpapírost tergetett a szőnyegre, kiszedte a cserpekből a virágokat és az új homokjátékkal nekilátott a pogácsakészítésnek. A homokjáték lekötötte egy időre a figyelmét, sőt fel is nevetett és mikor az első pogácsa elkészült, körülszaladt vele a szobában, azután zsupsz — bevágta a könyvespolcra a nedves homokot. A második pogácsa a nyitott ablakon keresztül az utcára repült úgy hogy ezt a játékot sürgősen be kellett szüntetni. Erre Brühilda nagyarája következt s tartott ötórát. Ekkor hirtelen elcsendesedett. Nem

birta tovább és elaludt.

Mikor a fejem már nem zúgott annyira, eszembe jutott, hogy még nem ebédeltem. Az ebéd részben elfőtt, részben elégett, úgyhogy kénytelen voltam lemenni egy kávéházba. Nem időztem soká, mert éreztem, hogy feleségemnek segítségre lesz szüksége. Hazaérkeztemkor az ajtó előtt nagyobb csödület fogadott. Ott volt a házfelügyelő ur, a szomszédasszony, a vicéné és még több kevésbé ismert egyéniség. Volt aki azonnali felmondást kiabált, mások azt mondták, kinezák azt a gyereket, azért üvölt.

Bentről egyre hallatszott az ordítás és elhatároztam, hogy erélyesebb eszközöz folyomodom. Miután cserépvirágaink ugyanis elpusztultak, fogtam az egyik karócskát és nagyhangon kijelentettem, hogy

ha két perc alatt nem lesz csend, következik az elfenekelés! Ujabb üvöltés. Fogtam a karót és erre a feleségem is sikongatni kezdett. Volna szívem megütni azt az ártatlan gyereket? — Édes fiam, — kezdetem magyarázni, de szavaim elvesztek az általános jajongásban. Erre én is ordítani kezdtem. Mi vagyok én? Nem türom! Saját lakásom boldokháza és így tovább. Már csurgott rólem a verejték, mikor megjelent a rendőr. Mögötte egész tömeg tolongott és praekkeres meredtek az égre. Közbotrányokozás! Ez hiányzott még! A gyerek ordított, a rendőr irt, a tömeg zúgott és a feleségem elájult.

Egy országot egy taxiért! — ordítottam. Felkaptam a gyereket és már robotunk is vissza a kedves szülőkhöz.

Találmányok, szabadalmak

A világ különböző szabadalmi hivatalainál az elmúlt héten a következő találmányokat jelentették be:

Vizespohár, amelybe nem kell vizet önteni, mert már benne van a víz.

Zongora egy pedállal, sánták részére.

Kislialaku zsömlye.

Kétszemélyes csörgő íkrek számára.

Irógép, amelyen duplán van minden betű. Két kisasszony egyszerű gépelhet rajta.

Egylábu szék ejtőernyővel.

Méteres cső, amely tetszés szerint függönyrud, vagy ceruzahosszszabbító.

Néma-telefon süketeknek.

Dinamit betörők ellen. Ha a betörő kinyitja az előszobaajtót, felrobban a lakás és a betörő nem tud elmenekülni.

Kártyapakli, amelyben sok ász és kevés hetes van. Mindenki jó lapot kap.

Villanysámlí 120 centinél alacsonyabb gyilkosok számára.

Tojásrántotta 200 tojásból tigrisek ellen. A tigris jóllakik a tojásrántottával és nem támadja meg az embert.

Fertőtlenítőszer, székéből kiálló szöghöz. Mielőtt a vendég beleül, fertőtlenítjük a szöveget.

Benzinkályha, életbiztosítási kötvénnyel.

Gyógytöporlyú.

Uszó- és repülő-családirház. Árvíz esetén uszik, földrengés esetén repül.

Uborkacsinosítógép. A legtöporódottabb uborkából pillanatok alatt a legbájosabb uborka lesz.

NAPOS OLDAL

Pontos idő

Ezt nálunk idehaza mostanában nem olyan könnyű megállapítani.

Voltam is a multkoriban egy óránál, hogy ugyan a jó Isten áldja meg, csináljon már valamit — nahát el is jött és sorra belenézett az óráinkba egy olyan kis szalvétagyűrűbe foglalt monoklival, aztán hosszabb és rendkívül szakszerű magyarázatot tartott, amiből egy szót se értettem, végül is azt mondta: harmincöt pengő — nahát ezt megértettem.

Mondom neki: harmincöt, az nagyon sok lesz.

Aszondja: dehogyis sok kérem, hat órajavitás — hát hova tetszik gondolni —, aztán újra magyarázni kezdte, hogy a hájszárlugók kompasszainak nincs meg a játéka, vagy a játéknak nincs meg a kompassza, ezt most nem tudom egész biztosan, de azt biztosan tudom, hogy valami rubinokról is mesélt, amik az órákban el vannak repedve és ennek

nagyon megörültem, mert eddig soha nem is álmodtam volna, hogy ilyen gazdagok vagyunk, hogy az óráinkban belül és titokban ilyen mindenféle drágakövek vannak.

De ezt az örömet gondosan eltitkoltam az órák előtt és csak annyit mondtam neki, hogy na jó, jó, de hát nem lehetne-e mégis ezt az egészet huszonötért, mire azt mondta, hogy harmincötért olcsóbban egy fillérrel se és ezzel a kereskedelmi tárgyalások köztünk megszakadtak.

Vagyis a helyzet most a következő:

Van egy óránk az ebédőben, a kommodon. Ez az óra vagy késik, vagy siet. Amikor felhúzzák, akkor siet, amikor lejár, akkor késik. Aztán van egy pillanat, amikor egész pontos, mert a lejárási késéssel már éppen behozta a felhúzási sietést, de akkor sajnos megáll.

A nagyobbik fiam órájának nem volna semmi különösebb baja, csak

mágneses. Tudniillik a fiam kísérletezett rajta valamit egy mágnespatkóval és azóta az óra minden fém-tárgy közellérésre nagyszerűen reagál. Ha jobbra van tőle a fém: siet, ha, balra: késik.

A kisebbik fiam órájával megint egész más baj van. Ha moziba kell menni, az óra siet, ha iskolába kell menni, késik. Lehet, hogy itt talán nem is az óra mágneses, hanem a gyerek.

A feleségem órája viszont nagyon kedves és szemrevaló, de igen, akaratos kis jószág. Csak akkor akar járni, ha viszik. A feleségem karján kitünően működik, de abban a szempillantásban, ahogy leteszik, megáll. Gondolom: kicsi korában nagyon elkényeztettek és sokat cipelték karon, talán onnan maradt neki visz-sza ez a dolog.

Az én óráim ugynevezett precíziós szerkezet, amely valaha, naponta és hajszálpontosan, három és fél perccel késétt. És valósággal gyerekjáték volt kiszámítani, hogy szombaton igazítottam a légvédelmi riadóhoz, ma kedd, tehát háromszor három az kilenc, háromszor egy fél, az összesen tíz és fél, nahát ennyit kell hozzáadni, kivéve ha ma nem kedd van, hanem szerda és esetleg nem most szombaton igazítottam, hanem a mult szombaton.

De ezzel az én órámmal most meg lehetős baj van, mert letörött róla a kismutató egy része és ezzel a szerkezet bizonyos súlytöbblettől szabadultan épp egész pontosan járna, de viszont sajnos a kismutató megmaradt csonkja olyan apró darabka, hogy soha nem lehet egészen biztosan tudni, hogy most félhat van-e rajta, vagy félkilenc?

Legérdekesebb az ugynevezett Tombola Óra, amit öt évvel ezelőtt Olaszországban nyertünk, mint főnyereményt és amely a maga nemében igazán csodálatos műalkotás, mert kifogástalanul jár, üt és mutat, de sajnos soha nem annyit üt, mint amennyit mutat. Ámbár a nagyobbik fiam, aki — mint azt már az eddigiekből is sejteni lehet — határozott fizikai tehetség, a multkoriban hosszabb kísérletezés után rájött, hogy ha a Tombola Óra háromnegyed hatot mutat és fél kilencet üt, akkor a pontos idő negyed tizenket-tő.

Azonban mindezek az apróbb nehézségek együttvéve sem okoztak a családunkban semmi különösebb fennakadást, mert valahányszor valamelyikünk okvetlenül tudni akarta, hogy nahát vajjon mégis hány óra lehet — odament a telefonhoz, feltárcsázta a százharminchárom-három-ötvenegyét és akkor egy nagyon aranyos kisasszony megmondta az embernek a pontos időt, készségesen, kedvesen és ingyen.

De most, április elseje óta ezért fizetni kell. Tizennégy fillért. Ami nem nagy pénz. Egyszer. De annyiszor, ahányszor mi nem tudjuk, hogy hány óra van — Isten örizz! Annyi tizennégy fillér talán a világon sincs!

Amimélfogva most már csak két ut áll előttünk.

Vagy újra fel kell venni az órással megszakitott kereskedelmi tárgyalások fonálát, ami harmincöt pengő...

Vagy pedig esetéről-esetre ki kell állni az ablakba és le kell kiabálni az utcára valami erre sétáló urnak, hogy bácsi kérem, hány óra.

Zágon István.

Dezső bácsi postája

GYEREKEL!

A Tündérországban azok a kis olvasói, akiket az árvíz miatt vidéken helyeztek el, a festmények, vagy rejtvények beteküldésénél írják meg, hogy aze ott hol laknak Noviszádon és az is, hogy most a vidéken kinél laknak. Tehát a jelenlegi vendéglátó házigazda pontos címét kell megírni, hogy ha a most vidéken lakó noviszádi gyerekek közül valaki jutalmat nyer, elküldhessük neki a nyaralást oda, ahol most lakik.

Darabos Magdolna. Ne haragudj! Magdika, hogy versedet csak most közlöm, de közbejött a szörnyű árvíz s bizony az önnagunk dicsérésénél sokkal szomorúbb és komolyabb dolgokkal foglalkoztunk. Kis versed így hangzik:

TÜNDÉRORSZÁG

Hogy megkapjam a Tündérországot,
Alig várom a vasárnapot,
A Tündérországot szeretem,
Akárcsak a kenyereim.

Ugy örülök, hogy ha jön,
Nincs is nagyobb örömmön.

Jaj, de helyes kicsi lap,
Ezt olvasnám mindennap.

Csak hogy az benne a kár,
Hogy egy héten egyszer jár.

Ez a kis lap olyan szép,
Nem kár érte semmi pénz.

Minden héten alig várom,
Az én kedves Tündérországom...

Fetter Márta. Nagyon szép verset küldtél be s a kísérő evelében azt írod, hogy kicsit beteg vagy, a szemed alatt fáj nagyon. Talán csak nem az árvízves vendégek kóppintott oda, mert attól kitéltek, jól ismerem ökelmét. Versed így hangzik:

BÜNÖS LELEKEM

A bünös lelkem egyetlen vigasza,
A jó Jézuskának boldogságos Anyja,
Ahogy Órá nézek, a szívem feldobog,
Vajjon a szívemen hadd lám no, ki kopog?
Kinyitom a szívem oly bünös ajtaját,
Ott látom előtte az édes Jézuskát,
Csupa könny a szeme, szomorú az arca,
— Oh édes gyermekem... egyre csak azt hajlja.
Erre a pár szóra oly szomorú lettem,
Hogy tele lett könnyel mind a két szemem,
Az fájt nekem belül oly borzasztó nagyon,
Hogy a Jézuskának csak a terhet adom.
De megjavulok én és jó fogok lenni,
Hogy a Jézuskának sose fájjon semmi...

Bukovics Feri. Leveledben többek között ezeket írod: — A tavasz kezdetével a természet ébredszik. Éppugy mint az évszak kezdete, az emberben érzelmeik ébrednek... Ezeket az érzelmeiket öntötted versbe imígyen:

IGAZI TAVASZ

Kék ibolya az ut szélein, vadvirág a réten,
Egyikük se volt látható, a hideg, zord télen.
Piros róza, tulipán, bokor alatt nefelejts,

Vigyézz Palkó, ha szeded, az egyiket el ne ejtsd!
A széles rét illatos, madárdal az erdő,
A gyümölcsfák virágnak, minden ember jókedvű.
Reggel, hogy ha felkel a nap, fűvön harmat látszik,
Szorgalmas kis méhecskék a virágmézet gyűjtik.
Délre a kis pacsiirta repül fel a légbe,
Dal, csevegés, vidám ének, hangzik vissza tőle.
Mikor eljön az este, mindenki a ház elé ül,
Itt denevér, ottan lepke, amott cserebogár repül.
Verőfényes napvilágban, gazda szánt a réten,
Művez nem volt látható, a hosszú, zord télen...

Ezer Panni, Hej Panni... Panni, ha egyszer eljövök Apatinba, mind megésem előled a halpaprikást. Eppen most száz esztendeje, hogy utoljára írtál s most is a három héttel ezelőtti képre írsz verset. Közöm már csak azért is, hogy megbizonyítsam, hogy kettőnk közül az egyik — lusta kislány.

PISTA ORRA
Gyere Pista hamar ide,
Alj a nénéd elibe,
Megtörölöm az orrodát,
Szégyelheted magadat.
Sose mondod, hogy ha piszkos,
Mert csintalan vagy és pajkos.
Pista félve oda áll,
Rettenően kiabál.
Nénje orrát dörzsöli,
A zsebkenőd már telj...

Csiffary Ági. Verset írtál a Tündérország nyaralásáról:
GYERMEKBARÁTOK
»Wáhlé féle desszert cukorka nagyon jó!...
Ezt fűtől minden fán a rigó.
»Hering Studió» fényképe nagyon szép!...
Mindenké eliheti nekem aki ép
»Mignon cukraszda» süteménye édes!...
Tudja, Sári, Panni, Bözsi — aki ékes.
»Ifjuság» — egy kedves képes folyóirat!...
Ami a »Tündérország» szépen együtt halad.
»Papyrus» — papírok, mesékönyvek stb. üzlete!...
Mindig boldog gyermek-vevőkkel van tele.
»Schade Bácsi» — szíve puha mint a vaj!...
Csak nekem nem jutott ajándék, az a baj!
»Holik Bácsi» — arca gombólyú aranyos!...
Engem bánatomban vigasztalni bajos
»Gólyabazár»-ban vehet játékok, puskát kardot,
Ez majd megvigasztal engem is és téged.
»Klippel Bácsi» ajándéka nagyon szép és jó!...
Jaj! — szörnyűség, hogy nem nekem szülő,
»Union» — csokoládé, cukor Oh! fölséges!...
Erre Sanyi, Disti, Gyri nagyon éhes.
»Fleischmann Bácsi», »Dezső Bácsi» mi nagyon iszeretünk!...
A jó Isten sokáig őrizze meg nekünk.

Tóth Katica (Temerin), Paska Ilonka és Man-cika, Gál Gizike (Sziári Becse), Militár Janka, Martin Róbert, Spiman Grete, Györfi Márton (Vojlovica), Rojkov István (Vojlovica), Milics Rózi, Horváth Lidi, Nagy Endre László (Malligvos), Nagy Annuska és Irenke, Oláh Veronka, Pető Magduska (Temerin), Spiesz Adám (Gajdobra), Vojtov Sándor, Lovas Juliska.

Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közületek eddig elmulasztotta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

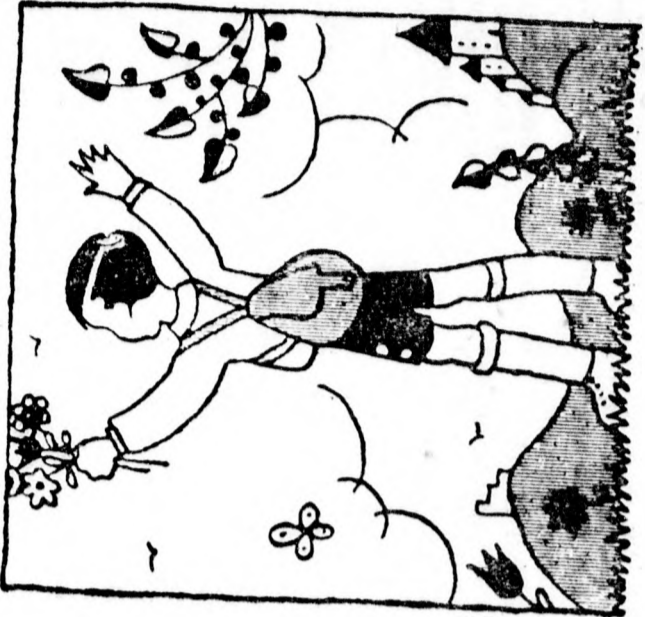
A REGGELI UJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELFKIETE — Szerkeszti: DEZSŐ BACSI

Tavasza

Már jelzik az érkezését:
Édes zsongás, — tenger kékség —
Harsonások, hirnökök
Pattanó rügyek között!...
Minden ágon: kandi kémek,
S kis járőrök üdögélnék:
Gerle bug, rigó kacag:
Jön a boldog pillanat!

Már jelentik közeledtét:
Tarka lepkék, vándor fecskék, —
Kengyelfutók, futrinkák:
Elárulják szent titkát!...
Hegy, völgy, róna, erdő, mező,
A kis csermely: a szökdelő,
Örvendezve hirdetik:
Nemsokára itt lesz, itt!...

Es egyszerre szellő szárnyon
Megjelenik, mint egy álom, —
A várva-várt, sugaras
Tündérlány: a Tavasz!...

Fessétek ki a képet a rejtvény megjelölés beküldés között több jutalmat sorolunk ki.

A beküldő neve és címe

adata, hogy kikeressek a fordítva nyomott szavakat. A megtalált hibákat azután beírják a »Megfejtés« szelvényébe, a szelvényt aláírva beküldik Dezső bácsinak postán, vagy bedobják a Tünderország postaszekrényébe a szerkesztőség folyosóján szerda estig legkésőbb csütörtök reggelig. A hibakereső pályázat megfejtői, továbbá a rejtvény és festményt beküldői között jutalmakat sorsolunk ki.

A műítheti Tünderországban a következő hibák fordultak elő: men, za, si, kacs, tto, ik, za, gyav, kos. A hibakereső-pályázat nyertese Korsós Feri, könyvjuttatónak postán küldjük el Pancevóra.

A REJTVENYEKET EGÉSZBEN, VAGY RÉSZBEN MEGFEJTETTEK. SZEP FESTMÉNYT KÜLDTEK BE:

- Trabajkó Klára, Mell Katica, Václavik Olga, Held Teruska, Csemák Jenőke, Szalai Ilonka, Pribil Bözsike, Spilmann Grete, Somogyi Zsuzsika, Somogyi Iulika és Ferike, Palkovics Ilona és Janika, Erdélyi László, Halász József és Etelka, Uri Janika, Geller Maris és Feri, Hacker Rizus, Bárszony Feri, Varga István, Straub Mariska és Lázika, Budai Bözsike, Mészáros Ilonka, Csapó Iulika és Ilonka, Gál Evike és Boriska, Jovér Rózsika, Tóth Katica, Gyórfi Márton, Rojkov István, Pollinger Kati, Krizsán Jucika, Milinecki Viktor, Puskás Maris, Urban Jolika, Pásztor Rózsika, Csabrádi Mária, Ilonka és Kati, Milics Rozsi, Sávics Antónia, Svraka Ferike, Horváth Laci, Erdélyi Annuska, Erdélyi Irénke, Németh Péter és Bözsike, Gál Ilonka és Ferike, Hévízi Jání és Józsi, Veréb Pál, Bukovics Feri, Nagy Bandika, Fejes József Szabó Mária, Sándor Tibor és Irénke, Jung József és Petvike, Spiller Herla, Prayda László és Ösi, Kugler Rózsike, Spiller Leni, Szivé Juliska, Koleszar Rózsike, Fruza Margit, Oláh Veronka, Lidloff Rudi és Magdi, Hegyi Margitka, Szántai Magda, Szakács László, Lőrincz Inka és Ernőke, Hajdu Ilona, Trajtor Zorka, Czolner Gyula és Irma, Frindik Ottó, Dezső Janika, Pető Magduska, Trifun testvérek, Tajthy Verica, Solesz Ádám, Juhász Margitka és Erzsike, Poppóla Károly, Vojtov Sándor, Szőke József, Tibor, Fűrész Mihály, Kenderesi Juliska, Urban Jolika, Horváth Károly és Etel, Ivanovics Evike, Németh Ilonka és Laci, Hauser Oszkár Gál Gizike, Onódi Lajos, Schrantz Margareta, Mihály Jucika, Feltsur István, Somogyi Péterike, Bálint Felka, Veltsék Rózsika, Szivó József, Balog Katica, Horváth Irénke, Hegedűs Éva és Olga, Schneider Amália, Strouarszki Jolika, Václavik Margit, Jclánka, Kaszás Zsófia és Feri, Kerszán Margit, Valika és Erzsike, Gábor Éva, S. eth Gertrud, Topf Cuncel és Grete, L. kates Juliska, Nádi Ilonka, Ledenszki Laci, Vahl Erna, Garia Iszira, Ernst Magda és Misi, Marin Róbert, Czollner Rudolf, Schmidt Jozsi, Törtel Gizike, Weberle Imre Béli és Laci, Király Magda, Szilágyi László, Csipő Mária, Csipő Pipike, Skraván Olga, Horváth Lili, Csizmar Mancika, Hajnal Erzi, Mészáros Annuska, Szieber Kati, Évi, Hilda és Brigita, Bicok Laci, Paska Ilonka és Mancika, Vujkovics Valika, Mayer Olga és Margitka, Horváth Juliska, Horváth Ervike, Kirschner Illi, Jenev Sarika, Vass Ilonka, Máthé Margit és Magda.

kertészknnyhó előtt. S hiába hívják, noszogatják, az csak ül ott tovább.

Szaladnak a királyhoz és jelentik a dolgot. Meghallja a királyné is, mit beszélnek és arra gondol, hátha valami baja van Nentudomkának? Leszalat hozzá a kertészknnyhóba.

— Tán beteg vagy, fiam? — kérdi tőle. — Nem tudom. — Nincsen meg a ruhád, amibe felöltözzél? — Nem tudom. — Tán nem akarod a leányomat feleségül venni? — Nem tudom.

Szalad be az urához sirva a királyné, hogy az a Nentudomka milyen szegényben hozta őket! Mit mondanak majd a lakodalmas népnek, ha esküvő nélkül kell széjjelmenniük?

Eiment most már a király maga Nentudomkához, de ő is úgy járt vele, mint a felesége. Már arra gondolt, hogy a fejét végteti, amikor csak ott terem mellette a leánya is.

Ez bezzeg nem kérdzett semmi Nentudomkától, csak megfogta a kezét és úgy, amint volt, egyszerű kertészruhájában vitte magával a pap holtodigán, akár tetszett, akár nem a többieknek.

Hát bizony magának a királynak se tetszett, hogy így történt meg a leánya esküvője. Így szólt hozzájuk:

— Ha ennek a Nentudomkának a felesége lettél is világ szegényére, én fiamnak, koronán utódjának mégse ismerem el. De még azt sem tűröm, hogy itt lakjatok a palotában. Jó lesz nektek a kertészknnyhó is. — Az sem baj — szólt a királyné és ehment Nentudomkával a kertészknnyhóba. Másnap reggelre azonban csak megbán-ta a király, hogy elkérgette leányát s vejét a palotából. Maga ment le értük a kertészknnyhóba, hogy felvezesse őket.

Hát, majd előlított szeme, szája, amikor a kertbe ért és meglátta, micsoda gyönyörű királyi palota van ott a kis kertészknnyhó helyén. Százzorta szebb még az ővénél is. Odabenn pedig gyémántos ruhában ül Nentudomka a felesége mellett az asztalnál és reggeliznek.

De csak akkor bántult el igazán a király, amikor Nentudomka elmesélt neki mindent. Azt is, hogy miért buslakodott tegnap, amikor az esküvőre kellett volna mennie. Eltűnt a kantárhoz az azt hitte, hogy talán azt is a béres találta meg a holmija között. Nőde ma reggelre, amikor felébredve ebben a gyönyörű

rű palotában lelték magukat, megértette, hogy mindennek így kellett lennie.

Örömmel látta most már a király is ve-jének Nentudomkát és mindjárt királlyá lekoronáztatta.

Egy napon azután felkerekedett Nentudomka — vagyis most már a fiatal király — a feleségével, hogy a nevelőzüleit felkeresse. Akkor persze nem ismerték meg és ugyan-csak oda voltak a nagy megtiszteltetésől, amikor az ifjú királyi pár aranyhintaja megállt a házuk előtt. Azt sem tudták, hogyan tessékeljék őket beljebb egyszerű házukba. Minden jóval meg is vendégtelték, mivel pedig éjszakára is ottmaradtak, a legszebb szobájukba vetettek ágyat nekik. Amikor reggel felébredt a királyi pár, már szaladt a két öreg, egyik, hogy a mosdófalat hozza, másik a törülközőt.

Amikor azután felöltözködtek és reggelizni ültek, megkérdezte tőlük a fiatal király:

— Nem volt maguknak sohase gyermekük? — Volt egy nevelt fiunk, most is azt szeretjük. Hej, de más is lenne az életünk, ha az még élne!

Azzal elmesélték mindent, ahogy történt. Megkérdi a király:

— Hát azt tudják-e, hogy ki most a vendégük? — Már hogyan ne tudnók, hogy a király.

— Nem jól tudják, — felelte a fiatal király — mert maguknak én mindig csak fiuk maradok.

Azzal elmesélt magáról ő is mindent. — Most már azt is megmondhatom, mit eszsergett akkor az a kismadár, aki miatt apám a háztól elkérgetett: Azt eszsergett, hogy valamikor király lesz belőlem és olyan nagy lesz a hatalmam, tekintéyem, hogy apám a mosdófalat, anyám meg a törülközőt tartja majd nekem. Ezt pedig csak nem mondhattam meg.

Jaj, de örült most a két öreg. Az apja engedelmét kért tőle, amért akkor elkérgette, az anyja meg csak simogatta. De örültek ám a szép menyüknék is. Azután a fiatalokkal együtt elmentek ők is a királyi palotába és boldogan éltek. Talán még ma is élnek, ha meg nem haltak.

(Vége)

AZ ÚJ FÉNYKÉP

— Ezen a fényképen tíz évvel idősebbnek látom! — Annát jobb, legalább tíz évig nem meened a fényképszéchez.

A Zala eredete

Szépséges Dunántuln, Orfalu határában ered a Zala folyó. Esős időben egy gyönyörű, kerek tó az egész forrásvidék, melyet minden oldalról erdő ölel körül. A tó kelts közepén van egy kis sziget, melyen törpe nyír, fenyőfák, kökénybokrok, viharcsavarralított nyírfa vannak. A sziget közepén meg egy kicsi tava, akkora, mint egy jó nagy tükör. Ez a Zala forrása.

Ezt a szépséges helyet a következő kis mesével virágozza fel a kedves népképzlet: Hajdanában-danában, amikor még a világ cimbalommal volt kirakva, ezen a helyen valamiféle gonosz tündérek laktak. Cirra kastélyuk, amelynek tornya a csillagokig ért, ott állott, ahol a Zala mai forrása van. Elt ide nem messze egy molnár is, akinek fia igen szeretett vadászgatni. Egyszer, amint az erdőben bojlong, meglát egy őzet. Rá is lőtt, hanem akár hisztiek, akár nem, az az őz nagy hirtelenében tündérré változott. Sirt, abajgott és véres lábát simogatta, amit a fia meglőtt. Jajgatására azonban nyomban előpöntenek a többi tündérek is, körülkapják a fút s a kastély udvarára vonzólták, ahol egy régi kut volt. Abba akartak beledobni. De ő biz könyörgött, hogy ne bántssák, hiszen nem akart ő semmi rosszat. A tündérek azt mondták neki, hogy jól van, nem hajlítják a kútba, hogyha megígéri, amikor megházasodik és kislánya lesz, azt odaadja nekik. A fia mindent megígért s a tündérek el is engedték.

Telt, mult az idő, akar a mesében, a fútból legény lett és meg is házasodott. Már réges-régen elfelejtkezett a tündéreknek tett ígéretéről, midőn egy szememláltta szép kislánykát szüretelt. A kislánynak Zala nevet adták.

Nőt, nőt a kislány, mint a bimbós juharka. De nem felejtkeztek el róla a gonosz tündérek és hát bizony egyszer csak beállítottak érte.

Ritton-ridogát a szegény édesanyja, de biz a tündérek nem tágtoltak. Elvitték a kislányt fohóverő kastélyukba s ott egy kis toronyszobába csukták, ahol egész nap szóni, meg fomi kellett neki. Dolgozott is szegény kis Zala egész nap panasz nélkül. Esténként azonban, amikor a csillagok fenn sétáltak az égi kerben, erőt vett szíven a fájdalom s megeredtek a könnyei. Kinyitotta a kesziny sík ablakot s elbámult onnan a magasból az ő nádfrödelés szőlőháza felé. Megesurrant könnyei pedig folyton folyvást gátlak le a vár mohos falán a földre. Már egész kis tava, akkora, mint egy jó nagy tükör. Ez a Zala forrása. Ez a Zala eredete.

Hanem minden rosszak között szokott jó is lenni. A rossz tündérek között is volt egy, aki szegény kis Zalát módfelett megsapnáta és odárgondolt, hogy valahogy megszabadítja. Csak arra várt, hogy egyszer maga maradhasson otthon. Hát jól van. Ugy is történt. Egyszer odajártak a tündérek ik tudja merre. A jószívű tündér pedig keres-ven kereste a szoba kulcsát, hogy a kis Zalát hazazengedje szüleikhez. De sehol nem lel- te. Mit tehetett hát, hatyavá változtatta, aki a nyitott ablakon elszállt a toronyból haza, szülőtte földjére.

Mikor a gonosz tündérek hazajöttek és látván-átták, hogy mi esett, megfogták a jó tündért, Zala megmentőjét, hogy a feneketlen kútba vessék. Megtehették, de a jó tündér megalkozta a gonosz tündérekkel és a fohóverő kastélyt.

Ebben a szempillantásban gyan földindulás robbant s a száztorony kastély össze-omlott, mint a pelyvákupac és hulló fái alá tenette a gonosz tündéreket mindörökre.

A tava, amely a kis Zala könnyeiből gyült, a nagy földindásban kiáradt és folyt, zuhogott keresztül-kasul, erdőn-mezőn, míg csak bele nem talált a Balatonba. Ime, a mese Zala eredetéről, melyet szépséges Dunántuln hallottam. Nem tettem hozzá és nem is vettem el belőle.

Domboldalon

Megjött már a sugaras, aranytűzű jég tavasz. Domboldalon nap jobog, de sok gyermek játszik ott, de sok gyermek játszik ott. Szál a madár s a labda a sugaras magasba. Labdának a gyerekek s a szemükben fény nevet. Ott szalad a barika, fut utána Paika, az alakán zeng a dal, utoléri mihamar. Amott futóást játszanak Bólongató lomb alatt, Gyuri vitéz ott szalad, ki ér el hamarabb? Amikor megéheznek, leütnék a gyerekek. A finom jó uzsonna rozskenyér és szalonna. Aztán tovább játszanak, amíg le nem száll a nap. De jó is a sugaras, aranytűzű, dus tavasz!

JANCSI ÉS JULISKA

Jancsi meg Juliska Hazulról elszöktek! A sötét erdőben Hamar elvették. Sirtak már, hiába. Hol találnak utat? Oriás fák ága Ezerféle mutat! Mi lesz itten velük? Merre induljanak? Adjatok tanácsot! Da os kis madarak!

Alszik a sok madár, Leszállt az este, Két gyerek az utat Hasztalan kereste. Mennék, mendegélnék A nagy némaságba. Egyszer rébukkannak Egy parányi házra, Soha ilyen szépet! Cukorból a fala, Mézeskalásból van Ablaka, ajtaja. Marcipán meg füge Terem itt a fákön, Csokoládemadar Feszkel minden ágon.

Jancsi nagyon éhes, Letört egy faágat, Juliska is bőven Szedeget magának. Cukorkáz a falja Hünelen kitarul, A két torokos gyermek Bizony ánnul, bánnul, A küszöbön ott áll Oly görbe a háta! Mint mérges cicának, Ugy reseg a hangja, Mint a repedt csevegő, Meg is jied tőle, Elnemul az erdő. — Gyerekek, kis csibém, Éppen látok vártam! Adok nektek szalaszt, He tetszik a házam! Terítve az asztal, A vacsora készen, Ilyen jó falatot Nem ettetek régent! Jancsi meg Juliska Több szót nem is vártva, Bemegy a boszorka Cukros kis házába. Egyikük sem tudja, Hogy mi vár ott rájuk, Strathatja ökel Szegény anyukájuk! Meg is vacsoráznak, Lefeküsznek szépen, Egyszer csak valami Mozog a földtömben!

Egy kis fehér kutya Ugrik fel az ágyra, A fület hegyezi, Farkát meg csóválja. Jancsi meg Juliska Megörömlenek neki, Mi vár itt reátuk, Minderki azt kérli. Felül a kutya: — Réám hallgassatok, Akkor nem történik Semmi nagy bajotok! Epihen a kutya, Alszik a két gyermek, Bizony sít már a nap, Mire felebrednek! A gonosz boszorka Mit csinált azáltal? Terítve az asztal, Rajta sok jó falat! Azután Jancsikát Nagy ketrecede zárja, Hasztalan könyörög Szegény hűgöcskájai Juliskának ped g Ad dolgot, eleget, Hol a ruhát moss, Hol udvart sepreget, A kis fehér kutya Ott jár a nyomába, Mikor más nem hallja, Tanácsot ellátja. Jancsi a ketreceden Szomorúan kucorog, Akarhogy is nézi, Nem tetszik a dolgot! Pedig a boszorka Igen jó hozzája, Reggeltől estéig Sok jóval kínálja. Mézes-mázos hangon Kerdésgélt tőle: — Ezzel-e, Jancsikám? Hozzak meg becéz? Mutasad csak az ujjad, Hízol-e, hadd látom! Hogy jó kövér legyél, Bizony alig várom! Jancsinak a kutya Jó tanácsot adott: Ujja helyét mindíg K s csontot mutatott. Mérges a boszorka: — Ilyen sovány falat! Még egy egész héteg Hízalóban maradt! Juliska követébe, Jó lesz ma ebédre, Fűtsön csak be gyorsan A nagy kemencébe! — Juliska be is fut, A paraszt hozdja, A kis fehér kutya Egyszer csak azt mondja: — Jól vigyázz, Juliska,

Ne új a lapát, Inkább a boszorkát Utled föl reát! — Jón is a boszorka, Hozza a lapátot, Jancsi meg Juliska Ilyet sose látott. — Mutassa meg, nérem Hogy újjak föl rája. — Boszorka lépre megy, Felül a lapát, Juliska se rest ám, A tűzbe tasztja, Pecsényének sít meg A gorsz boszorka! Alighogy égett, Vig láma hallatszik, Pa, bokor meg virág Juliska azt mondja, Tancra kerekedik, A vasorrú bába Elvárzottot kerje Ott ugri, ott kacag, Uj életre kelvei Vidám gyermekesereg Csak Juliskát ádjja, Jancsi is köztük van, Buszka a hűgáral!

Hűvészindás

TITKOS IRAS

Láthatatlan írással levelezni akkor is mulat-ésgos, ha senmi titkolni valónk sincs. Mindenké- házlag készíthet magának tintát e célra.

Egy nagyobb vörösbagyma nedvét facsarjuk egy kis edénybe. Ebbé mártunk előbb a toltat, azután a tintába és ismételtük meg az eljárást, varakbyszor kiszárad a toltunk. Az írás látha- tudlan marad. De ha a papírost megmentettük a kályhán, vagy fűtőféslen, írásunk nyomában olvas-ható lesz.

Rejtvények,

Játékok, mókák és egyéb humorágok

Meglelések a Tünderország multheti szám 3101
Gyerekeki ügyfeletek, hogy a nyere-
ményszelvényt legkésőbb pénnek estig vigyé-
tek el, mert különben érvényét veszti.
Betűrejtvények: 1. Örvény. 2. Felöltö-
zött. 3. Csupasz. 4. Sokaság.

Rejtett állatnevek: 1. Kakas, 2. Kacs, 3. Borjú, 4. Eb, 5. Birka, 6. Daru, 7. Holló, 8. Ló.

Oszloprejtvény: 1. Baba, 2. Luca, 3. Arab, 4. Haza, 5. Abel, 6. Loca, 7. Uras, 8. Jofó, 9. Zoro, 10. Amok. A vaslagon raj-
zolt sor: Baha Luja.

Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Tambura, 6. Mer, 7. Ide, 9. Kelta, 12. GR, 14. Sár, 15. Be, 16. Fosztogat, 17. Eb, 18. Ton, 19. NN, 20. Hinta, 24. Lék, 26. Otokár. Függ-
őleges: 1. Te, 2. Ark, 3. Balaton, 4. Ria, 5. Ad, 6. Megfejt, 8. Eretnek, 10. Eszti, 11. Tront, 13. Robb, 15. Bam, 20. Hat, 21. Alá, 23. Ro, 25. Ér.

A HIBAKERESŐ PÁLYAZAT MEGFEJTÉSE

A Tünderország mesében több szót kéz-
skarva fordítva nyomunk s a gyermekek fel-

A REGGELI UJSAG HETI RADIÓMŰSORA

Protestáns Főgimnázium és az államilag engedélyezett Kereskedelmi Tanfolyam növendékeinek vegyeskara énekelt, Lackner László vezetésével. Zongorán kísér Lackner Gergely és Gregorovics Mária. 1. Kodály: Köszöntő, 2. Madrigalok: a) Isaac: Innsbruck; b) Dowland: Drága percz; c) Certon: Vig dai; d) Hassler: En drága lánykám; e) Orlando di Lasso: Szoldos-szerenáda; 3. Népdalok: a) Megdőltek egy legényt; b) Sel, a tarl réten; c) Arra gyere amerre én; 4. a) Bartók Béla: Ne menj el; b) Három ut előttem (Nádasy Kálmán felolvas). c) Réten, réten (Bárdos Lajos felolvas). 5. Liszt: Magyar himnept dal. 12.50: Hírek.

12.55: Szabó Pál gondolkodik zongorakísérettel. 1. Cassado: Szonáta óspanyol stílusban, 2. Fauré: Álom után (Après un rêve), 3. Rimszki-Korsakov: A dongó.

13.20 (1.20): Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): Hangfelmérés. 1. Rixner: Bagatell — nyitány (Adalbert Lutter zenekara), 2. Ötlete-ro: Morutcha — spanyol dal (Jalme Plana), 3. Bergmann: A szerelm királyinője (orgona Marcell Palotti és haváji gitár), 4. Bella József Ernő —Bükky: Utolsó levelem — dal (Alba Mazzoni), 5. Nevin: Abránd a Rózsafűzér című dala (Hans Bund zenekara), 6. Capua—Castrix: Maria Mari — nápolyi dal (Giuseppe Lugo), 7. Scott: Néger tánc — zongoraszó (Georg Bertram), 8. Geib: A kentuckyi baba — bölcseddal (Vaughan de Leath), 9. Schmidt—Hagen: Astra — Rheinlaender-egyveleg (Adalbert Lutter zenekara), 10. Monaco—Burke: Dal a Doctor Rhythm című filmből (Bing Crosby), 11. Heuberger: Ejjé! hangok — begedlőző (Fritz Kreisler), 12. Raymond—Wallner—Feltz: És szól a zene — slow-fox (ének: Rosita Serano), 13. Schmidt—Hagen: Mész — egyveleg (Adalbert Lutter énekara), 14. Brennan—Cady: Néger spirituál (ének: Paul Whitmann zenekari kísérettel).

14.30 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

15 (3): Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

15.45—16.10 (3.45—4.10): Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.

16.15 (4.15): Bábjáték. Közvetítés a Pedagógiai Szeminárium gyakorló iskolájából. Előad Lakatos Emília székesszékfővárosi óvónő. A közvetítést vezeti Buditszky Sándor.

16.45 (4.45): Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Beresényi Irén és Gáspár Ilona címbalmazik a Nemzetközi Vásár stúdiójából. 1. Liszt: II. rapszódia, 2. a) Fráter Lőránd: Mit susog a fehér akác; b) Huszka: Toborzó; c) Csárdás, 3. Chopin: A-dúr polonaise, 4. Egyveleg Lehar, Kálmán és Ábrahám műveiből, 5. Grieg: Solveig dala, 6. Rózsavölgyi: Kesergő és csárdás.

17.45 (5.45): A házi betegápolás tudománya. Közvetítés az Ifjúsági Vöröskereszt házi betegápolási tanfolyamáról. Beszél Gecső Sándorné (Hangfejtél).

18.15 (6.15): Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál. Közvetítés a Nemzetközi Vásár stúdiójából.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): A mesebeli királyfi. Thurzó Gábor elbeszélése.

19.40 (7.40): Muzsikál a mult, Lehar Ferenc élete dában, muzsikában és prózában. Az összekötő szöveget írta, elmondja és Lehar Ferencel beszélget Szilágyi Ödön. A Budapesti Hangverseny Zenekart és a közreműködő énekkart vezényli Lehar Ferenc. Közreműködik Szilvássy Margit, Tamás Ilonka, Laurisín Lajos és Rösler Endre, az Operaház tagjai. Rendező Gyarmathy Sándor. Az 1940 február 11-4 adásunk megismétlése hangfejtélről.

21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): A rádió szalonzenekara. 1. Suppé: Bocaccio — induló, 2. Beretvás László: Ugy válnak — angol keringő, 3. Alex: Harmonika-polka, 4. Coste: A szerelmes panasza, 5. Rust: Mira — tangó, 6. Delibes: Coppélia — balett-szvit.

23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a Spoliarich-kávéházából. Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. Mind-szenthy István énekelt. Dalok: Népdalok Eltört a kutam gémje. Még kell a buzának érn. Farkas Jenő: Eltört az ezüstbaltu tüköröm. Népdalok: Édesanyám, ha bejőm Egerbe. Nincs már nékem fehér gyulám. Teshze Gerber Miklós: Gyógyítgatam a lelkemet (Saághy Ilona verse), Eröss Béla: Elmegyek az élettől (Selymesti Rezső verse), Szávozd Róhárd: Rózsabimbó, rózsabimbó (Marcell szöveg), Molnár Mihály: A férfép (Gátes Demeter szöveg), Népdalok: Jó borb jó egészség. Befordultam a konyhára. Akom Lajos: Virágzik a fürtös akácfa (Pápai Molnár szöveg).

0.05 (éjfel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

18.45—19.15 (6.45—7.15): A földmivéletügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája

19.25—19.55 (7.25—7.55): Farabó Irbelya zongorázik. Olasz zongoramuzsika. 1. a) Roncalli: (1692) Pas-saglia; b) Ignoto: Siciliana, 3. Pék-Mangla-ga II: Preludio és Toccata, 4. Casella: Barcaro-la, 5. Sgambati: Nevia, 6. Busoni: All Italia.

20 (8): Hírek, lövészversenyművek, hírek szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): A kassai rádió műsorából: A sirban fekvő Krisztus síratásának egyházi hangversenye az ungvári görögkatolikus püspöki székes-egyházból. A papővendékek kara Hladenyik István vezényletével Archange székly Lyvov, Sas és Zselay műveiből énekelt.

21 (9): A facipő. (Paganini-legenda). Rozsnyai Kálmán előadása. Felolvasás.

21.30 (9.30): Kamarazene hangfelmérésről. 1. Corelli: Santissima (Fritz Kreisler — begedű, Hugó Kreisler — gordonka és Michel Rauchensten — zongora), 2. Brahms: B-dúr vonóshatos (A kl-egészített Pro Arte Quartett).

22.10 (10.10): Időjárásjelentés.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bartolomeo, Bolzano) 20: Lemezek ● 20.30: Vonószék, egyfelv. színmű ● 21: Calzini: A szerelm-vész ● 22.30: Szalonénekek ● 23.15: Táncezen-

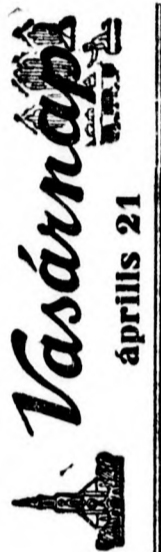

1940. április 21-től április 27-ig

BEOGRAD. RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS

VASÁRNAP. 6.45: Himnusz, pontos idő, rádiónaplár, időjárásjelentés, első hírek, műsor-el-vasás ● 7.45: Lapszemelvények és egyéb közlemények ● 9.30: Istentisztelet a görögkeleti székes-egyházból ● 12.50: Pontos idő, délutáni műsor-közlés, hírek és lapszemelvények francia nyelven ● 13: Rádiónapló ● 13.10: Népdalok ● 13.40: Hírek, esti műsor-közlés ● 17: Pontos idő, műsor-köz-lés, hangfelmérés ● 17.20: Közlemelvények előadás arab, török, görög és román nyelven ● 18: Köz-művelődési előadás olasz, francia, német, magyar és angol nyelven ● 18.50: Hangfelmérés ● 19.10: Esti hírek ● 19.20: Jugoszláv nemzeti óra ● 19.40: Népdalok ● 20.10: Köz-művelődési előadás ● 20.30: Hírek arab, török, görög és román nyelven ● 21: Hírek olasz, francia és német nyelven ● 21.30: Hírek ● 21.50: Hírek magyar és angol nyelven ● 22.10: Könyvtár zene ● 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

KÖZNAPOKON. 6.45: Himnusz, pontos idő, naptár, időjárásjelentés, első hírek, műsor-köz-lés ● 7: Reggeli hangverseny ● 7.45: Lapszemelvények és egyéb közlemények ● 12.50: Pontos idő, délutáni műsor-közlés, hírek és lapszemelvények francia nyelven ● 13: Rádiónapló ● 13.10: Könyvtár zene ● 13.40: Hírek, esti műsor-közlés ● 17: Pontos idő, esti műsor-közlés, hangfelmérés ● 17.20: Előadás arab, török, görög, román, olasz, francia, német, magyar és angol nyelven ● 18.50: Hangfelmérés ● 19.10: Esti hírek ● 19.20: Jugoszláv nemzeti óra ● 19.40: Népdalok ● 20.10: Elő-adás szerb nyelven ● 20.20: Hírek arab, török, görög és román nyelven ● 21: Hírek olasz, francia és német nyelven ● 21.30: Hírek ● 21.50: Hírek magyar és angol nyelven ● 22.10: Hangverseny ● 22.40: Utolsó hírek, a másnapi műsor ismertetése, himnusz.

BEOGRAD

6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hangfelmérés, étrend. ● 9.45: Pontos idő, műsor-közlés. ● 9.50: Istentisztelet a görögkeleti székesegyház-ból. Énekel az Első Beogradai Dalárda. ● 11.50: Vizálási-jelentés. ● 11.59: Pontos idő. ● 12.00: Harangszó a görögkeleti székesegyház-ból. — Szórakoztató lemezek. 1. Auber: Ma-sandello, nyitány. 2. Massenet: Festői jelen-elek. 3. Glazunov: Hangversenykeringő. 4. Ábránd Strauss János műveiből ● 13.00: Rádiónapló. ● 13.10: Nata Pavlovics tamburakísérettel nép-dalokat énekel. 1. Kazsi Ilija Szćano. 2. Po-

tekla voda szűdena. 3. Nema lyubavi bez tuge. 4. Dosia Drina. 5. Mehandzsi more. 6. Kraj Vardara.

13.40: Pontos idő, hírek. ● 14.00—15.00: Hangfelmérés. ● Közben 14.30: Beograd vasárnap, riport. ● 15.50: Pontos idő, műsor-közlés. ● 15.55: Nikola Pavlovics felolvasása: A nemzet-közi gazdasági eszközök. ● 16.15: Közvetítés a népek. — Közreműködők: Ilija Dzsuvalekovic, Gyurica Tyirkovic (harmonika), Vujica Csebac (gajda), a rádió népies és tamburazenekara. ● 18.00: Tánclémezek. ● 19.00: Reklámok. ● 19.10: Hírek. ● 19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Blagoje Radolje-vics felolvasása: Zmaj od Notyaja. ● 19.40: Lyubica Vukovics-Gyokics és Vladimir Zdravkovic népdalokat énekelnek, kísér a rádió népies és tamburazenekara. 1. a) Oj goro, b) Oj livado. 2. a) Prometa devet godi-ná, b) Pijan idem od grada. 3. a) Rado kre-ri, b) Volam diku. 4. a) Drumom idem, b) Od danas te vise lyubit netyu. 5. a) Kraj obale,

2

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

b) Goren kezdé késeini svatovi. 6 a) Niszu Jadh. b) Srdo moja.

21.00: Dvorzák: Új világ; szimfónia. Jássza a nagy rádiózenekar, vezényel Mihajlo Vuk-dragovics.

21.40: Pontos idő, hírek, sporteredmények, rádiónaplár.

22.00: Szlovén népdalok.

22.40: Hírek.

22.50: Tanulmányok 23.00 óráig.

LYUBILJANA 20.00: Rádiózenekar és Repova-Radmanovics Márta énekesnő. ● 21.30: Lemezek. ● 22.15: Chterszóló.

ZÁGREB 20.00: Hoffmann Katarina énekesnő. ● 20.45: Szórákzóató zene. ● 22.20: Tanulmányok.

BÉCS 17.00: Kivánság hangverseny. ● 18.00: Operalemezek. ● 19.15: Berlin. ● 21.00: Lemezek. ● 22.00: Berlin.

BERLIN 18.30: Lemezek ● 19: Hírek ● 19.15: Tarka zene ● 21: Hírek ● 21.45 Vidám zene ● 23: Hírek. Majd: Éjféli hangverseny.

BUDAPEST I.

8: Főreztő. Szózat. Hanglemezek. 1. a) Háznak előtt mennek el a huszárok; b) Fisk eső; c) Régen, régen — csárdások. (Cselenyi József)

2. Babics László: Tudom, hogy szeretted. (Kalmár Pál). 3. a) Parkas Imre: Gyeregón jütem; b) Dankó Pistar: Hamis a rózsám. (Nagy Izabella). 4. Dankó Pistar: a) Szőke kislány, csitt... b) Édes, kedves feleségem — csárdás. (Magyar Imre cigányzenekara).

5. Diering: Orsége (fenekkar, orgona és zenekari kísérettel). 6. Gyenge Sándor nőfőja — népdal (Cselenyi József). 7. László Imre: Kitagadott rongy legénynek (Kalmár László szőve. László Imre). 8. Kiss-Angyal Ernő: Csudar ez a világ — csárdás (Kalmár Pál). 9. Tosti: Ha úgy akarok — dal (Tino Rossi). 10. Taylor-Fisher: Régi hegedű — orgonaszóló (Reginald Foot). 11. Kleiner: Péterke — dal (Mimi Thoma). 12. Várhalmi Oszkár: Béla király induló (Hunyadi János 9. honvéd gy. e. zenekara, vezényel Fricsay Ferenc).

8.45: Hírek.

10—10.55: Református Isentiszlet a Kálvintéri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.

11—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet misen után Vid József S. J., a Jézusistársaság budapesti rendházának főnöke mondja. Énekek a templom énekara. Vezényel Deák Bárdos György. Orgonál Faludi Béla. Előadása Kerül: Vágyva jöttem színed elé. Boldogszeszonny anyánk. Édes Jézus, én szeretnem. Jőjj Szentlélek.

12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Boieldieu: A fehér nő — nyitány. 2. Kléyosi Árpád: Táncsvit. 3. Guiraud: Második szvit. 4. A. Stolpa: Hangverseny-kerülő. 5. Ziehrer: Ejszakázók — kerülő. 6. E. Fischer: Az Alpoktól délre — szvit.

Közben kb. 13.05 (1.05): Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő.

13.45 (1.45): Hírek.

14 (2): Hanglemezek. I. rész: Magyar művészek lemezei. 1. Mozart: Bravúr-változatok (Szabó Lujza). 2. Frotow: Márta — Lionel Ártia a III. felvonásból (Pataky Kálmán). 3. Verdi: Rigolotto — Ártia az I. felvonásból. (Sándor Brzsi). 4. Bizet: Carmen — Segundilla (Anday Piroka). 5. Loewe: Rimeló Tamás — dal (Kálmán Oszkár). 6. Goldmark: Sába király-nejje — Ártia az I. felvonásból. (Németh Mária). 7. Saint-Saens: Sámson és Delilla — Ártia az I. felvonásból. (Basillides Mária). 8. Bizet: Agnus Dei (Svéd Sándor). 9. Puccini: Piliangókissasszony — Ártia a III. felvonásból (Gyenge Anna). 10. Wagner: Lohengrin — Lohengrin buncija. Piliinsky Zsigmond). II. rész: Készletek amerikai operettekéből. 11. Rodgers-Hedley-Strachey: Szerepese kisaszony (Light Oper Company zenekara). 12. Herbert: Vörös malom (Victor operagyűttes vez. Shikrel). 13. Friml: A csavargó király (Light Opera Company zenekara). 14. Herbert Naughy Marietta (Victor operagyűttes, vez. Shikrel).

15 (3): Mit jelent a szőlő és a bor gazdasági életünkben és az emberi szervezet szempontjából? Dezentry Dezső kísérleti főgázgató és Budinszky Sándor beszélgetése a m. kir. Ámpelológiai Intézetben. Hangfelvétellel. A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.

15.45 (3.45): Petis Pali cigányzenekara muzsikál.

16.30 (4.30): Az árpádkori magyar falu. Sinkovics István dr. előadása. (Köznevelődési előadásorozat).

17 (5): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven

17.15 (5.15): Szabó Kálmán jazzhárosa.

17.45 (5.45): Timis urfi kenyérszemlünk. Mark Twain regényrészlete. Bevezetőt mond Há-lász Gyula.

18.10 (6.10): Melles Béla-zenekar. Vezényel Vin-cze Ottó I. Wallace: Maritana — nyitány. 2. Urbach: Schubert ábránd. 3. Strauss János: Kék Duna kerülő. 4. Pécsei József: A gyermek birodalmában.

19.05 (7.05): Sporteredmények.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Lincz Mária hegedűl, zongorkakérettel. 1. Tartini: D-moll hegedűverseny. 2. Lincz Márta: a) Arioso; b) Valse; c) Parafázis román témákra. 3. Dohnányi: A Rurallia Hungaria egy tétele — molto allegro.

19.55 (7.55): A szarka. Irtá Szalay László. (Felőlvásás).

20.10 (8.10): A csikós. Népszimnő 3. felvonásban Irtá Szigdigeti Ede. Rádiószínhadra átdolgozta Pataky József. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Karvasiné — Nagy Teréz; Rózi — Nagy Izabella; Andrács — Palló Imre dr.; Benec — Baló Elemér; Márton — Pataky József; Ferko — Egri István; Torkos — Lo-

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

23.20 (11.20): Hanglemezek. Géczy Barnabás zene-karának műsorából. 1. Elther: Laender régi stílusban. 2. Fibich: Poema. 3. Lehar: A vég ózevye — részletek. 4. Jaenelt: Bölcselet. 5. Gade: Romanessa — tangószereplő. 6. Carrera: Cróllo — kerülő. 7. Balázs Árpád: Szeretnék május éjszakán. 8. Alossa: Tangó-boró. 9. Sveczer: Drunt in der Lobau — dal. 10. Leux: Ez Berlin! — induló.

0.05 (éjféli 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

17.50—18.10 (5.50—6.10): Bura Sándor cigányzene-kara muzsikál. Közeletés a Nemzetközi Váskrádiókluból.

18.10—18.40 (6.10—6.40): Gyorsirafolyam. Szla-bey Géza előadása.

18.45 (6.45): Egy világhírű firenzei palota (Pa-zzo Strozzi). Hoór Tempis István dr. előadása.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Aki a narkhatalmak propagandáját irányítja. Csizsar Béla előadása.

20.55—22 (8.55—10): Közvetítés a Dénes-étterem-ből. Sára E. emér cigányzenekara muzsikál. Varga Imre énekel. Dalok: Parkas Imre: Uccra néz az én rózsám (Király Iván szöve); Nőpdal: Vett a rózsám pártlikás kalaport; Sz. Baruk Juhász: Te mosolygó édes asszony (Domolcs Gá-ra szöve); Kádas György: Bojra, bojra; Nőpdal: Árok is van, gödör is van; Bárvai Aladár: Cigányzene sít; Nőpdalok: Megétkozott engem; Alma a fa alatt; Dankó Pistar: Cigány Panna; Nőpdalok: Ez az én szeretőm; Már ezután így álom világom.

Közben 21.5 (9.55): Időjelzésjelentés.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano) 20: Lemezek ● 21: Pietri; Malisfel a. opera a Scalából. Opera után 24-ig Táncezené.

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Roma II) 19.55: Csak Roma II: Magyar negyedóra ● 20: Lemezek ● 21: Jazz ● 22.15: Campajola heg. művész ● 23.15—24: Tanczene.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

Imposzi za Veliku Subotu. 3. Bortnyanszki: Pridite ublazim. 4. Turcsanov: Szatija na juternju Velike Szubote. 5. Tripiševac na juternju Velikog Čestvrtka.

13.40: Pontos idő, hírek, tőzsde.

18.55: Pontos idő, műsorjelzés.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Polocnyak mérnök (Zágreb) felolvasása: Novi Vinodol és szerepe az Adrián.

19.40: A rádió-dalárda egyházi hangversenye, vezényel Milan Bajszanski.

20.00: Napi riport.

20.10: A beográdi vasutas dalárda hangversenye, vezényel Milan Bajszanski. I. Martin Kovics: Ose nas. 2. Mokranjac: Nyest szvit. 3. Hrnzlic: Svjati Boze. 4. Neszlaszjevics: Jako da carja. 5. Mokranjac: Tebe Bogja hvalim.

20.40: Szemelvények a szentírásból. Dr. Dragomir Marics felolvasása: A biblia költészete.

21.40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

22.40: Hírek.

24.00: Felánadási szertartás közvetítése a beográdi görögkeleti székesegyházból.

LYUBILJANA 20.30: Tarka est. ● 22.15: Rádiózenekar.

ZÁGREB 20.00: Karének. ● 20.30: Szórákzóató zene. ● 21.30: Mandolin zenekar. ● 22.20: Táncezené.

BÉCS 14.00: Tarka délután. ● 16.00: Mandolin- és harmonikaverseny. ● 17.15: Lemezek. ● 19.15: Tarka est a filmről. ● 21.00: Lemezek. ● 22.00: Berlin.

BERLIN 14: Dalos zenés délután ● 16: Hírek ● 16.10: Lemezek ● 16.30: Új indulók ● 17: Rambour zen. kar ● 18.30: Kerülőlemezek ● 19: Hírek ● 19.15: Zene nagyszülteink idejéből ● 21: Hírek ● 21.45: Könyv és táncezené ● 23: Hírek Éjféli hangverseny.

BUDAPEST I.

6.45: Főreztő. Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. 1. Fricsay Ferenc: Mérey-induló. (Hunyadi János 9. honvéd egyalogzered zenekara, vezényel a szerző). 2. Yoshitomo: Japán jámpatánc. Viharforzó: Herbert Herrampf. 3. Sousa: A szabadság harangja — amerikai induló (Béla katonazenekar). 4. Sándor Jenő: Vad-virágos erdő szelén — csárdás (Kalmár Pál). 5. Slade: Táboriünnel (Szalonzenekar). 6. Pécsei József: Magyar leventelinduló (József nádor 2. honvéd egyalogzered zenekara, vezényel Seregi Artúr). Utána: Étrend.

10: Hírek.

10.20: Ifjúsági rádió. A hegedű emeseli történetét. Kilián Zoltán beszélget négy gyermekszereplővel. Hangpéldákkal.

10.45: Mit nézünk meg? A római ezüst- és bronz-érméket a Nemzeti Múzeumban. Ismerletti Radnóti Aladár dr. (Felőlvásás).

11.10: Nemzetközi vízelvezőszolgálat.

12: Harangszó. Himmusz Időjelzésjelentés.

12.10: Éneklő Ifjúság. A rimaszombati Egyesült

ÁPRILIS 27

BEOGRAD

6.30—7.00: Torna, hírek, étrend.

11.50: Vízállásjelentés, műsorjelzés.

11.59: Pontos idő.

12.00: A rádiózenekar hangversenye. I. Jenko: Turnusza I Fatima, nyitány. 2. Jenko: Lepra je zora diko. 3. Petrovics: IV. Jereb egyveleg. 4. Rendia: Vidámpillanatok, egyveleg. 5. Jindra: Zsivela Sumadija, induló. 6. Glanka: A pacirta. 7. Mouton: Fallusi jelenetek.

Közben 12.35: Reklámok.

13.10: A zemuni orosz templomi dalárda hangversenye, vezényel Szerdija Makszimov. — 1. Turcsanov: Blagobrazni Josif. 2. Lyovov:

10: Hírek.

10.20: Ifjúsági rádió. A hegedű emeseli történetét. Kilián Zoltán beszélget négy gyermekszereplővel. Hangpéldákkal.

10.45: Mit nézünk meg? A római ezüst- és bronz-érméket a Nemzeti Múzeumban. Ismerletti Radnóti Aladár dr. (Felőlvásás).

11.10: Nemzetközi vízelvezőszolgálat.

12: Harangszó. Himmusz Időjelzésjelentés.

12.10: Éneklő Ifjúság. A rimaszombati Egyesült

a) Blagoobrazni Joszif; b) Jednorodni Szina. 5. Grecsaninov: ize heruvimi. 6. Csesznokov: Proszbena jektanija. 7. Arhangeljszki: a) Tebe pojenn; b) Szvete tih. 8. Kasztaljszki: Ose nas. 9. Mjasznikov: Blagoszlovi duse. 10. Teofanov: Veliko szlavoszloviye. — 11. Szmirnov: Blazsen muzs. 12. Rozsnov: Ne imami inija pomosnapi.

Közben 13.00: Rádiójelentés.

13.40: Pontos idő, hírek.

15.00: Egyházi szertartás a görögkeleti székesegyházból.

19.05: Pontos idő, műsorközlés.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Toma Burković tanár felolvasása: A hilendari kolostor.

19.40: Dr. Dimitrije Sztrefanovics felolvasása: Jezus Krisztus a zsidó és római törvényesség előtt.

20.40: Közvetítés a beográdi Nemzeti Színházból. A Sztankovics-dalárda és a Jugoszláv Akadémiai Dalárda hangversenye.

A szünetben 21.40: Pontos idő, hírek, rádiójelentés.

22.40: Hírek.

LYUBLYANA 20.00: Rossini művek. •

20.45: Rádiózenekar. • 22.15: Lemezek.

ZÁGREB 20.30: Hangverseny. • 22.20: Táncczene.

BÉCS 14.15: Weber-, Mozart- és Regér-lemezek. • 15.00: Boroszló. • 16.00: Dimitrov mezzoszoprán. • 16.45: Lemezek. • 18.45: Dalok. • 20.00: Szórakoztató zene. • 21.00: Lemezek. • 22.44: Berlin.

BERLIN 14: Boroszló délutáni zenéje • 16: Hírek • 16.10: Zongoraszóó • 16.45: Oasz művek • 18.20: Lemezek • 19: Hírek • 20: Szórakoztató zene • 21: Hírek • 21.15: Lemezek • 22: Rádiózenekar • 23: Hírek Éjféli hangverseny.

BUDAPEST I.

6.45: Ebrészti. Torna. Hírek. Közlemények. Hangversenyek. 1. Székely Ferenc: Elhász-Induló. (Rendőrzeneke, vezényel Székely Ferenc). 2. Lanner: A schönbrunnak -- keringő (Marek Weber zenekara). 3. Sylvár: Német tengerész-Induló (Tengerész-zeneke, vez. Hubrig). 4. Bihari János: Mikor a pánza elfogyott. (Magyar Imre cigányzenekara). 5. Popy: Órjáték (Krisztály szimfonikus zenekar, vezényel Schmalstich). 6. Bossch: Tul a Tiszán -- Induló (Mária Terézia I. honvédegyalgezed zenekara, vez. Fegydy Sándor).

Utána: Étrend.

10: Hírek.

10.20: Ruszin ifjúsági előadás. Aziskol al pad mögött. Irta Balczyk Emil.

10.45: Milyen legyen a jó fogkefe? Irta Oravecz Pál dr. egyetemi magánanár. (Felolvasás)

11.10: Nemzetközi vízföldszolgálat.

12: Harangszó. Hírnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Séta a Nemzetközi Vásáron. A közvetített vezető Budinszky Sándor.

12.40: Hírek.

13 (1): Mihailiké Nagy Irén énekel, zongorakísérettel. 1. Grecsaninov: Bölesódal. 2. Rachmaninov: A tavasz. 3. Tarasz Sefcsenkó: Ha voln a kalárisom. 4. Csajkovszki: a) Miert?; b) Ragyogó nap; c) Altatódal a Mizeppa c. operából.

13.20: A József nádor 2. honvédegyalgezed zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Auber: Fekete domlno -- nyitány. 2. Suppé: Részletek a Boccaccio c. operából. 3. Seregi Artur: Iluzi rá cigány -- népdalegyveleg.

14.20 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

15 (3): Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek. 15.45--16.10 (3.45--4.10): Üzenetek a Nemzetközi Vásárból.

16.10 (4.10): Diákféltára: Magyar helyesírás. Fekete Mikós dr. előadása.

Utána: Ifjúsági közlemények.

16.45 (4.45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. Közvetítés a Nemzetközi Vásár stúdiójából.

17.45 (5.45): A II. csoportba sorolt építványok legelőltalma. Kartal Imre dr. előadása. Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye.

18.10 (6.10): A rádió szalonzenekara. Közvetítés a Nemzetközi Vásár stúdiójából. 1. Kutsch: Magyar induló. 2. Dostal: Szép május -- keringő. 3. Fényes Szabolcs: Szerem belém -- s'ow-fox. 4. Helmesberger: Velencei szerenád; 5. Mackeben: Orsz dal. 6. Poigár Tibor: Még a gözös. 7. Gebhardt: Táncczene -- slowfox. 8. Engleman: Táncoló pillentyük (zongoraszóó; Kemény Akos). 9. Sto z Róbert: Dunai álmok -- keringőbránd. 10. Hügel R.: Bolero.

19.05 (7.05): Sportközlemények.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Noiret Irén dalokat énekel zongorakísérettel. (Hangfelvétel)

19.55 (7.55): Szép magyar szó. Éjár Gizl, a Nemzeti Színház örökös tagja előadása.

20.25 (8.25): Országos Postás Zene- és Kulturális hangversenye. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik Sz. Molnár Anna (hárfa), Lauritsin Lajos az Operabáz tagja (ének), Ország Tivadar (hegedű), Eördög János (fuvola), az Országos Postászenekar, Postaműszaki Üzemi Tiszviselő: nekara Csilléry Béla és Eördög János vezénylésével. 1. Mozart: Hátra-fuvalavarseny (Sz. Molnár--Eördög). 2. a) Donizetti: Szerelmi bájital -- ária; b) Bizet: Carmen -- Virágaria (Lauritsin). 3. a) Ország Tivadar: Magyar táncok; b) Hubay: Zephir (Ország). 4. Wagner: Tannhauser -- záródalok kara (Énekkar). 5. A szevillai borbély -- nyitány (Zenekar).

21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): Mindenből egy keveset. Közvetítés az Ostende-kávéházból. Közreműködik Heineemann Sándor jazzzenekara, Toll Árpád cigányzenekara és a Rajkózenekar.

23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

sond Zoltán; Georges -- Radány Dezső; Főbíró -- Nagy Adorján; Aszóf -- Apáthy Imre; Kis Bálint -- Somlay Artur; Erzsök, ánya -- Kámel Arank; Szárnyai -- Szabó Ferenc; Vámos rektor -- Baksa Soós László; Labacsné -- Haraszti Mici; Első asszony -- Marczinka Vica; Második asszony -- Gyarmathy Anikó; Harmadik asszony -- Cserey Irma; Kocsmáros -- R. Tóth József.

21.40 (9.40): Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): Közvetítés a Palais de Danseból. A Magyar Revü Táncczenekar jazzműsora.

23 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a Pátria-kávéházából. Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál.

9.05 (éjfel 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

11--12: Szalonitós. 1. Jaquet: Francia táncok. 2. Ruszt: Üvegolytánc. 3. Fridl Frigyes: Keringő. 4. Toselli: Szerenád. 5. Kemény Akos: Ne sirj szívem -- angol keringő. 6. Micheli: Szép az élet. 7. Mendelssohn: Velencei gondolat (Tavaszi dal). 8. Ránki György: Mese -- blues. 9. Morena: Halló Bécsi! -- egyveleg.

12.05--12.35: Levente-rádióféltára. 1. Leventék dala (Előadja a budapesti II. ker. Levente Egyesület énekkara). 2. Ország és közigény. Harsányi Zolt elbeszélése. (Felolvasás). 3. a) Balassa Bálint: Katonaének; b) Petőfi Sándor: Csabában Előadja Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagja (Hangfelvétel). 4. Üzenetek. 5. Széles az utca (Előadja a budapesti II. ker. Levente Egyesület énekkara). Az előforduló dalokat írta Vályi Nagy Géza, zenéjét szerreze Tornay Károly. Vezényel Wéber István.

15.5--15.40 (3.05--3.40): A Magyarországi Munkásegyesületek Szövetsége képviselőiben a Budapesti Haladás Dalkör. Vezényel Kralovetz Nándor. 1. Abt: Daira fel. 2. Mozart: Bölcseódal. 3. Zöllner: Tánccdal. 4. A kis hang -- orosz népdal (A magánzólamokat Walter Krisztina énekel). 5. Old men river (J. Kern gyűjtése) (Szalmás Piroška szövege). 6. Kodály: Horatius éneke. 7. Molnár Antal: Két magyar dal (nőkár). 8. Várady--Berceki: A vén Duna partján. 9. Móra--Szógi: Altatódal.

16.40--17 (4.40--5): Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.

19.10 (7.10): Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó. Hruby: Bécsi különlegességek.

19.30 (7.30): Róma születése. Deresényi Dezső dr. előadása. (Felolvasás).

20 (8): Hírek, löversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

20.25 (8.25): Hanglemmek. I. rész: Kamarazene. 1. Haydn: B-dur vonósnyegyes (71. mű. I. sz.) (Pro Arte Quartett). II. rész: Zenekari művek. 2. Beethoven: G-dur zongoraverseny (Wilhelm Backhaus). 3. Liszt: Les préludes

— szimfonikus költemény (Amsterdami Concertgebouw zenekar, vezényel Mengelberg). 21.35 (9.35): Időjárásjelentés.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Bart I. Bologna, Bolzano) 20.30: Botta kövöltásti művészet beszéde • 20.40: Operalemezek • 21: Közvetítés a casertai repülőkávéházból • 21.30: Szimfonikus hangverseny • 23.30--24: Táncczene.

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II) 19.55: Csak Róma II! Magyar negyedóra • 20.30: Botta művészet a műiskoláról • 21: Venezián: A salinányi műveletek, háromfév. zenésjáték • 23.15--24: Táncczene.

BEOGRÁD

6.30--7.20: Induló, torna, hírek, hanglemmek, étrend.

11.50: Vizálásjelentés, műsorközlés.

11.50: Pontos idő.

12.00: Oplenci harangszó. — A rádió népies zenekara játszik.

12.35: Reklámok. — Hanglemmek. Petar Lescsenko énekel.

13.00: Rádiójelentés.

13.10: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szelmiszki. 1. Kuhlau: Er-lenhügel, nyitány. 2. Massenet: Werther, ábránd.

13.40: Pontos idő, hírek, tőzsde.

14.00: Brahms: E-moll szonáta. — Gordonkán játsza Nikola Mandrino, zongorán kíséri Dimitrije Geraszimenko.

14.30: Szalonzene lemezekről.

17.40: Pontos idő, műsorközlés.

17.45: Sztjepan Roszics tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. Szona sztrane vode Szane. 2. Nije svedah ko sto zam ga imao. 3. I druge szu cure mile.

18.00: Dr. Mihajlo Vucskovics felolvasása: A szövetkezetek és a drágaság.

18.20: Szalonzene lemezekről.

18.40: Táncczene.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. »Gorjanct«, felolvasás.

19.40: Tamburazene.

20.00: Napi riport.

20.10: Hoffmannthal: Jedermann, fordította D. Bogdanovics, előadja a rádió színész-csoport.

21.20: Hanglemmek. Részletek Szmefana »Mavlaszte című sorozatából.

21.40: Pontos idő, hírek, rádiójelentés.

22.00: Ferencz Jancsi (Budapest) és a rádiózenekar hangversenye, vezényel Szelmiszki Csajkovszki: Hangverseny hegedűre és zene-karra.

22.30: Táncclemezek.

22.40: Hírek.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I, Bari I, Bologna, Bolzano) 20: Lemezek • 20:30: Vörös könyvű és tánczene • 21: Leoncavallo: Zaza, 4 felv. operett a Scalaból. Opera után 24-ig: Tánczene.

II. műsor: (Miliánó I, Torino I, Genova I, Trinité, Catania és Róma II) 19:55: Csak Róma II: Magyar negyedóra • 20: Lemezek • 20:30: Szimfonikus lemezek • 20:30: Szimfonikus lemezek • 21: Alarcón: Az igazi gyamu 3 felv. színmű. • 22:20: Tánczene.

BEOGRÁD

6:30—7:20: Induló, torna, hírek, hanglemezek, étvend.

11:50: Vízilásjelentés, műsorközlés.

11:59: Pontos idő.

12:00: A rádiózenekar hangversenye. 1. Suppé: Boccaccio, nyitány. 2. Messager: Isolina, ballad. 3. Lehár: A pacsipta, egyveleg.

12:35: Reklámok — Alekszandar Petrovics felolvasása: Nagypéntek küszöbén.

13:00: Rádiónapló.

13:10: Hanglemezek. A dóni kozák kórus énekel.

13:40: Pontos idő, hírek, tőzsde.

14:00: Mozart-művek lemezekről. 1. Szóktetés a szerályból, nyitány. 2. A-dur hangverseny 23. mű.

17:55: Pontos idő, műsorközlés.

18:00: Egyházi szertartás a görögkeleti székes-egyházból.

19:00: Reklámok.

19:00: Hírek.

19:20: Jugoszláv nemzeti óra.

19:40: Napi riport.

20:00: Nikanor Ilicics felolvasása: Iskariothi Judás személye.

20:20: Sztevan Besevics: Krisztus-trilógia. — Szavallják a rádió színész-csoportjának tagjai.

20:50: Csajkovszki: VI. szimfónia. — Játssza a nagy rádiózenekar, vezényel Mihajlo Vukdragovics.

21:40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

22:00: Jelka Sztamatovics-Nikolics énekel. — Dvorszák: Dalok a bibliából.

22:40: Hírek.

LYUBLYANA

19:50: Vidám percek. • 20:00: Szloga énekkar. • 20:45: Lemezek. • 22:15: Rádiózenekar.

ZÁGREB

20:00: Karének. • 20:30: Zágreb négyes. • 21:00: Trbojevcis Ljerkica énekesnő. • 21:30: Zágreb négyes. • 22:20: Tánczene. BFCs 15:00: Köln. • 16:45: Művészlemez. • 17:15: Bach: H-moll nyitány csembalón. • 18:00: Lemezek. • 15:30: Hírek románul. • 19:15: Zenes táncaságok. • 21:00: Lemezek. • 22:00: Berlin.

BUDAPEST II.

18:45—19:15 (6:45—7:15): Olasz nyelvoktatás — Gallerani Bonaventura előadása.

19:30 (7:30): Foscarina és Stelio. (Emlékezés Dugera). (Dávidné Angyal Paula dr. előadása.

20 (8): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20:25 (8:25): Régi jó idők muzsikája. Előadja Csuka Béla (bariton, viola da gamba), Montag Vilmos (hegedű és mélyhegedű) és Rajter Lajos (gordonka-zongora). 1. Haydn: A-dur divertimento (60. sz.) (bariton-mélyhegedű-gordonka). 2. Abel: E-moll szonata (viola de gamba-zongora). 3. Tomasini: D-dur divertimento (24. sz.) (bariton-hegedű-gordonka).

21 (9): A vitaminok. Dobák Ferenc dr. előadása.

21:25 (9:45): A rádió szalonzenekara. 1. Kreisler: Induló-fox a Sissy c. operettből. 2. Gollwin: Riknikus románc. 3. Kockert: Nápolyi utcai jelenet. 4. Sztójánovics: Keringő. 5. Leuhár: Tangó a Giuditia c. operettből. 6. Churhill: Részletek a Hófehérke és a hét törpe c. filmből. 7. Fall: Részletek a Sztambul rőzsája c. operettből.

Közben 22 (10): Időjárásjelentés.

22:30—23 (10:30—11): Hanglemezek. Strauss Richard dábai. 1. Kedves látomás (Pataky Kálmán). 2. Holnap (Elisabeth Schumann). — 3. Szerenád (Karl Schmitt-Walter). 4. Cecilia (Anday Pirooska). 5. Ajánlás (Pataky Kálmán). 6. Felszabadultán (Anday Pirooska). 7. Titkos felkivás (Karl Schmitt-Walter). — 8. Bölcsődal (Emmi Leisner).

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

20:55 (8:55): Közvetítés a Palatinus-szállóból — Weidinger Ede szalonzenekara játszik. • 21:45 (9:45): Időjárásjelentés.

OLASZ MŰSOROK I. műsor:

(Róma I, Bari I, Bologna, Bolzano) 21: Francia szimfóniákról • 21:20: Sardon: Tosca, hátrunfelvétel dráma • 23:15—24: Tánczene.

II. műsor: (Miliánó I, Torino I, Genova I, Trinité, Catania és Róma II) 19:55: Csak Róma II: Magyar negyedóra • 20: Lemezek • 20:30: Népdalok • 21: Vörös könyvű és tánczene • 22: Tánczene • 23:15—24: Tánczene.

BEOGRÁD

6:30—7:20: Induló, torna, hírek, hanglemezek, étvend.

11:50: Vízilásjelentés, műsorközlés.

11:59: Pontos idő.

12:00: Harangszó a görögkeleti székes-egyházból. — A rádió tamburazenekara játszik.

12:35: Reklámok. — Szókratizáló lemezek. 1. Lehár: a) A vig özvegy. b) Luxemburg grófia, keringő. 2. Strauss: Bor, dal, asszony, keringő. 3. Strauss: Csókeringő.

13:00: Rádiónapló.

13:10: Vaszilje Hadzsi-Manovics népdalokat énekel.

13:40: Pontos idő, hírek, tőzsde.

14:00: Hanglemezek. Wanda Landovska eleven játszik.

14:30: Mozgorgona-lemezek.

17:40: Pontos idő, műsorközlés.

17:45: Népies zene lemezekről. 1. Dafina, Vranjanka és Lence popovo (harmonikán játssza Rafaelo Blam). 2. Jelena Vujanovics énekel: a) Rani rakka, b) Szvi dilberri, c) Muja Dzsogu, d) Ana Pelivana.

18:00: Vladimir Dvornikovics felolvasása: Népi mint költő.

18:50: Hanglemezek. Egyveleg Bizet: Carmen című operájából.

19:00: Reklámok.

19:10: Hírek.

19:20: Jugoszláv nemzeti óra. Brankó Popovics építész felolvasása: Szent Száva kolostora és tisztelete Palesztinában.

19:40: Nada Alekszandrovics népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Allah. 2. Szedi Duda na pendzseru. 3. Ti szí zora. 4. Borjano, Borjanke.

20:00: Kamarazene. Közreműködik: Topolszki, Vitezoli, Butakov, Dorjan és Malek. 1. Mozart: C-dur harmas. 2. Schubert: Pisztráng-ötös.

21:00: Emil Hajek zongorahangversenye Beethoven műveiből. 1. D-dur szonata, 23. mű. 2. G-dur szonata, 31. mű.

21:40: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

LYUBLYANA

19:50: Vidám percek. • 20:00: Szloga énekkar. • 20:45: Lemezek. • 22:15: Rádiózenekar.

ZÁGREB

20:00: Karének. • 20:30: Zágreb négyes. • 21:00: Trbojevcis Ljerkica énekesnő. • 21:30: Zágreb négyes. • 22:20: Tánczene. BFCs 15:00: Köln. • 16:45: Művészlemez. • 17:15: Bach: H-moll nyitány csembalón. • 18:00: Lemezek. • 15:30: Hírek románul. • 19:15: Zenes táncaságok. • 21:00: Lemezek. • 22:00: Berlin.

BUDAPEST I.

6:45: Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. — Hanglemezek. 1. Farkas Dezső: Levente-induló. (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor). Sommerfeld: A három jomadar — galopp (Xilofon: W. Sommerfeld). 3. Warm: Jönnek a tenger-részek — induló. (Ultraszax-zenekar). 4. a) A jó lovas katonának; b) Háznak előtt mennek el a huszárok; c) Azért hogy én huszár vagyok — katonanóták (Honvéd cserkész örsvezető kar). 5. Rixner: Gyermekdalom — in-termezzo (Leo Eysolt zenekara). 6. Fricsay Richárd: Ladiládium — induló (Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Figedy Sándor).

Utána: Étvend.

10:20: Cseresznyevirág — az íróép előtt. Irtá Horváth Barnáné. (Felolvasás).

10:45: Divattudósítás. (Felolvasás).

10:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12:10: A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Pengő István: Magyar ifjuság — induló. 2. Figedy Sándor: Klapka-induló. 3. Schreiner: Kerin-gőbránd. 4. Fabiani: Venezia — olasz in-duló. 5. Eröss Béla: Legszébb dalaim — ábránd. 6. Barna I.: Magyar rapszódia. 7. Pares: Balettábránd.

Közben 12:40: Hírek.

13:20 (1:20): Időjárás, időjárás- és vízállásje-lentés.

13:30 (1:30): Lendvai Jóska cigányzenekara mu-zsikál.

14:30 (2:30): Hírek.

14:45 (2:45): Műsorismertetés.

15 (3): Zrílyamhírek, piaci árak, élelmiszér-árak.

16:15 (4:15): Egészségvédelem a társadalombiz-tosításban. Petres József dr. egyetemi tanár az OTI alelnökének előadása.

16:45 (4:45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

22:00: A szótiai »Narodna szednorka« bolgár szerzeményeket játszik. • 22:40: Hírek.

LYUBLYANA

19:50: Vidám percek. • 20:00: Lemezek. • 20:15: Hangjáték. • 22:15: Rádiózenekar.

ZÁGREB

20:00: Hangjáték. • 21:00: Hör-vát zeneszerzők. • 22:20: Tánczene.

BFCs

14:10: Puccini és Verdi operákból. • 15:00: Hangverseny. • 16:45: Hangverseny. • 17:15: Könyvű zene. • 19:15: Katonadalok. • 20:15: Szókratizáló zene. • 21:00: H. Leme-zek. • 22:00: Berlin.

BERLIN

16:10: A Strauss család zenéje • 17: Tarka féra • 18:30: Lemezek • 19: Hírek • 19:15: Új katonadalkok • 20:15: Szókratizáló zene • 21: Hírek • 21:30: Szókratizáló zene • 22: Esti zene • 23: Hírek. Ejjféll hangverseny.

17.15 (5.15): Hochstrasser Ferenc fuvolázik, zongorakísérettel. 1. Haendel: Largo. 2. Pehr: Scherzo. 3. Rameau: Gavott. 4. Mozart: Nemet tánc. 5. Haydn: Magyar rondo. 6. Chopin: Perc-keringő.

17.35 (5.35): Százéves a fényképezés. Kreihelms György dr. előadása.

18.05 (6.05): A rádió szalonzenekara. 1. Poldini: Kis induló (Marche mignone). 2. Michelli: Gyermekjátékok. 3. Stefáni Imre: Estelli-ta — tangó. 4. Clemmer: Keringő. 5. Lanner: A pestiek — keringő. 6. Huszka: Dalbábos Horobágyon. 7. Fridl János: Magyar hangslaktep. 8. Lehár: Cigányszerelem — nyitány.

Közben 18.30—18.45 (6.30—6.45): A magyar labdarúgó új utjai. Gidófalvy Pál dr., a Magyar Labdarúgó Szövetség műszertani bizottság elnöke előadása.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25 (7.25): Római hangképek. A közvetítést a római rádió közreműködésével összehívott és beszélő báró Wimpfen Iván és Schneidert Orsolya dr. előadása.

19.50 (7.50): Egészségügyi Kalendárium. Faraegő Ferenc dr. előadása. Az Országos Közegészségügyi Intézet közleménye.

20 (8): Az aryamester. Dramai műhatár. — Irta Harsányi Kálmán: Rendező Csárdy György. Személyek: Atyamester — Mihályfiy Béla; Báthori István — Toronyi Imre; Filippino Lámpi — Fáy Béla; Gejza — v. Laczko József dr.; Pesta — Balogh Sándor. (Hangfelvétel).

20.30 (8.30): Horace Heidt zenekarának tánclemezai.

20.40 (8.40): Az Operaház előadásának ismertetése. (I. és II. felvonás).

20.45 (8.45): Az Operaház előadásának közvettítése. Istenek alkonya. (II. félév.) Zenedrámá egy előjátékban és három felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner R. Fordította Lányi Viktor. Vezényli Ferencsik János. Rendezte Márkus László. Személyek: Siegfried — Závodszyk Zoltán; Gunther — Farkas Sándor; Hagen — Vitéz Tibor; Alberich — Malaczky Oszkár; Brunnhilde — Némethy Ella; Gutrune — Szilvássy Margit; Woglinde, Wellgunde, rajnai sellők — Orosz Júlia, Rigó Magda, Fiosshilde — Budánovits Mária; Walthar — Tutsék Piroška; 1-ső, 2-ik, 3-ik, 3-ik, norma — Németh Anna, Jeney Klára, Rigó Magda; 1-ső, 2-ik vitéz — Szomolányi János, Nagypál László.

A II. felvonás után kb. 21.40 (9.40): Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

22.10 (10.10): Közvetítés a Royal-étteremből. A Nemes-tánczenekar játszik.

22 (11): Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

23.20 (11.20): Közvetítés a Ketter-étteremből. — Lakatos Flóris és fia cigányzenekara muzsikál.

0.05 (éjféli 12.05): Hírek.

BUDAPEST II.

17.15 (5.15): Francia nyelvoletas. Garzó Miklós dr. előadása.

17.45—18.15 (5.45—6.15): A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőjárja.

18.25 (6.25): Az Operaház előadásának ismertetése. (I. felvonás).

18.30 (6.30): Az Operaház előadásának közvettítése. (I. felvonás). Istenek alkonya. Zenedrámá egy előjátékban és három felvonásban. — Szövegét és zenéjét írta Wagner R. Fordította Lányi Viktor, vezényli Ferencsik János. Rendezte Márkus László. Szereposztást lásd Budapest I. műsorában!

Az I. felvonás után kb. 20.30 (8.30): Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

20.55 (8.55): Szórákzólató hanglemek. — 1. Strauss János: Szerelmi keringő (Liebeslieder) — keringő (Bécsi Filharmonikusok, vezényel Clemens Karuss). 2. Nápolyi éjszakák — nápolyi dalegyveleg (Light Opera Company zenekar, szólóknékel és kórusal). — 3. Amirió beszélünk — vig indulóegyveleg (Dajos Béla zenekara).

21.20 (9.20): Vidéki városok műemlékei. Gemthón István dr. előadása.

21.45 (9.45): Időjárásjelentés.

Majd: Az Operaház előadásának ismertetése. — (III. felvonás).

Kb. 21.50—kb. 23.15 (9.50—11.15): Az Operaház előadásának közvettítése. (III. felvonás). Istenek alkonya. Zenedrámá egy előjátékban és három felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard. Fordította Lányi Viktor. Vezényli Ferencsik János. Rendezte Márkus László. Szereposztást lásd Budapest I. műsorában!

OLASZ MŰSOROK.

I. műsor: (Róma I. Bartolomeo, Bolzano) 20: Lemezek ● 20.30: Vonós könyvtár és tánczene ● 21: Vivaldi: Concerto grosso. Beethoven: IV. szimf. Fala: Egy rövid élet-részletek ● 22.10: Tánczene ● 23.15—24: Tánczene.

II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste, Catania és Róma II) 19.55: Csak Róma II: Magyar negyedóra ● 20: Lemezek ● 21: Zenedrámá: Opera után 24-ig: Tánczene.

BEograd

6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemek, étvend.

11.50: Vízállásjelentés.

11.59: Pontos idő.

12.00: Oplendai harangszó. — Népies zene lemezektől.

12.35: Reklámok. — A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szahinszki I. Leutner: Únapei nyitány. 2. Bizet:

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

Gyöngyhálasok, sorozat. 3. Wallace: Martiana, nyitány. 4. Csajkovszki: Bánatos dal. 5. Milojovic: Falusi jelenetek. 6. Amadei: Falműsorozat.

Közben 13.00: Rádiónapló.

13.40: Pontos idő, hírek, tórszó.

14.00: Operatársulatok lemezeiről. 1. Abraham: Viktória. 2. Müllöcker: Koldusjáték. 3. Sullivan: A mikádó.

14.30: Hanglemek. Az angol királyi gárda fuvószenekara indulókat játszik.

17.40: Pontos idő, műsorokozás.

17.45: Dr. Milutin Zelics egészségügyi előadása: A kórház szociális szerepe.

18.05: A nagy rádiózenekar szórákzólató hangversenye, vezényel Szahinszki I. Suppé: Utazás a szerencse körüli, nyitány. 2. Drigo: Szerenád. 3. Sidney-Jones: Gésák, egyveleg. 4. Strauss: Bor, dal, asszony, keringő. 5. Leopold: Jugoszláv gyöngyök.

19.00: Reklámok.

19.10: Hírek.

19.20: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Nikola Lalics felolvasása: Szatrcsevics nemzeti elgondolása

19.40: Hanglemek.

19.50: A következő műsorszám ismertetése.

20.00: Közvetítés a beográdi Nemzeti Színházról.

Az első szünetben Napi riport.

A második szünetben kb. 21.30: Pontos idő, hírek, rádiónaplár.

LYUBJANA.

20.00: Karének ● 20.45: Lemezek ● 21.15: Vihar Miran hegéduművésze ● 22.15: Lemezek.

ZÁGREB 20.00: Kivánságlemezek ● 20.30: Hangverseny ● 22.20: Tánczene.

BÉCS 15.00: Szórákzólató zene ● 16.15: Lemezek ● 17.05: Népzene ● 18.45: Lemezek ● 17.05: Népzene ● 18.45: Lemezek ● 19.15: Schmidt: Német földmúadás, oratórium ● 21.00: Tánclemek ● 22.00: Berlin.

BERLIN 18.45: Lemezek ● 19: Hírek ● 19.15: Fuvószena ● 21: Hírek ● 21.30: Rádiózenekar ● 22: Gótz: Tavasz nyitány. Bergen: B-dur szimfónia ● 23: Hírek. Éjfél zene.

BUDAPEST I.

6.45: Ébredés, Torna, hírek, közlemények. — **Hanglemek.** 1. Seregi Artúr: Katka bogárka — induló. (Jószet nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara, vezényel Seregi Artúr). — 2. Lincke: Lakodalmi tánc — keringő. (Alfrédó zenekara). 3. Teike: Régi bajtársak — induló. (Berlini Huszka: Darumadár fenn az ill-harmonikusok zenekara). — 4. égen (Martos szöve. Cselényi József). 5. Ralf: Éjfél sergcserebogár — induló (Beka vonószekerek).

Utána: Étvend.

10: Hírek.

10.20: A legszebb francia mesék. Irta Tasnadi Kubaeska András. (Felolvasás).

10.45: Emlekek Jókairól. Irta N. Hegedűs Rózsi. (Felolvasás).

A REGGELI ÚJSÁG HETI RADIOMŰSORA

11.10: Nemzetközi vtblézőszolgálat.

12: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Hanglemek. 1. Donizetti: A kegyencső — ária (Fleta). 2. Rimszki-Korszakov: Czadko — böcsődál (Nina Kochitz). 3. Gomez: Guarany — ketts (Scaochati és Merli). — 4. Balakirev: Isamey — zongoraszóló — (Gyrf Smith). 5. Muszorgszki: Boris Godunov — forradalmi jelenet. (Ének: Mills, Halland, Gnyne, Kelsey). 6. Verdi: Traviata — ária II. felvonásból (de Luca). 7. Wagner: A Rajna kincse — zenedrámá, részlet. (Emmi Leisner). 8. a) Saint-Saens: A hatyru; b) Simonetti: Madrigal — hegedűszóló (Thibaud). 9. Boito: Mefistofele — ária az I. felvonásból — (Gigli). 10. Puccini: Turandot — ária a III. felvonásból (Lotte Schöne). — 11. Massenet: Manon — ketts az I. felvonásból. (Cornie és Thill).

Közben 12.40: Hírek.

13.20 (1.20): Időjárás, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30 (1.30): BSZKAR-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Herold: Zampa — nyitány. 2. Messager: Bohóc — szvit. 3. Strauss János: Lovászverseny — keringő. 4. Magyar népdalok — egyveleg. (Pécsi József feldolgo.) 5. Fiedry Sándor: Hunyadi János-induló.

14.30 (2.30): Hírek.

14.45 (2.45): Műsorismertetés.

15 (3): Arfolyanhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15 (4.15): Gyermekéletünk. Látogatás a budapesti Szentföldi Muzemban. Kilián Zoltán beszámolója 8t gyermekszereplővel.

16.45 (4.45): Időjárás, időjárásjelentés, hírek.

17 (5): Hírek szlovák és ruszin nyelven.

17.15 (5.15): Rác Tilda énekel zongorakísérettel. 1. Saint-Saens: Csók — ária. 2. Brahms: a) Honvágy; b) Szerenád. 3. Chopin: Litrán dal. 4. Dohnányi: Valda tornya — Emléka ártija. 5. Lányi Viktor: Altató. 6. a) Hubay: Szeretném íthagyjni; b) Lavotta: Elmondanám. 7. Tarnay Alajos: Lessz ugy megírti.

17.45 (5.45): Londoni levelek.

18 (6): Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. **Időjárásjelentés, hírek.** Tárrogatószámok: Arany János: Kondorosi csáda mellett. Gróf Andrássy: Tivadarné: Krasznahorka büszke vára. Tyukodi palatás. Régen volt, soká leszi vitéz Kókay István: Piros pünkösöd napján. — Rózsabokor a domboldalán. Stolz Róbert: Sábogárd. Domborvár. Erdélyi Mihály: Fenő, fenő, jaj de magas fényő. — Közben 18.25—18.40 (6.25—6.40): Az ifjúsági munkaszolgálat, vitéz Szinay Béla alfabornagy előadása.

19.05 (7.05): Háborús földrajzi tényezők. — Irta Strömpl Gábor dr. egyetemi m. tanár. Felolvasás.

19.15 (7.15): Hírek.

19.25: I. rész: Pátria tánclemek. II. rész: Külföldi tánclemek.

20 (8): Varga József dr. kereskedelmi és iparügyi miniszter beszél a Budapesti Nemzetközi Vásártól. (Hangfelvétel).

LANT ÉS TOLL

A VILÁGIRODALOM REMEKEI

Német költők verseiből:

Rainer Marie Rilke

Rainer Maria Rilke 1875-ben született Prágában. Rilke külön helyet kér magának az irodalomban. Első versei kedves és félénk csipkémunkák. Művészetének tetőfokát az »Orák könyve« jelenti, ez a különös imakönyv, melybe minden mondanivalóját összefogja. Elfinomult érzés működik benne, mely indításait arról a láthatatlan területről szedi, amelyről tudjuk, hogy érzeink felett lebeg.

Vihar

Ha vágat a felleg az éjbe megörván
s az orkán
but tornyoz a gyászahaló egék ormán,
elfödve a földet egészen:

Érezlek hejtman, messze téged,
(kit vágy tüze éget,
hogy hősi néped
az égbe vezess.)

Vízszintes tarkod érzem akkor,
Mazeppa.
Gőzölve rohan velem a paripám,
hátára kötözve az éj fenyeget,

eltűnik a föld, a világ, a vidám
s csak őt tudom én, a hatalmas eget.
Fölöttem villámesóva ég
s úgy fekszem alatta ép,

mint lenn a vidék;
szemem nyitott, akáresak a tó
és benne látható
az ég.

A hattyú

Fájni egyre, élni vontatottan,
életünk, akár a hattyu utja,
melyet még le sem irt a habokban.
És meghalni, titkosan elülni,

mily elembe jártunk itt, ki tudja,
mint mikor hattyut látsz elmerülni: —
a vizen, mely nyájasan fogadja,
fodrozódik, elmúlik alatta,

s boldogan gyűrűzik föl a hab;
míg a hattyu csöndesen kiválik,
mind nyugodtabb, tisztább és királyibb
méltósággal cél felé halad.

Válás

Ó, hogy éreztem egykor, mi a válás.
Most is tudom: egy szörnyű, bus, megoldott
valami, mely a régi és a hálás
multat mutatja s széttépi a csokrot.

Ó, hogy hámultam busan-elfogottan,
azt, mi maraszt és hiva is meneszt,
mint hogyha minden asszony állna ottan,
s kicsiny, fehér, nem láttam mást, csak ezt:
egy intést, amely már nem is nekem szól,
és int tovább —, a messze és a döbönt
távol ködét — tán a szilvafadombról
egy gyors kakukfut, amely tovaröppent.

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Furcsaságok heti gyűjteménye

Charles Hutchinson 35 esztendőn át volt a Barnum-cirkusz pénztárosa és most nyugalmába vonult. A nyugalmazott cirkuszi pénztáros elmesélte, hogy soha életében nem látott teljes cirkuszelőadást. Valahányszor előadás volt, ő mindig a pénztárban ült. Próbán néha látta a számokat, de előadáson soha. Most első dolga az volt, hogy végignézzék az előadást abban a cirkuszban, amelyet három és fél évtizeden át hűségesen szolgált.

Aran szigete Írország nyugati partvidékén a Galway-öböl előtt fekszik, de meglehetősen messze bent az Atlanti Óceánban. A kis szigetet állandóan viharok övezik, úgyhogy néha évek is elmúlnak, amíg ott egy hajó kiköt. Ilyenformán a kis sziget lakosai kénytelenek voltak a ma annyira divatos »autarchiára«, önellátásra berendezkedni. Persze már századokkal ezelőtt. Mert ősrégi kulturája van ennek a 3000 lakosú szigetnek. Valaha innen indultak el még a római idők előtt a belgák mai hazájukba. Krisztus után már 400 esztendővel itt híres klastromok és remeteségek voltak s az innen kiinduló ir szerzetesek olyan messzire is eljutottak, mint Svájc, ahol például Sankt Gallen — a magyar őstörténelemből is ismert apátság — ezeknek az ir szerzeteseknek volt az alapítása. Az ir klastromok lakói tanították meg aztán Aran sziget népét sok minden hasznos kézi munkásságra. S ennek köszönhetik a szigetlakók, hogy ma maguk tudják minden szükségleti cikküket előállítani. Különösen home-spunszöttesek, vagyis háziszöttek szöveik ismereteseke annyira, hogy még a textilipar hazájába, Angliába is exportálnak innen valódi Aran-szöveket.

A jövőendő kor történésze napjaink legjellegzetesebb vonásait egybeállítva megállapíthatja majd, hogy a huszadik század második harmada a vándorló nagyvárosok kora. A sort az orosz főváros nyitotta meg, amely Szentpétervártól telepedett át Moszkvába. Azután következett a török főváros, amely Isztambulból Ankarába vándorolt át. Ausztrália fővárosa következett a sorban, amely az addigi három partmenti főváros helyett valahol a földrész közepe táján egy eszmei központot keresett kimerültségnek s itt épült fel az új, benti főváros, Canberra. India fővárosa is a hegyek lejtőjére, New Delhibe vándorolt el. És így tovább. Csodálkozhatunk-e, hogy a vándorló városoknak ebben a korában szinte már fel sem tűnik, ha egy-egy ház kél valahol vándorutra. Az, hogy egy-egy középületet városrendezési okokból pár méterrel odébb tolnak, már meg sem kottyan. Sőt az sem tartozik már a ritkaságok közé, hogy valamilyen szép középkori francia várépület ül fel a hajóra és szépecskén átvitorlázik az Újvilágba, hogy ott valamilyen gazdag cipőpasztakirály birtokán folytassa évszázados álméletét. A vándorló házaknak ebben a korszakában azonban új stílust nyitott meg egy seattle-i faházikó, az amerikai Washington-tó környékén. Itt ugyanis helyet kellett egy hid számára teremteni s

mivelhogy a ház utban volt, a hatóságok elhatározták, hogy a házat mindenestől együtt áttelepítik. Szépen fel is emelték a domboldalra épült házat s rárakták óriási fahengerekre azzal, hogy majd másnap szépen centiméterről centiméterre tovább noszogatták. Éjjel azonban a házikó, amely nyilván megdűhődött azon, hogy nyugalmából így felbolygatták, gondolt egy szépet és nagyot s egyéni akcióba fogott. Egyszerűen elindult magától s tovább sikankózott az aszfaltozott uton oda, ahová neki jölesett, nem pedig oda, ahová neki elő akarták írni. Meglehetősen gyors iramban tette meg az utat, mert mire a nyomába kerültek a mérnökök, a házikó a lakóival együtt már jónéhány száz métert megtett. Szerencsére a házikó egyéni ötlete senkiben sem okozott kárt, sem járókelőkben, sem a bennlakókban.

George Lenox bostoni polgár egy lejtő tetején leállította kocsiját és kiszállt belőle. Alighogy a járdára tette a lábát, az autó megindult a lejtőn, lefelé rohant, egyenesen Lenox garázsának ajtaja felé. Ott aztán, mint a jó ló, gazdájának legnagyobb csodálkozására, megállt.

Lapunk egyik előző számában beszámoltunk különböző amerikai reklámötletekről s közöttük egy amerikai szabónak arról az eszméjéről, hogy kirakatába egy sokszáz foltból álló ruhadarabot rakott ki. A férfiruha mellett cédula állott, amelynek szövege szerint az illető szabó hajlandó mindenkinek, aki pontosan eltalálja, hogy hány foltból készült a ruha, egy ingyen ruhát készíteni. Mellesleg persze az a cél is lebegett az amerikai szabó előtt, hogy a maga ügyességét fitogtassa, mint aki lám, még a sok száz foltból is egyszerűen álló ruhát tud komponálni. A szabó reklámötlete bevált. Először a szabó száma, viszont az emberek sűrűn beszélgettek a szabó reklámjáról és tömegesen rendeltek nála ruhát. Most pedig tréfa egyszer rá kell mutatnunk, hogy a magyar ember is van annyira élelmes üzletember, mint az amerikai s főként vannak olyan jó ötletei, mint a jenkié. Daczó András budapesti szabómester már hosszú évekket ezelőtt megvalósította a foltokból egyberött frakk ötletét, sőt egyidőben nagy propagandát is fejtett ki amellett, hogy a szörnyen egyhangú fekete frakk helyett végre ilyen ujmintázatu diszöltönyt kapjon fel a férfidivat.

New Jersey állam rendőrsége hajtóvadászatot indított a 31 éves Frank Le Munyon ellen, aki elrabolt egy kislányt. Munyon hónapokon át albérlóje volt Maria Van Allen asszonynak. Néhány héttel ezelőtt udvarolni kezdett háziasszonyának, erre az asszony erélyesen távozásra szólította fel. A szerelmes albérló erre bosszúból moziba csalta az asszony tízéves leányát, majd nyomuk veszett. Az asszony feljelentésére most a rendőrség hajtóvadászatot indított ellene.

Három tanár

IRTA HARSANYI ZSOLT

Jelen pár sor írásom a páciens lélektanáról szól. A páciens lélektanáról, amely az orvosok szerint kitanulhatatlan.

A történetben három sebész-tanár szerepel. Nevezük őket így: Fehér professzor, Fekete professzor, Veress professzor. Remek emberek szakmájának mind a három, európai hírű orvostanár. Tellik a mi orvostudományunkból nemcsak három, hanem több is, ha kell. De most csak erről a háromról van szó.

Beállít Fehér professzorhoz egy uriember. Hogy az őt sziveskedjék megvizsgálni. Megvizsgálja és közli:

— Önnek idült vakbélgyulladás van. Tanácsom, hogy a vakbélét mennél hamarabb vétesse ki.

— Igenis, — felel a beteg, de látszik, hogy még szeretne valamit mondani, csak zavarban van.

— Van még valami közölni valója?

— Hát kérem... ne tessék rossz néven venni... én ki is fogom vétetni a vakbelemet... de Fekete tanár ural. Óhózzá nekem rendkívüli bizalmam van, kérem.

Fehér tanár bólint.

— Nagyon helyes, Fekete tanár ur kitünő sebész, nyugodtan rábízhatja magát. De miért nem egyenesen óhózzá fordul diagnózisért?

— Kérem, elmondom az egészet, ahogy volt. Nekem fájni kezdett a vakbelem, erre elmentem Veress tanár urhoz. Ő a tenyerét a hasamra tette, őt másodpercig

vizsgált, aztán azt mondta: »vakbél.« Ez nekem nem tetszett, kérem. Veress tanár ur lehet igen nagy ember, de hátha ilyen rövid vizsgálattal téved? Elmentem Fekete tanár urhoz. Az igen, kérem, az aztán megvizsgált. Forogtatott, kopogtatott, figyelt, gondolkodott, ezt nyomkodta, azt tapogattatott, dolgozott velem, kérem, egy félórát. Akkor azt mondta: »vakbél.« Nagyszerű ember az, kérem, roppant alapos és roppant körültekintő. Óriási bizalmam van hozzá. Ide a tanár urhoz már csak azért jöttem, hogy mégis lássa a bajomat egy harmadik is. Hát most megyek és Fekete tanár ural megoperáltatom magamat.

A beteg elment. Nem telt bele két hét, hasonló esete akadt Fehér professzornak. Ritkán történik eféle furcsaság, de ha történik, akkor szériaszérián.

Szóval beállít hozzá egy másik uriember. Ez már azzal kezdte:

— Kérem, tanár ur, tessék engem megvizsgálni, de hogy félreértés ne legyen, már most bejelentem, hogy amennyiben műtétre lesz szükség, én Veress tanár ural fogom magam megoperáltatni. Van ez ellen kifogása tanár urnak?

— Dehogyan van. Veress tanár ur elsőrangú ember és nekem jóbarátom is. Tessék lefeküdni.

Megvizsgálja a beteget s megállapítja, hogy epeköve van. Kitapintható. Ajánlatos mennél gyorsabban kivétetni. A beteg ezt

tudomásul vette és bucsuzott. De Fehér professzort furdulta a kíváncsiság.

— Mondja, uram, miért velem vizsgálattalja magát, ha Veress tanár urban több bizalma van?

— Kérem, elmondom az egészet. Én először elmentem Fekete tanár urhoz, mert sokat halottam róla. Fekete tanár ur elkezdett vizsgálni. Végignyomkodta hasamat, mellemet, mindenemet. Jobboldalamra fordított, végigkopogtatott. Baloldalamra fektetett, végigkopogtatott. Hasra fektetett, így vizsgált. Hanyatt fektetett, megvizsgált még egyszer. Várt, gondolkodott. Elkezdett megint nyomkodni, tapogatni, kopogtatni. Száz kérdést intézett hozzám. Részletesen feleltem valamennyire. Végre egy jó félórát vizsgálat után megmondta, hogy epekövem van, ki kell vétetni. Gondoltam magamban: ha ilyen nehezen jött rá, talán nem is egészen biztos a dolgában. Elmentem Veress tanár urhoz. Kérem. Veress tanár ur megkérdezte, hol fáj, odanyult és azonnal megmondta, hogy kitapintható epekövem van.

— Nos?

— Hát aztán akkor, hogy egészen biztos legyek, eljöttem ide a tanár urhoz is. Most látom, hogy csakugyan igaz: epekövem van. Hát nem bámulatos, hogy Veress tanár ur csak odanyult és egy pillanat alatt megmondta? Ahhoz megyek én operálni, kérem. Az egy lángelme.

TEJVÁSÁR

- Kérek fél liter tejet ebbe az üvegbe.
- Sajnos, ez az üveg kicsi.
- Akkor kérek fél liter kecsketejet.

Leo Dawson

tizenhat esztendősi fiú bravuros kerékpározással megmentette egyik barátja életét. Dawson több gyermekkel együtt volt egy lakásban, ahol Samuel Ruter egy olóért birkózni kezdett a nővérével. A tréfás dulakodás közben a földre estek és az oló a tizenéveses Ruter torkába furódott. A veszélyes sebből ömleni kezdett a vér, mindenki elvesztette a fejét, csak Dawson nem. Felkapta barátját, kivitte az uccára, ahol kerékpárja állt. A súlyosan sérült fiúval kerékpárra ült és nagy havazásban, csuszós uton szinte rekordidő alatt ért a kórházba. Az orvosok azonnal műtétet hajtottak végre a fiun és megállapították, hogy bár a sérülés súlyos, a gyors orvosi beavatkozás következtében a fiú fel fog épülni. A kis Samuel Ruter tehát barátja kerékpártudásának köszönheti az életét.

Sacramento

Különös rendeletet hoztak a Paiute-indiánok. A törzs alkotmányát a következő paragrafussal bővítették ki: Az indián rezervációban lakó rokonok és barátok látogatását nemcsak megengedjük, hanem szívesen is vesszük, de egy-egy látogatás időtartama két hétnél nem lehet több. Évente az összes látogatások száma a 30 napot nem haladhatja meg. Követendő példa.

TEJVÁSÁR

- Kérek fél liter tejet ebbe az üvegbe.
- Sajnos, ez az üveg kicsi.
- Akkor kérek fél liter kecsketejet.

Az egész főúri világ megjelent a végtisztességen s buzgózkodott azon, hogy megvizsgálja a bárót, aki a legkétségbeesettebb fájdalmat szinlelte. Az egész gyászszertartás alatt képtelennek látszott arra, hogy egy árva szót is szóljon; vigasztalan bánatba látszott eimerülni és minden részvevő szóval szemben érzéketlen maradt.

Reims grófnő, aki szintén jelen volt a gyászolóközönség soraiban, azt a megjegyzést tette, hogy az idő mellett a báróné pénze igen jó vizsgálatója lesz a szegény bárónak...

A temetési gyászünnepe után a báró még sokáig térdelt a sír előtt, oldalán kisfiával; ott maradt még jóideig, miután a gyászoló nép már rég széjjeloszlott.

Mikor pedig senkisép volt már a temetőben, fölemelkedett és mélyrefojtott örömmel föllélekzett.

Célját elérte, tulajdonosa volt a millióknak s a gyűlöletes házassági kötelék örökre megszűnt!

A jeles báró távolról sem sejtette, hogy nem a felesége koporsója előtt térdelt, hanem egy szegény, idegen varrónőé előtt!

Mialatt a lopott hullát a legnagyobbszereű gyáspompával eltemették, a Rókus-kórházban óriási botrány zajlott le. A kórházigazgató nagy lármát csapott az eltűnt tetem miatt és szigorú vizsgálatot foganasított, amely azonban semmi eredménnyel sem járt.

A portás, akit a vizsgálat rendjén szintén elővettek, kijelentette,

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

(25)

hogy a kérdéses éjszakán semmi gyanusat sem észlelt. Ő annyira szavahihető és rendes ember volt, hogy hitelt adtak vallomásának. A gyanu most már a hullamosókra s a kamrafelügyelőkre terelődött s a dolog vége az lett, hogy ezeket egytől-egyet elbocsátották.

Praczek, ámbár nem volt kíváncsi természetű ember, óraszámra eltöprengett fülkéjében a történet fölött. Azt a kérdést, hogy mire kellett Ferinek a hullá, sem megoldani nem tudta, sem a fejéből kiverni.

Aztán aludni tért, de inkább csak hanykolódott az ágyában, mintsem pihent.

Becsületes emberek, akik sokszor zugolódtok: ugyan mit nyújt nektek az élet; egyet mindenesetre ad, amit semmire sem becsültök.

Egészséges, üdítő, nyugodt álmot.

A rablógyilkosnak nemcsak a vége akasztófa.

Addig is mindig bitóval álmodik.

Bűnhődik — rettenetesen — élte végén, de lakol már életében is.

Az a sok éjszakai lidércnyomás, rémátás és gyötrelmes évek során át bizony fölér azzal az egy kínos perccel, amikor a hóhér tényleg a nyaka köré keríti a kötelet...

12. A KERESZTÜLHUZOTT SZÁMITÁS

Azon a napon, amelyen a bárónét eltemették, Mallóry a szép Elizhez sietett, hogy vele a jövőre vonatkozó terveit megbeszélje.

A báró mindent a legrózsásabb színben látott s Elizt mint menyasszonyát tekintette.

A szép özvegynek óriási pénzösszegek kellettek a menyegző céljaira s a nászutazásra. A báró nagy kölcsönt vett föl, hogy mindezeket a szükségleteket fedezhesse. A kölcsön fölvétele annál könnyebben ment, mert hiszen mindenki tudta a városban, hogy a báróné után roppant vagyon maradt.

A kölcsönből nyert pénz persze

Eliz kezeibe vándorolt s a bárót boldoggá tette a mosoly, amelylyel a szép özvegy a pénzt nyugtázta.

Nyolc nappal a temetés után, egy pénteki napon Mallóry báró így szól kedveséhez:

— Ma fölkeresem a polgári bíróság elnökét, hogy csütörtökre küldjön ki a palotába birót, aki engem az örökségbe beiktasson.

— Ma nem szabad megtennem ezt a lépést.

— Miért nem?

— Mert ma péntek van s ilyenkor nem jó semmibe sem fogni.

A báró nevetett.

— Te babonás vagy?

— Erre az egyre ügyelni szoktam.

— Na hát én nem vagyok babonás, de ha az volnék, sem indulnék ebben az esetben jóselek után. A dolog ugyanis oly egyszerű és olyan tiszta, hogy itt semmiféle váratlan meglepetés nem történhetik.

— Mi van a fiaddal?

— Gyűlölöm őt is, mint az anyját, látni sem akarom. Kiadtam tartásba Székesfehérvárra, egy volt komornyikomhoz, akinek bizonyos utasításokat adtam, hogyan bánjon a kölyökkel, ha kedvemre akar tenni. Az az ember megalkodott gonosztevő s egészen bizonyos, hogy egy szép napon a fiú halotti bizonyítványát fogja nekem bemutatni. Akkor aztán, drága Elizem, semmi sem fog bennünket arra a nőre emlékeztetni!

Eliz kijelentette, hogy a báró intézkedései a fiút illetőleg na-

Hamupipőke

En még emlékezek a régi Gyerek-színházra s műsorára, Hófehérkére meg a hét törpére, Hamupipőkére, Piroskára, a farkasra, Ali Babára és a negyven rablóra, meg a többi édes és félelmetes hősré, hősnőre, elátkozott királykisasszonyra és egyszerű királyfira, aki a mesék erdejéből örömmel és izgalommal kilépett a Rottenbiller-uccai színház primitív kis színpadára.

Amilyen igénytelen volt a színpad, olyan disztelen, egyszerű és szürke volt a nézőtér a kis teremben. Fagyos széksoraiban, rideg padjain olcsó volt a kényelmetlen ülés, ennél is olcsóbb még az állóhelyen való álldogálás. De abban a mennyi tüvületben, amelyet a színpad feléje árasztott, melyik gyerek törődött a muló földi kényelmetlenséggel? Kipihult arccal égő füllel, elfojtott lélegzettel lesték, mi történik tőlük három lépésnyire, a csodák birodalmában. Ha hébe-hóba mégis meg-megfájdult valamijük, legfeljebb a szívük fájt azért a szegény kis árvaért, akit a gonosz mostoha halálra gyötör. Ez a kegyetlenség csak azért is elszomorította őket, mert jól látták, hogy a gonosz mostoha is gyerek még. Nem tévesztett meg senkit azzal, hogy vénre mázolta és rikácsolta magát: gyerek volt ő is, ugyanolyan gyerek, mint a kis árva. Ahogy komor fekete bajszukkal gyerekek voltak Ali Baba rablói, térdén alul érő zilált fehér szakállukkal Hófehérke törpéi is. Gyerek volt ott mindenki, a néző is, a színész is, még a majom meg a medve is. A legnagyobb gyerek köztük az öreg direktor, aki ezt a földöntúli mulatságot mindnyájunk számára

kieszelte, darabokat íratott, kulisszákat festetett, az álomvilágot pedig eldugta egy aranycirádás, ezüst-rojtos gyönyörű kék függöny mögé. Mi mindent festett a művész erre a kék függönyre! Tüzkádó sárkánynyal viaskodó lovagot, Piroška nagymamájának erdei kunyhóját, seprón lovagoló boszorkányt, virágok közt andalgó kecses ifju párt, szárnyas angyalt, trónján ülő ősz királyt és szökőkút körül táncoló gyermekeket. És ahová nem festett semmit, ott a függöny olyan ékesen és meggyőzően kék volt, mint a mennybolt.

Amikor ebbe a színházba jártam, fájdalom, nem voltam gyerek többé. Akkoriban kezdtem az újságírást, a szerkesztő olykor-olykor színházba küldött, írjak kritikát is. Vizsgálódásról, gyerekszínházról, olyankor, amikor a szerkesztőt figyelmeztették arra, hogy a gyerekek közt van olyan tehetséges fiú vagy leány is, akiből idővel igazi színész lesz. Lett is szubrett, naiva, hőszerelemes, táncos komikus, gyermekből öreg.

Kezdő-apa koromban kisgyermekemet vittem oda. Unokáimat az öreg igazgató nem várta meg, mire megszülettek, puritán családi színháza helyén mozi pompázott már.

Jól emlékszem az első előadásra, amelyet gyermekeimmel végignéztünk. Hamupipőkét játszották, azt a Hamupipőkét, akit meséskönyvükből jól ismertek már. Izgatottak és türelmetlenek voltak, nem bírtam velük, jó félórával az előadás kezdete előtt ott szorongtak már az első sorban, száz meg száz kérdéssel ostromoltak és égő szemmel meredtek arra a kék varázsfüggönyre,

amely beburkolja a gyönyörű ajándékot, a titkot, a várvavárt csodát. Miféle meglepetésben, micsoda boldogságban ujjonganak majd, amikor egy jóságos kéz kibontja ebből a kék függönyből az örömet, mintha a csomagolópapírt hámozná le az ismeretlen, új játékról! Sárkányölő lovag, angyal, tündér, boszorkány, aranycirád, ezüstrojt... mi lehet e mögött még?

A zene némul. A függönnyel felhúzzák. A színpadon szurtos, ócska konyha, a konyhában Hamupipőke... kezdődik a darab. Egy-két mondat. Legkisebb lányom föláll, megrántja a kabátomat:

— Apa, menjünk.

Rászólok:

Az ősember háziállatai

Az európai ősember háziállatait nagyjából ismerjük a barlangi esont leletekből s ezek nyomán azt állapíthatjuk meg, hogy háziállatai nem sokat változtak az évezredek folyamán. Patagóniában és Argentiniában azonban egészen más képet mutatnak a barlangi őseleletek. Volt ott például az embernek valamilyen ma már ismeretlen háziállata, körülbelül olyan nagysága, mint a mai tehén, amelyet az ősember mint élő husraktárt elzárva tartott a barlangja mélyén. Élt aztán az ottani ősember környezetében valamilyenfajta őslajhár, amelynek méretei a mai elefánt nagyságának feleltek meg. Ez az őslajhár azonban nem a fákról lógott le, mint ma utódja, bár szintén falevélevő volt, hanem hát-só két lábára tápáskodott fel s úgy törte le a gallyakat a fákról. Élt továbbá a délamerikai ősember környezetében egy övesállat, amelynek

— Kislányom, most kezdődik csak az előadás.

— Mindegy. Nem érdemes. Ami szép volt, azt fölhuzták már...

Akkor nem tudtam még, hogy igaza van. Azóta magam is fölfeledeztem, hogy a színházban legszebb a függöny. Akár kék, akár vörös, akár selyem, akár bársony, akár vászon, akár muzsát festettek rá, akár boszorkányt, akár ócska, akár új. Egyformán és örökké szép, mert játszik velünk, ígér, hiteget és titkolózik: van mögöttem valami, álom, költészet, ünnep. És akárhányszor megesal: nincs mögöttem semmi. Szürkeség és hétköznap van csak. A bölcs abban a pillanatban hagyja ott az előadást, amikor a függöny felgördül.

Heltai Jenő.

páncélja azonban nem egyes övekből állott, mint a mai utódjái, hanem egységes, merev páncélt hordott, mint ma a teknősbéka. Ez a páncél két centiméter vastag és két méter hosszú volt, az állat egész nagysága pedig megfelelt a mai orrszarvu méreteinek. Egyes kutatók szerint az ősember ezt a páncélt, úgy, ahogy volt, kunyhónak, valamint a tüzhelye fölé épített fedélnek használta fel. Ennek az ősteknőcnek hosszú tövises, kemény farka volt, amely úgy festett, mint egy középkori buzogány, s amelyet az ősember valószínűleg csakugyan támadó-fegyvernek használt is fel. Bármennyire ijesztőek és nagyok voltak is ezek az ősszállatok, mégis ki kellett pusztulniok, mert fegyvereik már nem feleltek meg a velük együtt élő nagy vadak és az ember harci módorának.

gyon szerencsések és üdvösek.

Vasárnap hirdetés jelent meg a hivatalos lapban arról, hogy csütörtökön a báróné hagyatékát át fogják adni Mallóry bárónak. A bíróság fölhiatta azokat, akiknek esetleg örökösödési igényük van, hogy ennek bejelentése végett a kitűzött órában jelenjenek meg a báróék lakásán.

A báró elégedetten mosolygott, amikor a hirdetést olvasta. Jól tudta, hogy öröklésre jogosult nincsen s hogy így az egész föl-hívás csak üres formáság.

— Csütörtökön a vagyon korlátlan ura leszek! — mondta a báró kezeit dörzsölgetve.

Az eféle hagyatéki ügy nagyon szokta érdekelni az előkelő társaságokat és csütörtökön a báró lakása egészen megtelt érdeklődőkkel. Elíz elég okosan távortartotta magát.

Ott volt a törvényszéki elnök, mint ama bírósági küldöttség vezetője, amelynek az erőszakos halált kellett a hagyatéki bíróság előtt igazolni; ott volt a rendőrfőnök, mint a rendőri hatóság képviselője, aztán doktor Brandis, mint orvosszakértő: ő egyike volt azoknak az orvosoknak, akik a báróné holttestét fölboncolták.

Mallóry báró főkérdésére Reims grófné vállalkozott arra, hogy az összejevetel alkalmával a háziaszszonyi tisztet betöltse.

A bíróság elnöke órájára pillantott: még öt perc hiányzott a kitűzött időből.

— Talán kezdeni méltóztatik, elnök ur? — kérdezte a báró nyo-

mott hangon.

— Hogy a törvénynek eleget tegyék, még várnom kell öt percet!

Ebben a pillanatban megjelent a báró komornyikja s ezüst tálcán levelet nyújtott át az elnöknek.

— Nagyságos elnök ur, éppen most egy ur érkezett, aki hivatalosan terjeszti elő ezt az írást!

Az elnök a hallgatóság égő érdeklődése mellett átvette a levelet.

A báró ennek az eseménynek a legkisebb jelentőséget sem tulajdonítva, az asztalhoz ült s egyik karjára könyökölve, mély bánattal arcán a padlót nézegette.

— Báró ur, — szólt az elnök, miután a levelet átfutotta. — Éppen most egy iratot kaptam, mely önt rendkívül érdekelni fogja.

— Engem?

— Önt, igen.

— Szabad tudnom, miről van szó?

— Természetesen! Az írás a tárgyalás anyagához tartozik!

S itt az elnök általános feszült figyelem közt fölolvassa a következő iratot:

»Nagyságos elnök ur!

Mint az Istenben boldogult Mallóry báróné jogi képviselője és meghatalmazottja sürgősen kérem, hogy a hagyatéki vagyon jelenlétem és meghallgatásom nélkül semmi szin alatt senkinek át ne adassék, mert ellenkező esetben törvényes tiltakozást volnék kénytelen bejelenteni.

Elvárom, elnök ur, hogy a tár-

gyalásba az örökhatározó törvényes képviselőjét bevonni szives lesz.

Teljes tisztelettel:

Dr. Lämpássy Nándor,
közjegyző és ügyvéd.

Ha Lämpássy ügyvéd ezzel a levéllel azt akarta elérni, hogy a végsőkig feszítse a hallgatóság kíváncsiságát, ezt a célját tökéletesen el is érte. Mikor az elnök azt az utasítást adta a komornyiknak, hogy az ügyvédet szólítsa be, minden szem az ajtó felé fordult.

Alacsony, ösztövérférfi lépett be, tetőtől talpig feketében.

Teljes tudatában volt a jelentőségnek, amelyre őt a helyzet emelte, mert hanyag leereszkedéssel mérte végig az előkelő társaságot, amely oly nagy kíváncsisággal fordult felé.

A báró most fölállott az asztal mellett és szikrázó szemmel nézett a betolakodóra, akit legszívesebben szétszaggatott volna.

A kis sovány ügyvéd sárga arcán finom guny játszadozott.

Vékony iratcsomót helyezett az asztalra s erélyes mozdulattal helyet foglalt.

— Ha úgy tetszik, elnök ur, — szólt bátor hangon, — elkezdhetjük.

— Kezdjük, — mondta az elnök.

Az előadó ismertette a tényállást, az orvosi jegyzőkönyvet és a bírói intézkedéseket s aztán az elnök vette át a szót.

— Miután végrendelet nincsen...

— Bocsánat, van! — szólt közbe az ügyvéd.

A jelenlevők úgy tekintettek a kis emberre, mintha valami ördögös lett volna.

A báró elvesztette hidegvérét. — Az nem igaz! — kiáltott közbe.

— Elnök ur, nincs szerencsém ismerni ezt az urat. A hivatalos személyek közé tartozik.

— Ó Mallóry Zdenkó báró. A kis ügyvéd könnyedén meghajította magát a báró felé s így szólt:

— Mindenekelőtt figyelmeztetem a báró urat, hogy itt én törvényes minőségben vagyok jelen és nem tartozom azok közé az emberek közé, akik a főnemesi címer iránti hódolatukban sértéseket is zsebrevágnak!

Halotti csend támadt. A báró arca elfehéült a dühtől. Hogy öneki mindezt túrníe kell s a szemtelen frátert a gallérjánál fogva nem röppitheti ki a lakásából.

Lämpássy pedig fölmutatta a kis iratcsomagot, amely borítékba volt zárva.

— Elnök ur, kérem megállapítani, hogy a pecsétek sértetlenek!

A bíróság ezt megállapította.

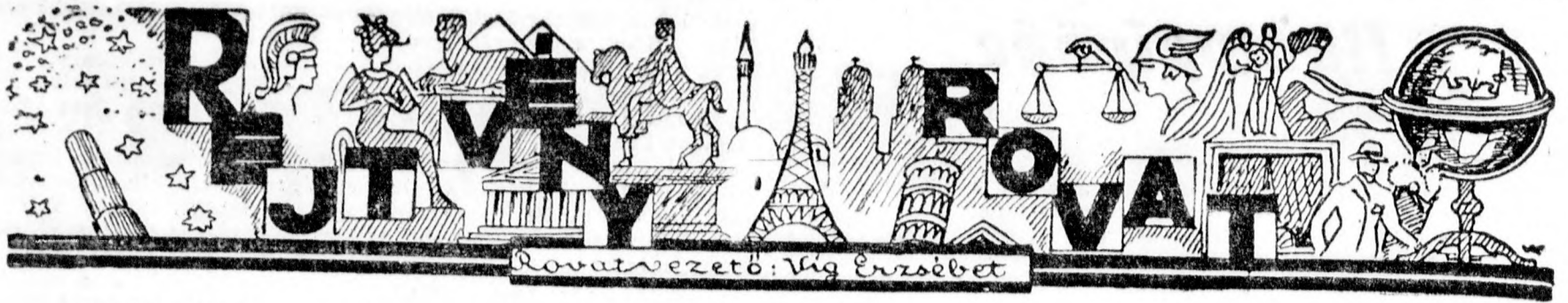
— Kérem továbbá annak följegyzését, hogy ezek Mallóry báróné saját pecségei.

A báró is megnézte a pecségeket.

— Valóban, ez szegény feleségem pecsétnyomója. Ha nem hamisítás...

Az ügyvéd rá sem hederített.

(Folytatjuk)

Rovatvezető: Vig Erzsébet

Vizsintes sorok:

1. Jótanács rejtvénytervezőknek;
10. »Piaristák« két tagja;
11. Szeretnek tudni rajta;
12. Az I. vizsz. sor folytatása a nyilak irányában,
15. »Ez a ló«;
18. Tárgyragos gabonarakár;
19. Tíznek a kétharmadrésze;
21. Id. pénz, névelővel;
22. ZE, ze, ze,
23. Termés-fajta;
25. Kánya héja;
26. Területmérték;
27. Magyarországnak kettő van;
29. Vissza: 365 napja;
30. Kérdőszó.
31. L-SZ-S;
32. Fél para;
34. Betű fon;
35. Biztatás, nógatás;
37. Kettő nem fér el egy csárdában, utolsó betű felesleges;
39. Folyadék;
40. Teljes körülzárás, zárlat;
43. Mássalhangzóval az elején: európai nemzet, nép;
45. Mammutszerkezet;
46. Tagadás;
47. Vissza: a labdarugócsapat egyik tagja;
49. Pest megyei nagyközség;
50. Megtalál;
51. Könyvtárban sok van;
53. Falusi megszólítás;
54. Taakrit-e?
56. Sütemény, névelővel;
59. Pásztorok írásmódja;
61. Filmesíllag keresztneve;

Függőleges sorok:

1. A magy. elbeszélő irodalom egyik legjelesebb tagja;
2. Vissza: Kiteszi a szűrít;
3. Baromfi;

KERESZTREJTVÉNY

Közli: H. I. Bajmok.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
M									R
12	13	14			15		16		17
18				19	20		21		
22				23		24		25	
26		27				28		29	
TH				31	SZ		32	33	34
35				36			37		38
39		40		41					42
43	44	45							46
47		48	49			M			50
51			52	53			54	54a	55
56				57		G	58		
		59			60		61		
A					D				F

4. Parittyában van;
5. Vissza: helyrag;
6. Mássalh. fon.;
7. Kevert ital;
8. Gyomor;
9. A szent-ilonaszigeti remete harmadnegyed része;
13. Nagy szám;
14. Igekötő;
16. A fej;
17. Némely ember keze ilyen;
20. Fej vagy....
23. Csunyán eszik;
24. T. G.
27. Lefejezett muzska;
28. Szülőt így is szólítják;
30. Nógatás;
33. Kereskedelmi kifejezés;
35. Egyesület címe, (a szubóticai híres);
36. A nyilas;
37. Ismert gyümölcs kevert betűi;
38. Segít, támogat;
41. Vissza: egyiptomi ker. vallás;

42. Elérté;
44. Karl....., a »Német-Kelet-Afrikai Társaság« megalapítója, k. felel.;
46. Vissza: plakett;
48. Építőanyag;
50. Régiség;
52. Exotikus állat;
54. Pityereg-e?
- 54a. Zuhansz. így is mondhatnánk;
55. Sejt, melyből új élet fejlődik;
57. A barátság vége;
58. Vissza: határozószó;
60. Taagdo szócska;

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése.

Vizsintes sorok: Ilmari Hanni Kainen — Ne — Kinin — Emlit — No — Antwerpen — Bonacé — Eorole — Le — Gátló — Tzurs — KN — LSB — Suez — Vási — Kee — Epir — Sekant — Mars — Kleofás — Sulamit — Talap — Areto — Uniform — Elkérem — Áata — Erasmus — Kuse — LDZ — Iván — Erik — Nen — IE — Aloca — Ryvir — NT — Ötölne — Edamni — Tfoje dete — Uz — Ideji — Ekáge — Uk — Szemereb — Kegy babu.

Függőleges sorok: Intellektuálizmus — Le — Ak — Rianás — Innaturá — Hiteless — Anwéoze — Neretva — Ompezáns — Klorustu — Ainori — It — En — Nomen est omen — Eb — Le — Og — LS — Esplanade — Keritesen — Bielitz — Kamerun — Roafa — Ká — Marék — Fpo — Lak — Revolver — Mrácnoje — Zs — Eurydeke — Lsvatág — Ilötte — Kimegy — At — RM — Turk — Ön — Ejib — Mu — ZZ — Im — Eb — Ub.

A TUNDERORSZAG NYEREMÉNYEI:

Fűszer csomag
MARTIN MIRKO
azelőtt Gausz Viktor
fűszer és csemege üzletéből
RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33-66

Viltany zseblámpa
IRSAY JOZSEF
sport és vadászfelszerelési
cikkek szaküzletéből
KRALYA PETRA II UL 32

Allandóan a legjobb minőségű friss
csokoládé és keksz kapható
UNION bonboniérában
Noviszád, Trg Oslobodjenja 3.
Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes
megfejtőnek csokoládét ad

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a
MIGNON cukrászdából
tulajdonos Horváth Károly, Kralja Petra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Egy negyed liter piperezappant ad a
PRVA JUGOSLOVENSZKA KEMICSNA TVORNICA
NOVISZÁD,
gyártja a legjobb cipókrémet, az
IDOL4 és a híres KLEIN ÉS FIA-fete
piperezappanokat

Gyermekcipő talpalást ad
Uri János
a legszebben, legjobban, legolcsóbban
dolgozó uri és női cipész,
NJEMACSKA ULICA 22.

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad
KLIPPEL JÓZSEF
hygiénikus péksége Zseljeznicka 33 fióküzlet; Postanszka 1.
Készíti a legjobb bureket, süteményeket, graham kenyeret stb.

Egy pár gyermekharisnya vagy kesztyű az
„olcsó PEREPATICS“
kötött és szövött áru üzletéből
Futoski put 37.

Változatosan szép ajándécsomagot ad a
»KONZUM«
kávé és tea szaküzlet
Noviszád, Kr. Petra II. 2

Egy szájharmonika vagy okarina
Schade Ádám
hangszerüzletéből, Noviszád, Kralja
Petra II. 52. Nagy választék, olcsó
árak, szolid kiszolgálás.

Egy doboz legkitünőbb
desszert cukorka a
WAHL-féle »CONFISERIE«
üzletéből
NOVISZÁD, KRALJA PETRA II. 72

Egy doboz ementhali sajt
NAŠA MLEKARA
speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből
Kralja Petra II. 11. — Telefon 28-72

Fényképfelvétel
Studio Heringnél
Apostó udvar! Amatőr képek kidolgozása

Ajándék-csomagot ad
FLEISCHMANN I.
csemegekereskedő, Kralja Petra II. 15
Telefon 25-18.

Egy előfestett gobelint ad
„GOBELIN“
kézimunka üzlet
NOVISZÁD, KRALYA PETRA II. 20

3 darab képes zsebkendő
R. HOLIK
női és férfi divat-anyagok, selymek,
függönyök és minden egyéb kézmű-
áruk legolcsóbb áruházából Noviszád,
Kralja Alekszandra 12.

TRUPPEL BÉLA
az ország legnagyobb hangszerüzlete
a »Hohner« harmonikák vezérképvisel-
lete és lerakata ajándékoz egy finom
szájharmonikát, Noviszád, Duna ucca.

Szép ajándékot ad
»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ
Petrovgrad és környéke legna-
gyobb könyv és papíráru üzlete.

EGY SZEP KÖNYVET AD
MENAHEM J.
minden nyelvű használt könyvet,
antikváriuma, — Noivszád, Vesz- elad

Egy styl rámat ajándékoz
SZOTER J. faszobrász,
minden szakmába vágó munkák
legjobb nevű szaküzlete, Usztavszka 1.

Szép ajándékot ad a
NAGYFEJEŐ (»SZNEZSANA«)
tulajdonos: Schön Márta, kézimunka-
üzlet, Noviszád, Bulvar, Matica épület.

Egy elmés és
szép játéktárgy a
»GOLYA«
bazar játékaru
és jux cikkek
üzletéből
Kralja Petra II. 7

Egyesületi közlöny

MŰKEDVELESI TÖRZS ÉS NÉPNEVELÉSI TÖRZS KÖNYVTÁRELET

Magyar világnézet

Kivonat **Bencs Zoltán** tanulmányából

Magyar világnézet! A legtermészetesebb dolog és mégis nagyon kevesen beszélnek róla. Mert mit is jelent ez a két szó így egymással összekapcsolva? Mindenkinek van egy elfoglalt álláspontja a világgal, legalább is a maga szűkebb világával szemben. A magyar embernél természetesen dolog kell az legyen, hogy a világgal szemben elfoglalt álláspontját legelső sorban az határozza meg, hogy ő magyar. Épp ilyen természetes dolog kell az is legyen, hogy ennek következtében minden egyes magyar ember világnézetében vannak közös vonások, azonos tulajdonságok: azaz, hogy a magyar világnézet, az az állásfoglalás, amelyet a magyar élet kérdéseivel szemben minden magyar ember elfoglal, csakis egységes lehet.

Magyar alatt értjük mindazokat, akik a magyar nemzetnek tagjai anyanyelvre, faji hovatartozásukra való tekintet nélkül, mert azt, hogy valaki magyar, nem az dönti el, hogy az illető magyar anyanyelvű-e, vagy a magyar fajhoz tartozik-e, hanem az, hogy érzé-e a magyar nemzethez való tartozást, vállalja-e önként azt a sorsot, amelyet a Mindenható bölcs rendelkezése a magyar nemzetnek kijelölt. A nemzethez való tartozásnak vannak ugyan külső jelei is. Ilyen az egy állam területén való élés, az azonos nyelv, az azonos szokások. De a magyar nemzethez tartozik az is, aki más állam polgára. De ennél sokkal nagyobb jelentőségük van a belső, a lelki jegyeknek: a közös történelmi múltnak és a közös jövőendő elevenen élő tudatának.

Minden nemzetet eltölt egy szinte vallásos mélységű hit, hit a saját küldetésében. Hite annak, hogy a nemzetek nagy családjában olyan sajátos szerepet tölt be, amelyet rajta kívül egyetlen más nemzet sem tudna betölteni. Ez ad minden nemzetnek erőt az élethez, bizalmat a jövődökhöz a legnehezebb megpróbáltatások óráiban is. Természetesen dolog, hogy amit az egész nemzet hisz, azt hiszi a nemzet minden egyes tagja is. Éppen ezért büszke arra, hogy a nemzetnek fia. A magyar nemzetnek is van hivatástudata. Tudja azt, hogy neki a népek családjában külön szerepe, saját nagyszerű hivatása van. És ezt tudnia kell minden egyes magyar embernek.

A magyarság földrajzi helyzete jelölte ki, hogy Kelet felé a Nyu-

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

gatot jelentő keresztény Európa és műveltség védő pajzsa lett, és hogy eme Nyugatot védő pajzsi szerep mellett az lett a másik szerepe, hogy közvetítő legyen a keleti és nyugati műveltség, a Keleten és Nyugaton élő népek között. Ez a kettős szerep kétségtelenül magas szintű feladatokat írt elő a multban és jelent a jövőre nézve is. A magyarságnak az a hivatása, hogy mindig nyugati maradjon s a nyugati művelődésnek Keletre nézve messze világító fátykója legyen. És az a hivatása, hogy Közép-Európában összefogja és mint legerősebb, a békés és boldog élet révén vezesse a történelmi folyamán egymás mellé került, sőt egymással szétválászatlanul összekeveredett különböző fajú és nyelvű, kisebb-nagyobb népcsoportokat.

Egyedül csak azt tekinthetjük igazán magyarnak, aki ezt a nemzeti hivatást át is érzí s élete minden pillanatában arra gondol, hogy egy olyan nemzethez tartozik, amelynek ilyen magas szintű hivatást jelölt ki a Sors.

Az ilyen teljes értékű magyarokat a nemzeti hivatástudat közössége lelki alapra állítja minden olyan dologgal szemben, amely a magyar élettel kapcsolatos s hogy az ilyen teljes értékű magyarok a nap-nap után felmerülő akár kisebb, akár nagyobb súlyú magyar sorskérdésekre egyformán válaszolnak. Ez a közös lelki alap és ez az egyforma válasz alakítja ki a magyar világnézetet. Ez a világnézet egyes emberekben tudatos, mások csak sejtik ezt és vannak olyanok is, akikben ez öntudatlanul él csupán. Nemzeti érdek, hogy ez a magyar világnézet, a magyar kérdésekkel szemben egyedül elfoglalható álláspont, azonban mindenki előtt egészen világosan tudatos legyen. Hogy senki ne tévelyeghessen, ne habozhasson, ha nemzeti állásfoglalásról van szó. Ez teszi szükségessé azt, hogy összefoglaltassék és írásba foglaltassék az a különben olyan természetes és olyan kézenfekvő válasz is, amit ez a két szó jelent: »Magyar világnézet«.

(Jövő vasárnap folytatjuk)

Új gondolatok az iskolán kívüli népművelés eredményesebbé tételére

Írta: **Dr. Zemplényi Imre**

(Negyedik közlemény)

Korunk anyagelvűsége a műszaki tudás fejlődésének és helytelen túlértékelésének következménye, amely tagadja azt, amit nem ért és nem érzel. A lelki, alanyi tényezők azonban elhanyagoltságuk mellett nemcsak megvannak, hanem súlyosbodnak. Ezen csak lelki és erkölcsi módszerekkel, egészségvédelemmel, gondozással és neveléssel lehet segíteni. A lelki bajok nélkülözésekből és összeütközésekből származnak, ezáltal akadályozzák az egyén képességeinek kifejtését, igényeinek, hajlamainak kielégítését. (Tekintet nélkül azok indokolt vagy indokolatlan, jogos vagy jogtalan, lehető vagy lehetetlen voltára.) A lelki bajok tehát a kedélyi élet megzavarására vezetnek, a kedély így a lelki egészség, egyensúly, rendezettség kifejeződése.

A kedélyélet gazdagítása tehát csak lelki gondozás, nevelés útján lehetséges, ami alatt nem kizárólagos papi ténykedés értendő, hanem az élet minden vonatkozására kiterjedő munka, amelyben a családra, iskolára, hatóságokra,

társadalomra, munkaadókra egyformán fontos tevékenység vár. (Az irányítás és a módszer megszabása pedagógusokra, népművelőkre vár.) A kedély, derű, vidámság, elevenség, mozgás elsősorban a gyermekek és a fiatalság jellemzője, bennük legerősebb a remény és a várakozás, a jobb jövőbe vetett hit, amit kevesebb tapasztalat és csalódás, kevesebb fáradtság és kritika könnyít és magyaráz. A derű és kedély tehát elvben a fiatalság gondtalan gyermekkorának biztosítását és a lelki fiatalság megőrzését jelenti, az a kedélyi életanyaga. Gazdagításának módja a testi és lelki egészség védelme, az erkölcsi nevelés, a testi és lelki szükségletek olyan színvonalon való megszabása, amely tárgyilagosan kielégítő és az egyén adott életviszonyai között megfelelő módon elérhető.

Két dolog szükséges tehát. Az első a reális életcél kitűzése a kielégíthetetlen tények felkeltése és élesztgetése helyett. A másik az élet azon külső és belső értékeinek megismertetése és megszerettetése, amelyek az embernek anya-

gi akadályok nélkül rendelkezésére állanak: a természet, tudomány, művészet, hit, erkölcs, lélek, család, haza, munka.

A kedély élet gazdagításának alapja tehát az, ha a népművelő az adott szerény anyagi, társadalmi és műveltségi viszonyok között élő ember előtt is feltárja azokat a lehetőségeket, amelyek számára saját erejéből érhetőek el, rendelkezésére állók, értéket, szépséget, vigasztalást, megelégedettséget jelentenek, életének egyenes, tiszta utat mutatnak, testi és szellemi képességeinek kifejtésére, hasznosítására módot nyújtanak.

A népművelés vázolt új rendszereinek alapelvei a következők:

Alapműveltség emelése a kötelező nyolcosztályos, ipari és mezőgazdasági típusra osztott, elemi népiskola útján.

A népművelés közvetlen hozzácsatolása az iskolához egységes elvek szerint kötelező jelleggel, a leventeoktatás keretében.

A leventemozgalom női tagozatának kiépítése a testnevelés, légtöltés, iskolán kívüli népművelés egyesítésével, a különleges nőnevelés szempontjainak alapján: családvédelem, szociális kulturális tartalmának egységes tanterve útján.

b) A választott pályára való testi, szellemi és erkölcsi alkalmasság előzetes szaksterű képességvizsgálat alapján történő tisztázásával.

c) A faluvezetők intézményes beállításával a népművelés szorosan vett munkájába. Szakmájukat és esetleges különleges képzettségüket érintő kérdések előadásával, de ezenfelül egész tevékenységük olyan végzésével, amelyek alapelve hivatásuk szociális szellemű betöltése, a gondjaikra bízott néppel való törődés, annak gondozása, tanítása, nevelése, fegyelmezése, bajaik kutatása, tehát a nép életébe való beilleszkedése.

(Jövő vasárnap folytatjuk)

Magyar gazdák!

Irni nem tudó háztartásbeli és gazdasági alkalmazottainkat tanítsuk meg a betűvetésre. Abécés könyvet ingyen küld a

Reggeli Ujság

Közművelődési Tanácsa

Bélyeg

A NOVIZADI FILATELISTA
EGYLET KÖZLEMENYEI

A bélyegek áralakulása

Végiglapozva régebbi árjegyzékeket, különféle bélyegkatalógusokat, megállapíthatjuk, hogy számtalan bélyeg értéke emelkedett. A mai néhez helyzetben sok nembélyeggyűjtő is vásárol bélyeget. Ez bizonyos tekintetben a pénz értékének a biztosítása. Mert minden realitás, így a bélyeg is általában véve bizonyos stabil értéket képvisel. Csakhogy egyre kell ügyelni az ilyen »alkalmi-vevő-gyűjtőknek«, jó dolgokat és helyesen bevásárolni. Mert a megfontolatlan spekuláció mindig megbosszulja magát és ennek a »levét« rendes gyűjtő nem szokta meginni. Miért? Aki minden bélyegből csak egy-két darabot tesz el a gyűjteményébe, avagy cserére, alig érheti érzékenyebb kár. Azonkívül minden fajta bélyegből eltéve, az egyes emelkedő tendenciájú bélyeg plusza, a másik bélyegek mínuszát ki szokta egyenlíteni. Ép ezért komoly gyűjtőt, nem érheti nagy meglepetés és anyagi kár.

Ha már egyes dolgokból többet teszünk félre, számítva az árak emelkedésére, úgy csekély emelkedésre számíthatunk a jogoszláv alkett a bélyegeket a postán rendezés, a kiadott napokon névértékért beszerezhetjük; pár év után pedig az ily módon összegyűjtött szép csereanyagunkért más ország értékes anyagához juthatunk, névértékért! Ez a fajta spekuláció a filatelistának sohasem lehet kárára. Alkalmi és feláros bélyegeknél. Eze-

KÜLÖNFÉLE:

Németország. Hitler 51 évi születésnapjára április 10-én egy 12+38 pf. értékű bélyeget adott ki. A bélyeg a Vezért egy öt üdvözlő kis leánnyal ábrázolja szép kivitelenben.

Antony Fokker, a holland-indiai és Transóceániai repülőjáratok kezdeményezője december 23-án meghalt New-Yorkban. A háború után Hollandiában és Amerikában alapított repülőgépgyárából kerültek ki a legjobb gépek. Az első óceán repülősek alkalmával használták a Fokker gépeket: Amsterdam—Batavia, Amerika—Haway vonalon, továbbá Admirál Byrd, Amalih Karharts, Sir Ch. Kingsfords-Smith ilyen gépeken repültek.

Lichtenstein 8 különféle képes levelezőlapot adott ki, 10 és 20 Rappan névértékkel.

Lengyelország első bélyege 1880-ban, jelent meg, egy 10 kopekes az akkori orosz kiadásúakhoz hasonló. A bélyeg a varsói kerületben volt használható de csak belföldi területre lehet küldeni, azaz a cári Oroszország területén használták. A kiadott mennyiség 3 millió darab volt. Szép példányok alig vannak belőlük. Különösen keresettek a stráfós papíron levő darabok. E kiadás 1865 április 13-ig volt forgalomban. Lengyelország ezek után csak orosz bélyegeket használt. 1915-ben a németek által megszállt területeken »Russisch Polen« és »Gen. Gouv. Warschau« átnyomású bélyegeket adtak ki. — 1919-től kezdve az önálló lengyel köztársaság bélyegei jelentek meg. 1939-ig az új németlengyel háború után lengyel területen az átnyomású Hindenburg sorozat volt forgalomban 2 Zlotyig. 13 értékben, mostan pedig az előző évi lengyel bélyegeket összegyűjtve, »Deutsche Post Osten« átnyomással, hozták forgalomba. Lengyel terü-

ten ez a második provizórikus kiadás, 26 érték 8.16 márka névértékkel.

A svájci hadsereg javára kiadott négy értékből álló alkalmi sorozat kis iverben 25 darabonként jelent meg. Az iveren külön ivszegély jelzés látható A, B, C, D, jobbra lennt, a német, olasz és francia szegély feliraton kívül. — A zürichi kiállítás propaganda bélyegeiből, valamint a kiállítási bélyegek négy értékből milliós tételket adtak el. A legtöbbet használták a német, ezután a francia és végül az olasz feliratu bélyegeket.

A frankótíp lebetűzéseknél kétféle típusú értékjelzést különböztetünk meg. Az egyik, ahol az értékjelzés beállítható, tehát állandóan változik; a másik amelyiknél az értékjelzés lehet különböző, de ez a jelzés, minden klisénél meg van rögzítve. Tehát itt csak néhány kliséről van szó. Emiatt a gyűjtők a változó, beállítható értékekkel elég, ha egyet tesznek el a gyűjteményükbe, míg a fixirozott értékekkel (állandó klisével), minden érték külön gyűjtendő.

A svájci bélyeggyűjtő szövetség június 8—9-én tartja meg az évi gyűlést, amely egyúttal a Szövetség 50 éves fennállásának jubileumát is ünnepelelni fogják.

A szlovák parlament megnyitáskor kiadott bélyeg provizórium a 10 K. ö. postabélyegen eredetileg 3 K. ö. átnyomással lett volna kiadva. Mivel a szlovák posta a 3 K. ö. s. átnyomást proponálta, egy közép utat azaz a »300 h.« átnyomást használták. A bélyeg két színárnyalatban (világos és sötétkék) ismeretes. A bratislavai bélyegklub kezdeményezésére a szlovák postaügyminiszterium is foglalkozik a bélyeghamisítványokra hozandó törvényekkel. A tervezet értelmében megkülönböztetünk primör hamisítványokat, amelyeknél a bélyeg hamisításával az állam károsodik. Továbbá securativ hamisítványokat, ahol a fogadás, vizzel, papír, átnyomás stb. hamisításával a gyűjtő károsodik. A törvény tervezet kiterjed úgy a hamisítókra, mint a hamisítvány terjesztőkre.

Az első angol bélyeg 1848 május 6-án jelent meg. A bélyeg az angol királynét ábrázolja, az 1 p. fekete értékben. E bélyeget a posta reformátorának, Rowland Hillnek a kezdeményezésére vették be. Már a második nap 600.000 darabot adtak el. 1841. február 9-ig pedig 68.158.000 (!) darabot, 3 3000 beérkezett pályázatból az első díj 200 angol font volt, azonkívül 4 díj egyenként 100 font jutalmat kapott. A tervezet kivitele a királyné már elkészült képe alapján történt. A vésnök Friedrich Heath, a Jakob Perkins és J. B. Bacon pénznyomdájában készítette el a kliséket. 1000 darab bélyeg előállítására költsége eleinte 7 1/2, később 5 penny volt. E bélyeg kliséit megsemmisítették, új nyomás belőlük nincs. Állítólag 4 iv ujnnyomás, már egy új klisével készült, második kiadású vízjeles papíron. a vörös szín helyett fekete színben. Tehát vagy ez téves, avagy utátnyomásnak lehet-e e négy iver nevezni.

A new-yorki vilákiállításán, a cseh-szlovák pavilonban a prágai blokkot — mint már januárban jeleztek — átnyomással »ellátva« 2—3 dollárért adták el. Ujabb információk alapján a blokk a kiállításon 75 c-ért most is kapható, a bevett összeggel a pavilon fenntartási költségeit fedezik. **Dr. G.**

Reggeli Ujság
a magyarság napilapja

SAKK

144. számú feladvány.

Világos: Kf1, Vg8. Hf3, Hg4. gy: h4 (5.)

Sötét: Kf3 (1).

Világos indul és három lépésben mattot ad. (3 pont).

Megfejtése beküldendő a megjelenés utáni tizedik napig közvetlenül rovatvezetőnk címére, Herbatin Kálmán, Bácska Topola.

LEVELEZÉSI VERSENYÜNK

V. csoport:

1—2. 19... Hxe3. 2—3. 28. dxc4. 4—5. 22. Bxc7. 2—5. 19... Vxe2. 3—4. 23. g3. 4—2. 24... Hxh5. 2—6. 21. Fb2. 3—1. 20... Fd4. 5—3. 22... Vf7. 6—5. 18. Hc3.

VI. csoport:

1—6. 15... exd4. 2—3. 15... Hd5. 3—6. 14. Bfe1. 1—4. 14. Fd3. 3—4. 14. Fxg6. 4—2. 18... 2—5. 20. b3. 3—1. 12... cxd5. 5—3. 14... Hd5?? 5—1. 13... c6. 6—4. 1:0. 6—5. 13. Hxd4.

VII. csoport:

1—6. 3... Hf6. 2—5. 4... Hf6. 3—4. 4... e5. 1—2. 4... dxe4. 2—6. 4... Hxe5. 3:1. 9... Hf6. 1—4. 4... Hc6. 2—3. 5... Fe7. 3—6. 4... Hf5. 4—5. 4... Fb4+ 5—3. 6... He4. 6—4. 4. 0—0. 4—2. 4... dxc4. 5—1. 4. a4. 6—5. 4. Fg5.

ÜZENETEK:

Kókai. A VI. csoport 5—3 játszmájában 14... Hd5?? lépett, ez a lépés nem lehetséges, mert »d5-ön« már régebben áll egy huszárra.

Fárbás. A VI. csoport 6—5 játszmájában ellenfele beajánlotta a következő folytatást: 18. Hxd4, Vxd4. 19. Bfd1.

Pálkás. A VII. csoport 1—2 partijában ellenfele beajánlotta ezt a folytatást: 4... dxe4. 5. dxe4, Vxd1+ vagy ha 5. Hxe4 akkor Hxe4. 6. dxe4, Vxd1+.

Hozák. Az első hivatalos világbajnok Steinitz volt 1886-tól 1894-ig. Dr. Lasker 1894-től 1921-ig Capablanca 1921-től 1927-ig, Aljechin 1927-től 1935-ig, Dr. Euwe 1935-től 1937-ig, újból Aljechin 1937-től Maróczy több nemzetközi verseny győztese volt.

MEGNYITÁS ISKOLA

Szláv védelem.

(94. folytatás.)

A szláv védelemben fontosak még azok a kísérletezések, amelyeket az 1922—1926 évek között Aljechin, Rubinstein, Dr. Lasker, Maróczy, Dr. Tartakover és Grünfeld alkalmaztak a versenyeken. Ezek közül az egyik legalaposabb és legmélyebb kísérletezés Dr. Laskeré volt, aki az 1923 évi Mährisch-Ostrani versenyen Réti ellen a következőképpen játszott, mint sötét:

1. d4 d5
2. c4 c6.
3. Hc3 Hf6.
4. Hf3 dxc4.
5. e3

A Rubinstein—Aljechin (London 1922) partijában 5. a4, Ff5. 6. e3, e6. 7. Fxc4, Fb4. 8. 0—0, 0—0. 9. He2, Hbd7. 10. He3, Fg6. 11. Hh4, c5! 11. Hxg6, hxg6. 13. dxc5, Hxc5. 14. Ve2, Hfe4. 15. Hxe4, Hxe4. 16. Vg4, Hf6. 17. Vf3, Vc7. 18. b3, Ve5 volt a folytatás sötéte jó játékkal.

5... b5.

A Tarrasch — Maróczy (Teplitz Schönau 1922.) játszma 5... Ff5. 6. Fxc4, e6. 7. 0—0, Fe7. (Grünfeld—Treybal (Pöstyén 1922.)) 7... h6. 8. Ve2, Fb4. 9. e4, Fh7. 10. Fd3, 0—0.

11. Bd1, Hbd7. 12. Ff4, Be8. 13. Bacl (világos előnnyel). 8. Ve2, He 4, 9. Hd2! Hxd2. 10. Fxd2 egyenlő játékkal... A Capablanca — Janovszki (New-York 1916) parti így alakult: 5... Fg4. 6. Fxc4, e6. 7. h3! Fh5. 8. 0—0, Fe7. 9. Vb3, Vb6. 10. He5, Hbd7. 11. Vxb6, axb6. 12. Hxd7, Kxd2. 13. Fd2 és a játék egyenlően áll.

6. a4 b4.

Az Euwe—Dr. Tartakover (Pöstyén 1922.) játszmában 6... Hd5. 7. He5! Hxc3. 8. bxc3, Fb7. 9. Eb1! Hbd7. 10. Hxc4! Vc7. 11. Hd2 következett, világosra jobb állással.

7.Ha2

Ha 7. Hb1 akkor Fa6! 8. Vc2! (A Dr. Asztalos—Seitz (Győr 1924.) partijában 8. Hfd2! Vd5. 9. Vc2, b3. 10. Vc3, c5. 11. dxc5, e6. 12. Fe2! következett.) b3d 9. Vd1! e6. 10. Hfe5, Vd5. 11. Fd2! He4. 12. Vf3+ f6. 13. Hxc4! fehér jól áll.

7... e6

8. Fxc4 Fe7.
Bogoljubov—Grünfeld (Karlsbad 1923.) 8... Hbd7. 9. 0—0, Fb7. 10. Ve2, c5! 11. Bd1, Vb6. 12. b3, Fe 7. 13. Fb7. 13. Fb2, 0—0, 14. Hc1, a3. 9. 0—0 0—0.
10. Ve2 Hbd7. stb.

egyenlő játékkal.

(Folytatjuk.)

A VÉGJÁTÉKOK ELMÉLETÉBŐL

Bástya a gyalogos ellen.

(6 folytatás.)

Ebben az állásban: világos: Kd8, Bal (2.) sötét: Ke4, gy:f5 (2.) világos indul és nyer. A »nyezet« a 7 vonalig terjed és a világos királynak kerülő uton e7—f6-on keresztül fel lehet tartóztatnia a sötét gyalogost. Ha a világos király c8-on állana akkor ez nem volna lehetséges, éppen úgy c7-ről sem. Ha a király c5-ön áll, akkor világos nyer, mert a sötét királyt a baloldali négyzetből ki-nyomhatja, pl. 1. Kc4, Kc3 (1... f4. 2. Be1+ Kf3. 3. Kd3.) 2. Kc3, Ke2. (A sötét király tovább nem maradhat az oppozícióban 2... f4. 3. Be1+ Kf2. 4. Kd2.) 3. Kd4, f4. 4. Ke4, f3. 5. Ba2+ nyer.

(Folytatjuk.)

321 SZÁMÚ JÁTSZMA.

Spanyol játszma.

Játszották Rígában, 1940-ben.
Világos: Elert. Sötét: Bohl.
1. e4, e5, 2. Hf3, Hc6, 3. Fb5, a6. 4. Fa4, Hf6. 5. d4, exd4. 6. 0—0, Fe7. 7. e5, He4. 8. Hxd4. Hc5. 9. Hf5! h5! (A futó nem volt üthető!) 10. Hxg7+ Kf8. 11. Hxh5? Hxe5. 12. Hc3, d6. 13. h3, Hxa4. Hxa4, Fxh3! 15. Hf4, Fg4! 16. f3, Fd7. 17. Hc3, Fh4, 13. He4, Fb5. 19. He2, d5. 20. Hc3, Vd6. 21. Hxb5, axb5. 22. Ff4, Ba4. 23. Fe3, Hg4! 24. fxc4, Vh2+. 25. Kxh2, Ff2+ 26. Fh6, Bxh6 miatt.
Szép kombinációs játszma.

SAKK-HIREK

A beográdi Sakkör bajnoki versenyének állása a tizennegyedik fordulónál: Gligoric 11 1/2 (1), Medan 11, Szávics 10, Lesnik, Subarics 9, Dobrovics, Pavlovics 8 1/2 (1), Atijas 8 (1), Kulisics, Petronics és Zimovnov 7 1/2 (1), Burmistrov 6 1/2 (1), Dr. Rigó 4 (1), Ninics, ing. Petrics 4, Mihajlovics 3, Iszakovics 0 (3). Még két forduló lejátszása van hátra. A Lesnik—Gligoric partit Gligoric nyerte!

NEM SZABAD NADRÁGOT VISELNIÜK A FRANCIA NŐKNEK

Híába tiltják a nadrágviseletet a nőknek, — én csak ammondó vagyok. Akkor is rajtuk van otthon a nadrág. Ha betű szerint nadrágtalanok.

FANYAR TÓBIÁS